

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

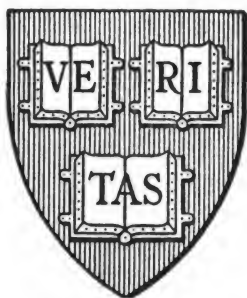
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3264.60

Riggs. A vocabulary of words used
in modern Armenian. 1847.

3264.60

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

⊙

A

VOCABULARY

OF WORDS USED IN

MODERN ARMENIAN

BUT NOT FOUND

IN THE ANCIENT ARMENIAN LEXICONS.

By the Rev. Elias Riggs.

SMYRNA

PRINTED BY W. GRIFFITT.

1847.

3264.60

1853 Apr 4

Gift of Mr A B C. F M

Wm Rufus Anderson D.D. of Boston, Secretary

NOTE.

t. indicates words derived from the Turkish.

a. between two words shews that the first is modern, and the second the corresponding ancient word.

p. shows that a word is provincial, or not in general use.

v. that a word is vulgar.

esp. especially.

met. metaphorically.

Distinct significations of the same word are separated by semicolons ; definitions which are substantially synonymous, by commas.

5113
56
53

PREFACE.

The student of Modern Armenian finds himself obliged to make use of dictionaries designed only for the ancient language. Hence in his progress he will inevitably meet with a large number of words in respect to which those dictionaries afford him little or no assistance. The aim of the present work, (which contains more than 6000 such words,) is to supply this deficiency. It comprises the following classes of words.

1. Those which preserve the *form* of Ancient Armenian words, but have changed their signification; e. g. *սուղ*, in Anc. Arm. *brief*, in Mod. Arm. *dear, costly*; *ծախել*, Anc. *to spend*, Mod. *to sell*; *շուք*, Anc. *glory*, Mod. *a shadow*.

2. Those *derived* from the ancient language by contraction, change of termination, &c. as *գինել*, *to arrive*, from *գամանել*; *հուլ*, *wind*, from *հողմ*; *փաք*, *a fast*, from *պահք*. Under this class the following deserve separate notice. (a) Nouns which drop a final *ւ*; as *կաթ*, *milk*, Anc. Arm. *կաթն*; *աճում*, *increase*, Anc. *աճումն*; (b) Nouns ending in *ք* which are plural in Anc. Arm. but are now used as singulars; e. g. *աչք* *an eye*, *ձեռք*, *a hand*, *ոտք*, *a foot*; (c) Verbs which drop an *ա* from the penultimate; as *աղքատալ*, *to become poor*, *հաւտալ*, *to believe*, *բաժնել*, *to divide*, from *աղքատանալ*, *հաւտալ* and *բաժանել*; (d) Causative Verbs in *ցընել* (or *ցունել*), from ancient forms terminating in *ցուցանել*; as *բարձրացընել*, *to elevate*, from *բարձրացուցանել*. Should words belonging to any one of these four subdivisions not be found in this vocabulary, the corresponding forms may easily be found in the Anc. Arm. Lexicons.

3. Words purely Armenian, but not found in the dictionaries because not appearing in ancient authors, (although some of them have very probably come down from remote antiquity in the language of conversation); as *հրել*, *to push*, *ուղել*, *to wish*, *կոթնել*, *to lean upon*.

4. Words derived from the Turkish. These may be subdivided into, (a) Purely Turkish words*; as *սոքսան*, *ninety*, *մարիֆէթ*, *a*

*Some of them employed however in a sense different from that which they usually have in Turkish; e. g. *սիփէթ*, in Turkish *a shield*, in Armenian *a shelter* (as from rain).

contrivance ; (b) Words which retain in general the Turkish form, but change the pronunciation of one or more letters ; as *խօլայ* for *холой*, *easy*, *մեհլէկ* for *мехлик*, *bankrupt*, *փութփէրէկ* for *футфёрт*, *an idolater* ; (c) Words derived originally from other languages, but which the Armenian appears to have adopted from the Turkish ; as *խօլու*, *a carriage*, *սալատ*, *salad*, from the Italian ; *լուրատ*, *a workman*, *քէֆալ*, *a mullet*, from the Greek, &c. (d) Words radically Turkish, but assuming an Armenian termination ; as *պաշլայել*, *to begin*, from *պաշլամազ*, *պէքէյել*, *to wait*, from *պէքէյմէք*, *համարաթութիւն*, *enterprise*, from *համարաթ*, *enterprising*. To these in like manner a *t.* is attached, as denoting their Turkish original.

The number of Turkish words inserted may seem large ; but they are all believed to be so far in use that the beginner in Modern Armenian is liable to meet with them in conversation. Of course they should be avoided in the language of books. So should also those marked as provincial or vulgar, and some others. The object of this Vocabulary is not to teach what *should* be used, even in the language of conversation, but to explain what actually is used.

The Passive forms of verbs it has not been thought necessary to insert, except where they have a secondary meaning differing from that of a simple Passive.

Causative Verbs terminate in *ցունել* or *ցընել*. The former of these endings was given in the Grammar which preceded the present work, as being thought preferable ; the latter is given in the Vocabulary, as more usual in conversation. When this form is adopted, the Present and Imperfect tenses also retain *լ* ; the Aorist, Imperative, and Past Participles take *ու* ; thus, from *վաշցընել* comes *կըվազցընեմ*, *կըվազցընէի*, *վազցուցի*, *վազցուցի՛ր*, *վազցընող*, *վազցուցեր*, *վազցուցած*. The adoption of the ending *ցունել* has the advantage of uniformity, inasmuch as the *ու* is then preserved throughout.

Need I bespeak the indulgence of my readers for the errors which will have crept into this work ? That they are numerous I have no doubt. I only hope they may not prove so numerous as to render the work useless for the purpose for which it was designed.

E. R I G G S.

Smyrna, December, 1847.

VOCABULARY.

- Աբբայցի, disciple of an Abbot, Mechitarist.
- Աբբայցու, one worthy to be an Abbot ; an Abbot elect.
- Ազապ, *t.* bachelor, unmarried man.
- Ազատել, *t.* to reprove, rebuke.
- Ազատաման, *t.* one freed from slavery.
- Ազատչէք, ransom.
- Այլ բշխել, to increase progeny.
- Աղբիւն, *t.* enraged.
- Աղբիւն *t.* ըլլալ, to be in a rage ; to rage, *as a disease.*
- Աթ մէյտանը, *t.* public square, race-course.
- Աթէշպէտճէկի, *t.* glow-worm.
- Աթլաղ, *t.* satin.
- Աթմիշ թուծմիշ *t.* ընել, to threaten.
- Աժան, cheap.
- Աժել, *a.* արժել, to cost.
- Աժընկեկ, rather cheap.
- Աժըննալ, to become cheap.
- Աժտէր, *t.* dragon, great serpent.
- Ալ, also ; any more.
- Ալաճա, *t.* gray, dappled.
- Ալէսէկիէ, *t.* generally.
- Ալէստա, *t.* ready !
- Ալէֆ, *t.* flame.
- Ալիստիշ *t.* ընել, to retain ; to receive as a lodger.
- Ալնմիշ *t.* ըլլալ, to be touched, (offended).
- Ալըշիւն, or ալըշիւն, *t.* accustomed.
- Ալըշիւնիշ, *t.* mercantile transactions, trade.
- Ալըշալիւն *t.* ընել, to habituate.
- Ալթիւսթ, *t.* topsy-turvy, in confusion.
- Ալուր, *a.* ալիւր, flour.
- Ալի, *t.* gypsum.
- Ալի, Alas ! Ալի ընել, to cry, to lament.
- Ախարէթ, *t.* income, revenue, ; property of which one has the income.
- Ախընար, *t.* current, stream.

Ախճիկ , see աղջիկ .

Ախմախ , *t.* silly, ignorant.

Ախոււփախ , groaning, lamentation.

Ախպապա , *t.* vulture.

Ախպար , see աղբար .

Ախտէր , *t.* small shop-keeper, native druggist.

Ախրէպ , *t.* scorpion.

Ածան հոս կամ լուսն ,
(hen &c.) that lays
(eggs.)

Ածել , to lay (eggs).

Ածըլել or ածիլել , to
shave (the beard, &c.)

Ածըլի , *a.* ածելի , razor.

Ահանճ , see անկաճ .

Ահապ , tooth.

Ահափորիչ , tooth-pick.

Ահէնկ , *t.* harmony in musical instruments ; entertainment, merry-making.

Ահուդող , quaking, alarm, consternation.

Ահա տ. ընել , to make an agreement.

Աղ , *t.* fish-net.

Աղա , *t.* lord ; sir.

Աղա եօլու , *t.* like a lord, gentlemanly.

Աղալանմիչ *t.* եղող , pompous, ostentations.

Աղաճ խաւուռի , *t.* citron.

Աղաման , salt-cellar.

Աղաք , a mill.

Աղբար , ախպար , *corruptions of եղբայր* , brother.

Աղեցկապ , *a.* աղէկապ , truss.

Աղէկ , good ; well ; աղէկ մը , considerably.

Աղէկնալ , to convalesce.

Աղէկները *in the phrase քան զմեզ աղէկները* , nymphs, fairies.

Աղէկցընել , to cure, make well.

Աղը , *t.* poison.

Աղըլ , *t.* fold.

Աղըլամիչ *t.* ընել , to poison.

Աղըրշախ , top (the toy) ; lower part of a spindle (shaped like a top).

Աղիքը թափիլ or վար գալ , to be afflicted with hernia, to have a rupture.

Աղջիկ , *a.* աղջիկն , daughter ; girl.

Աղտոտ , filthy.

Աղցած , ground.

Աղւոր , beautiful ; fine.

Աղւորեմս , of a beautiful countenance.

Աղքատուկ or աղքատիկ , miserable, poor.

Աճալաճայիպ , *t.* marvelous.

Աճամի or աճէմի *t.* tyro, uskilful, raw.

Աճայիպ or աճայիփ , *t.* wonderful.

Աճապ or աճապա *t.* whether ? ձբայե, indeed ?

Աճեցընել *ա. աճեցուցանել* , to augment.

Աճէլէ , *t.* quickly.

Աճէմ , *t.* Persian.

Աճըռել , to squeeze, to rub (as in washing clothes.) !

Աճի , *t.* bitter.

Աճուկ , *p.* the groin.

Ամա , *t.* see ամիս .

Աման , *t.* alas ! help ! pardon me !

Ամանէթ or էմանէթ , *t.* deposit, trust.

Ամառ , *ա. ամառն* , summer.

Ամառուան , pertaining to summer.

Ամբշկոտ , bashful.

Ամբշնալ , to be ashamed.

Ամբոնոց , *ա. ամառանոց* , summer residence.

Ամիս , *t.* but.

Ամուճա , *t.* paternal uncle.

Ամուր խօսիլ , to speak loud ; ամուր զարնել to beat severely ; ամուր կանչել to call aloud.

Ամպար , *t.* hold (of a ship), large chest (for wheat, barley, &c.)

Ամպէր , *t.* blossoms of the amber-tree .

Ամպէրիէ or ամպէրեա , *t.* rosoglio, cordial.

Ամպոտ , cloudy.

Ամռան տուն , summer-house.

Ամսուան , monthly.

Ամրցընել , to confirm, strengthen.

Ամթերես or ամթով , ashamed, in disgrace.

Այազ , *t.* coolness , cool place ; այազը դնել to put in a cool place, to air.

Այասուլուք , *t.* pr. n. Ephesus.

Այար , *t.* a measure nearly equal to a peck ; accuracy (of scales or steelyards) ; degrees of fineness (in silver) ; *adj.* accurate.

Այարթմիշ *t.* ընել , to lead astray, to pervert.

Այը , *t.* a bear.

Այըխ , *t.* sober ; awake.

Այըխնալ , *t.* to awake or recover from intoxication, to become sober.

Այըլամիշ *t.* ընել , to shame, to blame.

Այի , see այը .

Ային զին , *t.* vain, good for nothing.

Այլախճի , *t.* torch-bearer at a wedding.

Այլըի , *t.* monthly wages ;
provision &c . for a
month .

Այղըն , *t.* stallion .

Այնա , *t.* mirror .

Այնաճի , *t.* maker of mir-
rors ; crafty person .

Այ չիչէյի , *t.* sun-flower .

Այվա , *t.* quince .

Այվա թիւյիւ , *t.* down .

Այրան . *t.* preparation of
coagulated milk beaten ;
buttermilk .

Այրը սէչի , *t.* difference .

Այրըմիշ *t.* ըլաւ , to se-
parate .

Այրըի , *t.* sort of low
grass .

Այրուք , burnt thing,
cinder .

Ան , *a.* այն , that .

Ան ատենը , then .

Անալըի , *t.* foster-mother,
step-mother .

Անաճ , *t.* grown, large .

Անանկ , thus, such ; ա-
նանկ է նէ , therefore, so
then .

Անպապա կիւնիւ , *t.* time
of great confusion .

Անատան սողմա , *t.* as
naked as he was born,
(spoken of one robbed) .

Անատուրուցի , inhabitant of
Asia Minor .

Անաֆոն , *t.* current of air

turned from its course ;
eddy .

Անդամալուծ , *a.* անդամա-
լոյծ , paralytic .

Անդի դին or անդի եսխան ,
t. on the other side .

Անդիէն , from or by the
other side, on the other
side .

Անդին , *a.* անդր yonder,
on that side .

Աներես , shameless .

Աներձագ , wife's brother
(lit. father-in-law's son) .

Ան թարղը , *t.* of that sort .

Ան թէրի , see էն թարի .

Անի , անիկայ , or անիկակ ,
that (person or thing) .

These forms differ from
ան in the fact that they
are uniformly used
without a substantive,
while ան almost always
takes a substantive .

Անլի , *a.* անալի , fresh
(not sufficiently, salted) .

Անխելք , stupid .

Անխտար or ան ղըտար , *t.*
so much .

Անծոռ , full of nits, lousy .

Անծրե , *a.* անձրե , rain .

Անկաճ or ականճ , *a.* ա-
կանջ , ear .

Անկարեա , *t.* compulsory
service, ճրգթեա .

Անկէ or անկից , abl. of ան ;

adv. thence ; *անկէ ետե*
thereafter.

Անկճմուք , *p.* ear-wig.

Անկողիւք , *p. a.* *անկողնա-*
կալ , bed-stead ; closet
for putting up beds in
the day time.

Անհատում , *a.* unbound-
ed.

Անձ , *a.* *անձն* , person.

Անձրևոտ , rainy.

Ան զըտար , see *ան խտար*.

Անճախ , *t.* only ; scarce-
ly ; but.

Անճարակ , inefficient,
having no contrivance.

Անուխ , *a.* *անանուխ* ,
mint (the herb).

Անուժ , *a.* *անոյժ* , weak.

Անուշ or *անուշիկ* , *a.* *ա-*
նոյշ sweet.

Անուշապուր , sort of food
made with wheat and
honey.

Անուշեղէն , sweetmeats.

Անուշեղու խոր , gentle,
mild, (in respect to
speech).

Անուշնալ , *a.* *անուշանալ* ,
to become sweet.

Անչափ , *v. a.* *այնչափ* , so
much.

Անպէս , *v. a.* *այնպէս* ,
thus.

Անսահմիւր , *t.* at the
time ; instantly.

Անվախ , fearless.

Անցընել ծարաւը , *ճրագը*)
to quench (thirst or a
lamp) ; *արան* to miscar-
ry.

Անցնիլ , to pass (as mo-
ney) ; to pass away, to
cease ; (of a trade) to
be popular or success-
ful.

Անցւոր դարձւոր , passing
to and fro.

Անքան , *v. a.* *այնքան* , so
much.

Անօթենալ , to hunger.

Անօթի , *a.* *նօթի* , hungry.

Անօթի փորուց , *adv.* with-
out having eaten (lit.
with hungry belly).

Աշ տ. ընել or *աշը տ. ընել* ,
to inoculate.

Աշիւ , *t.* in love ; amo-
rous ; bard, minstrel ;
cockal or bone used as
a toy by children.

Աշորը , *t.* beyond ; exceed-
ingly.

Աշումա , *t.* grafting.

Աշխանա or *աշ էփի* , *t.*
kitchen.

Աշխտոցընել a. *աշխատե-*
ցուցանել , to weary.

Աշխարաբառ , *a.* *աշխար-*
հաբառ , modern Arme-
nian.

Աշխարական , *a.* *աշխարհա-*

- կան , layman, secular person.
- Աշխարհ , *a* . աշխարհ , world ; աշխարհ մտած , married ; born.
- Աշխիլ , to be spoiled (spoken of food).
- Աշկերտ , *a* . աշակերտ , disciple.
- Աշճը or աշճի , *t* . cook.
- Աշիշ *t* . քլլալ , to get over, pass.
- Անա , *t* . skilled , knowing.
- Աչիւայ , *p* . thing which one looks on with desire.
- Աչք ընել , to wink, make signs with the eye.
- Աչքը բանալ Բէլու Իլ , to teach ; (ironically) to deceive.
- Աչքը ծակ , insatiable ; envious.
- Աչքը մտնել , to gain the affection ; to get in one's way.
- Աչքնոց , spectacles.
- Ապա , *t* . capote ; wool-len stuff, felt.
- Ապանօղ , *t* . ebony.
- Ապուռ , *t* . rope which holds the sail.
- Ապլուն *t* . փախցնել , to let go the rope, i. e. to fall into mistakes, let things go at loose ends.
- Ապուռճուպուռ , *t* . hotch potch.
- Ապուր , soup ; porridge.
- Ապսպրել , *a* . ապսպրել , to charge, enjoin.
- Ապտալ , *t* . Mussulman hermit.
- Ապտիլազիզ , *t* . sort of fruit somewhat resembling the pistachio nut.
- Ապրանք , goods, merchandise.
- Ապրեցընել , *a* . ապրեցուցանել , to save alive.
- Ապրճան , *a* . ապարանջան , bracelet.
- Ապրշուժ or Էպիւրշիւժ , *t* . silk thread.
- Ապրուստ , living, livelihood.
- Ապրցու , *p* . wheat grits.
- Աջ դի , the right ; the right side.
- Աջողիլ , *a* . յաջողիլ , to prosper.
- Առ , *t* . shame.
- Առապա , see արապա .
- Առաջ , *a* . յառաջ first ; forward ; formerly ; առաջ գալ , to advance.
- Առաջմէ , առաջմէ , or առաջուց , formerly.
- Առատացնել , *a* . առատացուցանել , to multiply.
- Առը or արը , *t* . bce.

Առ բոլանը , *t.* bee-hive.

Առիք , ceiling ; roof.

Առիւ , *v.* see ահուայ .

Առմա , or արմա , *t.* arms, insignia, cypher.

Առնաւուտ , *t.* Albanian.

Առնել , *a.* առնուլ , to take ;

առնել տալ , to cause to

take ; to procure ;

(when both verbs are declined) to have com-

merce or intercourse ;

met. to dispute ; *in the past*

tenses , to have settled up accounts.

Առնելիք , credit, amount placed to one's credit.

Առնող առնողի ըլալ , to

be in great demand

(spoken of merchandise.)

Առնուիլ , to be taken ; to be in trouble.

Առչըն or արչըն *t.* pike (for measuring cloth).

Առողջացրնել , *a.* առողջացուցանել , to cure.

Առուծախ or առուտուր , commerce.

Առջասպոտ , *a.* արջասպուտ , vitriolated.

Առջէս , էդ , էն , before

(me, thee, &c.); from

before me, &c.

Առջենեքէս , էդ , էն , somewhere before me, &c.

Առջինը , *a.* առաջինն , the first.

Առջի , *a.* առաջին , first ; previous ; before.

Առջի բերանը , in the first place.

Առջինեկ , first-born.

Առարկ , *t.* shameless.

Առտու , morning.

Առտուանց , in the morning.

Առուտ , *a.* առուդոտ , clover.

Առիւ , see արիւ .

Աս , *a.* այս , this.

Ասանկ , *a.* այսպէս , thus ; *ասանկ անանկ* so so, indifferently.

Ասդիէն , this way , on this side.

Ասդիէն անդիէն , here and there.

Ասդին , on this side.

Ասեխ , *a.* ասեղն , needle .

Ասը , *t.* disobedient.

Ասրլ , *ա'սլը* , *t.* nature, original ; cause' ; *adv.*

naturally ; exactly ;

ասը չեղել , to prove unfounded, false.

Ասրլպէնտ , *t.* frankincense.

Ասի , *ասիկայ* or *ասիկակ* , this, *used without a substantive.*

Ասլան , *t.* lion.

Ասիաման or *ասդաման* , needle-case.

Աս խոտար or աս զըտար ,
t so much.

Ասկէ , or ասկից , hence.

Ասկէր , t. army ; soldiers ;
multitude.

Ասկէ ետեւ , hencefor-
ward.

Ասմա , t. vine.

Ասմալըխ , t. vine-arbour.

Ասմա քիլիտի , t. padlock.

Աստառ , t. lining.

Աստուած չընէ or Աստու-
ած չցուցընէ , God for-
bid !

Աստուածավախ , fearing
God.

Ասոր , a. այսոր , to-day.

Ալ t. ընել , to hunt.

Ավատանըխ , t. tool.

Ավարա , t. ill success ; adj.
idle.

Առ , a. այդ , this (between
աս and ան).

Առ թարզ t. , thus.

Առա , t. island.

Առաժ , a. ատամն , tooth.

Առանկ , thus ; ատանկ է
նէ , therefore, so then.

Առաշ t. , namesake.

Առդին , there.

Առեն , time ; ատեն ատեն ,
some-times.

Առէթ , t. custom.

Առէթա , t. generally ,
ordinarily.

Աարժ , t. step, pace.

Աս խոտար or աս զըտար ,
t so much.

Ասկէ , or ասկից , thence.

Արալըխ , t. interval (of
time or place).

Արախճին , t. under-cap.

Արայըճը , t. secker ; esp.
washer of earth in
which there are parti-
cles of gold.

Արաիշ , t. clipping, trim-
ming (of garments in
fitting them).

Արապ or Առապ , Arab ;
African.

Արապա , t. wagon ; car-
riage.

Արապաճը , t. wagoner.

Արապերէն , Արապերէն ,
or Արապճա , t. Arabic.

Արապիստան , t. Arabia.

Արդիւել a. արդիւլււ , to
hinder ; to prohibit.

Արդար եղ , butter.

Արեգակ , a. արեգակն , sun.

Արզ , t. object of desire.

Արզու , t. desire.

Արզուհալ , t. petition.

Արընթաթախ , արընդուայ ,
see արունթաթախ and
արունդուայ .

Արընկզակ blood-thirsty ,
sanguinary .

Արընոտ or արունոտ , a. ա.
րիւնոտ , sanguine ;
bloody .

Արբնակեր, murderer.
 Արթըր, *v.* ալթըր, *t.*
 more; longer; as for
 what remains.
 Արթըննալ, to awake.
 Արժողէք, price, value.
 Արիֆ, *t.* knowing.
 Արիսալ, *t.* strong-backed,
 strong; protected.
 Արիսատաշ, *t.* companion.
 Արծել, *a.* արածել, to pas-
 ture.
 Արձըկել, *a.* արձակել, to
 let go; to release.
 Արճիճ, lead (the metal).
 Արմաղան, *t.* present,
 gift.
 Արմըննալ, to wonder.
 Արմունկ, or արմուկ, *a.*
 արմունկն, elbow.
 Արմուտ, *t.* pear.
 Արշըն, see առշըն.
 Արուն, *a.* արիւն, blood;
 murder, slaughter; ա-
 րուն առնել, to let
 blood; արուն ընել, to
 shed blood; արուն դառ-
 նալ or կտրիլ, to turn
 to blood.
 Արունթաթախ, արուն-
 լուայ or արունկզակ,
 blood-stained.
 Արունիլ, to bleed (*neut.*).
 Արպերէն or Արպէվար,
 see Արապերէն.
 Արտասունք, *p.* see ար-
 ցունք.

Արտըճ or արտուճ, *t.*
 juniper.
 Արտորալ, to hasten.
 Արտորնօք, hastily.
 Արտուտիկ, *p. a.* արտուտ,
 lark.
 Արտվար, *p.* plow-man.
 Արցնքոտ, or արցունքոտ,
 filled with tears; filled
 with matter, induced
 by weeping or dis-
 ease.
 Արցունք, tears; արցունք
 թափել, to shed tears.
 Արիա, *t.* barley.
 Աւագ շաբաթ, Holy-week.
 Աւագսարկաւարդ, *v. a.* ա-
 լագսարկաւարդ, archdea-
 con.
 Աւաղնոց, *a.* աւաղանոց,
 sand-box.
 Աւաղոտ, *a.* աւաղուտ,
 sandy.
 Աւանակ, *a.* յաւանակ,
 ass's colt.
 Աւարա, see ալարա.
 Աւելի, more.
 Աւելնալ, to increase.
 Աւետիս տալ, to com-
 municate intelligence.
 Աւլամիշ *t.* քնել, to hunt,
 to catch in hunting.
 Աւլել, *a.* աւելել, to
 sweep.
 Աւլու, court.
 Աւլուք, sweepings.
 Աւճի or ալճի, *t.* hunter.

- Աւուճ, *t.* hollow of the hand.
 Աւուրչէք, day's wages.
 Աւսուն, or աւսոն, charm, incantation.
 Աւտալ, *a.* հաւատալ, to believe.
 Աւրել, *a.* աւերել, to spoil, injure; to break (a rule).
 Աւրըշտըկել, to put in confusion.
 Ափալթափալ, *t.* hastily, hurriedly.
 Ափանկսրզ or ափանկսրզտան, *t.* suddenly.
 Ափեղցփեղ, medly, non-sense.
 Ափեղցփեղ դուրս տալ or խօսիլ, to prate.
- Ափշիլ, *a.* ապշիլ, to wonder, to be astounded.
 Ափուռցփուռ, see ափեղցփեղ.
 Ափսոսալու, *a.* ափսոսալի, woeful.
 Ափտիլազիզ, see ապտիլազիզ.
 Աբլոր or աբլոր, cock.
 Աբցել, *a.* աքացել, to kick.
 ԱՖ *t.* ընել to forgive.
 ԱՖախան or աՖաղան, *t.* melancholy.
 ԱՖէրիմ, *t.* brave! well done!
 ԱՖիօն, *t.* opium.
 Աֆսուն or աֆսոն, see աւսուն.

Բ

- Բազը or բազի, leaves of a sort of beet; strawberry-spinage.
 Բազպանտ, *p.* sleeve.
 Բաժնել, *a.* բաժանել, to divide.
 Բալամար, *t.* cable.
 Բալամուտ, *t.* palamede, kind of fish; see also փալամուտ.
 Բալիք, *a.* բանալի, key.
 Բախլայ, *a.* բակլայ, bean.
 Բաղ-եպան, bath-keeper.
- Բաղնիք, *a.* բաղանիք, bath.
 Բաղըջուկ, *p.* mallows.
 Բամպակ, *a.* բամբակ, cotton.
 Բամպառակ, mimic; curious inquirer.
 Բամպաստնք, *v.* *a.* բամբաստնք, slander.
 Բամպասել, *v.* *a.* բամբասել, to slander.
 Բան (in Mod. Arm.) thing; work.

Բանալ, [as in a. to open; also] to polish or cleanse. (gold or silver which had been tarnished).

Բանած, wrought; plowed.

Բանակեցրնել, a. բանակեցուցանել, to encamp. (act.)

Բանայիր, see *փանայիր*.

Բանեցրնել to set at work; to use; to draw (a sore).

Բանզէհիր or **բանզէհր**, see *փանզէհիր*.

Բանիլ, to work.

Բանձար, a. բանջար, vegetables; (esp.) beet.

Բանողէք or *v.* բանողձէք, wages.

Բանուգործ, business.

Բանուկ, diligent; much used.

Բանւոր, workman.

Բապուճ, *t.* shoe.

Բապուճճի, *t.* shoe-maker.

Բարակ, fine, slender; fine in quality; բարակ հով or քամի, light breeze.

Բարակ ցաւ, a. բարակացաւ, consumption.

Բարբարական, wandering about; uncomfortable.

Բարեւ, salutation; բարեւ բռնել, to make obeisance; բարեւ՝ ձեզ, I

salute you; բարեւ տալ, to salute.

Բարեւագիր, letter of salutation or compliment.

Բարի իրիկուն or *v.* բարիրկուն, good evening.

Բարի լուս, *v.* good morning.

Բարկ, strong (wine, &c.)

Բարկացրնել, a. բարկացուցանել, to enrage.

Բարկենդանք or *v.* բարկենտանք, carnival.

Բարկընալ, to become slender.

Բարձրէն, from above; բարձրէն թռչիլ to be conceited or bombastic.

Բարձրնալ, a. բարձրանալ to elevate.

Բարով, (Inst. of բարի) well, happily; բարով երթաս or երթաս բարով, go in peace; բարով եկար, welcome! բարով մնաք or մնաք բարով, farewell! բարով տեսանք, well-met!

Բաց, open; manifest; naked; unreserved; immodest; light (color).

Բացուիլ to be opened; to blossom; բացուիլ (սիրտը) to rejoice.

Բեռ, a. բեռն, load.

Բեռկիր, *v.* a. բեռնակիր, bearer, porter.

- Բեռցընել**, to load.
Բերան ըսել, to recite ;
բերան սորվել, to learn
 by heart ; **բերան գիտ-**
նալ, to know by heart.
Բերել, as in *a.* to bring ;
 also to bear children.
Բերենքս 'ի վար ընկնիլ, *v.*
 to fall on one's face.
Բերնանց, by heart ; *viva*
voce.
Բզրքտել or **բզիք բզիք**
ընել, to tear in pieces.
Բէճ, *p.* shoulder.
Բժոռ, *v.* bleared.
Բժոռիլ, *v.* to be bleared
 or covered with matter,
 (spoken of the eye.)
Բիճ, *t.* bastard.
Բիւթիւն, *i.* **պիւթիւն**, all,
 whole.
Բլբուլ, *p.* nightingale.
Բխել, *a.* **բղխել**, to burst
 forth (as a fountain).
Բխկալ, *p.* to eruct.
Բխճախոհ, *v. a.* **բղջախոհ**,
 sensual.
Բխտի, *v.* mould.
Բնակ, *a.* **պնակիս**, tablet.
Բնակեցընել, *a.* **բնակեցու-**
ցանել, to cause to
 dwell.
Բշտիլ, to suppurate ,
 form boils.
Բղբլտիք or **բղբլտիք**,
 around.
Բոխի, *a.* **բողիկ**, wild ce-
 lesty.
Բոհրել, to roast (as corn
 or coffee).
Բոմպ or **բոմպ**, base
 sound, in music.
Բոպիկ, bare-foot.
Բոպիկնալ, to go barefoot.
Բորբըսիլ, *a.* **բորբոսիլ**, to
 mould, to must.
Բուբլայ made of feathers.
Բութ ըլլալ, to be or be-
 come dull.
Բուխտան, calumny.
Բուն, *a.* **բոյն**, nest (of a
 bird).
Բուշտ բուշտ բխիլ, to
 bubble up.
Բուռ, hollow hand ; hand-
 full ; **բուռ մը ծաղիկ**, a
 bouquet.
Բուս, *a.* **բոյս**, a plant.
Բուսնիլ, *a.* **բուսանիլ**, to
 germinate.
Բուրդուպապուճ ըլլալ, to
 be in a hurry.
Բւընկիլ, to light up, to
 blaze.
Բւընկցընել, to light up
 (act.)
Բռնել *a.* **ըմբռնել**, to
 take ; to lay hold of ;
 to hinder ; **բռնել մնալ**
 to persist, be obstinate.
Բրդոտիլ, to be hairy.
Բրինձ, *a.* **բրինձ**, rice.

Բօթակ , *a.* բռթակ , Բօհրել , see բոհրել .
crucible. Բօշա , *t.* Gipsy.

Գ

- Գագաթ , *a.* գագաթն , Գեղ , *a.* գիւղ , village.
scull ; summit. Գեղացի , villager.
Գաթայ , small pie , turno- Գեղրանք , villages, the
ver cake. country.
Գալ , *a.* գայլ , wolf. Գետնի խնձոր , *a.* գետ-
նախնձոր , potato.
Գալ տարի , next year ; Գետնի մուկ , mole.
գալ շաբթու , next Գերանտի or գերնտի , *a.*
week , &c. գերանդի , sickle ; pru-
ning knife.
Գալէք , future ; future Գերգծտալ or գերգստալ ,
trouble. to hiccough.
Գաղտուկ , *a.* գաղտ , se- Գերեզմանոց or գերեզ-
cret. մանլըխ , grave-yard.
Գայթակղեցընել , to scan- Գերի բռնել , to take
dalize. captive.
Գանելի or գանելու , abo- Գէշ , bad ; գէշ խապար , *t.*
minable. bad news ; գէշ խոյ , *t.*
Գանծել , *a.* գանձել , to bad disposition ; գէշ
collect, treasure up. հոտ , bad odour.
Գանկատիլ or գանկտիլ , Գէշնալ , to become bad ,
a. գանգատիլ , to com- deteriorate.
plain. Գէշումէշ or գէշմէշ ,
Գառ , *a.* գառն , lamb. jumbled together , in
confusion.
Գառագաշ or գառագաշ Գիծ չբռնող , that cannot
լը , *t.* having black eye- be marked.
brows. Գինծ , *a.* գինձ , coriander .
Գառնապիթ or գառնա- Գինով , intoxicated.
պիտ , *t.* cauliflower. Գինովնալ , to be intoxi-
Գառնուկ , little lamb. cated, to get drunk.

- Գիշերանց , by night .
 Գիշերնոց , night-clothes .
 Գիշերուան , of the night .
 Գիշեր ցորեկ , day and night .
 Գիշուհ գէշը or գէշին գէշը , very bad, worst .
 Գիտնալ , a . գիտել , to know .
 Գիտցընել , to cause to know, to communicate to (any one) .
 Գիրնալ , a . գիրանալ to become fat, corpulent .
 Գիրցընել , to fatten .
 Գլան , v . piastre .
 Գլգլած , v . decrepit .
 Գլխիվար , a . գլխիվար , headlong, with the head downwards .
 Գլուխ , v . a . գլուխ , head .
 Գլուխ ելել , to succeed, be successful ; գլուխ հանել , to complete ; գլուխ վերցընել or քաշել , to revolt, to disobey ; գլխէ , ելել to go astray .
 Գլտորել , a . գլորել , to roll .
 Գնա՛ բարով , go in peace, farewell .
 Գնծու p . ծառայ , purchased servant .
 Գոգնոց , apron ; գոգնոց կապել , to put on an apron .
 Գողնալ , a . գողանալ , to steal .
 Գողն 'ի գողը նայիլ , to steal a glance, to look slyly .
 Գողտուկ , a . գաղտ secret ; secretly .
 Գողցընել , a . գողացուցանել , to lose by thieves, to have stolen .
 Գոճի , p . pig .
 Գոյացընել , a . գոյացուցանել , to bring into existence, to create .
 Գործածել , a . 'ի գործ ածել , to use, employ .
 Գործելի , p . charcoal .
 Գորտնուկ , a wart .
 Գոց , shut, close .
 Գոցել , to shut .
 Գուգու , a . կկու , cuckoo .
 Գումպէթ , a . գմբէթ , arch .
 Գուն , a . գոյն , colour ; գունը թափիլ or նետել , to fade .
 Գունզգուն , a . գոյն զգոյն , particoloured .
 Գուր , p . a . կուր , trough .
 Գուրգուրալ , to stagger, to walk like a blind man .
 Գուփա , t . cup .
 Գռուչ , a . գոյշ , curl (of the hair) .
 Գտակ , under cap .

Գտնել , *a. գտանել* , to find.

Գտողէք , reward for finding something lost.

Գրգռում , provocation.

Գրիչկորիչ , pen-knife.

Գրքակալ , book-binder.

Գրքակալ , book-stand.

Գրքատուն , library ; book-case.

Գօնձուկ , *t. p.* pocket.

Գօնսօլ or Գօնսօլօս , *t. a* consul.

Դ.

Ղադրեցընել , *a. դադարեցուցանել* , to cause to cease, to allay, (anger, &c).

Ղադրիլ , *a. դադարիլ* , to cease.

Ղալ , *p. a. դալ* , first milk of a cow.

Ղախուր դուխուր , clattering, with a clattering noise (as of mice over a ceiling).

Ղահեկ or դայեկ , midwife.

Ղահիչ , *t. a* thick liquid formed by crushing sesame.

Ղաշիւք , (*pl. of a. դաշն*), agreement, contract.

Ղաշտ տեղ , plain, open level country.

Ղարչին , *t.* cinnamon.

Ղասս առնել to take lessons ; դաս տալ to give lessons.

Ղասընկեր , fellow student.

Ղար'ի վար , see դարվար .

Ղար'ի վեր , see դարվեր .

Ղարձընել , *a. դարձուցանել* , to turn .

Ղարձի գալ , to be converted.

Ղարուփոս , *a. դարափոս* , uneven, up and down.

Ղարվար or դարուվար , descending, descent.

Ղարվեր or դարուվեր , ascending, ascent.

Ղարտակ , *v. a. դատարկ* . vain.

Ղարտրկել , *p.* to empty.

Ղաւանանք , *v. դաւանութիւն* , confession of faith.

Ղգղը or դրղը դրղնա , *t.* exactly fitting , (as a garment).

Ղգալ , *a. դրգալ* , spoon.

Ղգալնոց , *a. դրգալանոց* , case for spoons.

- Պղտու՛մ հաղթ , pumpkin-head, dolt.
- Պեղըննալ , to become yellow.
- Պեղին պղինձ , brass.
- Պերձան , thread.
- Պէմ , *a.* ընդ դէմ , (prep. and adv.) before; opposite; դէմ ելթալ , to oppose; to go to meet (one); դէմ խօսիլ to speak against; դէմ կեանալ , to resist.
- Պէմադէմ , face to face, opposite.
- Պէն , *v.* away !
- Պէպ 'ի , towards.
- Պըփ դըփ ձան , palpitation; pattering sound; դըփ դըփ զարնել , or ընել , to palpitate.
- Պըփրոոց , sound, as of persons walking.
- Պժար , *a.* դժուար , difficult; unpleasant.
- Պի or *v.* դիհ , part, quarter, region.
- Պիմացէն , on or by the opposite side.
- Պիմացը , (*ըս* , *ըդ* ,) over against; before.
- Պիմացընել , to sustain, cause to endure ; to make suffice, (spoken of provisions).
- Պիմացինը , (*ըս* , *ըդ* ,) that which is opposite , &c.
- Պիմացկուն , resisting ; possessing the power of resistance or endurance.
- Պիպուկ *a.* դիպող , suitable ; դիպուկ ատեն փնտռել , to seek an opportunity.
- Պիւրացընել , to facilitate.
- Պիւրտալ or դիւրտոց հանել , to make a clattering noise.
- Պիշխը , *t.* of Damascus ; of steel.
- Պիմ ձան , *t. v.* thumping noise.
- Պնչանոց , nose-ring ; muzzle ; bridle.
- Պնչուց , *v.* by hearsay.
- Պող ելել , to tremble ; to totter.
- Պողացընել , to agitate , to shake.
- Պողդղալ , to totter or tremble continually.
- Պոճկիլ , to be spoiled in cooking , (spoken of food).
- Պուն , *a.* դու , thou.
- Պունչ , chin ; (of an animal) snout.
- Պուռ , *a.* դուռն , door; դուռ բանալ , to open a way, to introduce a custom , &c.
- Պուր , *v. a.* դիւր , plain, level.
- Պուրել , to make smooth.

Պաւրս , out ; դուրս ընել
or փռնտել , to expel,
drive out ; դուրս հանել
or տալ , to bring out ;
to utter.

Պպչիլ , to touch .

Պպցընել , to cause to
touch, bring into con-
tact.

Պանէ դուռ from door to
door.

Պրկից or դրացին , a.
դրացի , neighbor.

Պրսեցի or դուրսեցի ,
stranger from another
city or town, esp. from
an interior town.

Պրսէն , from abroad.

Պիշան , pop-gun .

Պօլ , a . դոլ , bucket.

Պօմի ընել , to thump,
make a thumping noise.

Ե

Եա' , t. either or ; եա՞ ,
indeed ?

Եազըճի , t. writer.

Եազըիս , t. summer resi-
dence ; summer clothes.

Եազմա , t. printed hand-
kerchief for the head.

Եազմա պօղմա , or եազան
պօղան , t. slate.

Եաթախ , t. bed.

Եաթըմըղ , t. ill ar-
ranged.

Եալը , t. sea-shore ; house
on the sea-shore.

Եալընդաթ , t. single (spo-
ken of a flower).

Եալթախլանմիշ , t. ըլլալ ,
to coax, flatter.

Եալփար t. ըլլալ , to en-
treat.

Եալորդ . t. gilding ; gold
leaf ; եալորդ ոսկի .

pure gold ; Venetian du-
cat.

Եալորդը , t. gilt.

Եախա , t. collar.

Եախան փրցընել or եախան
սըլըրմիշ t. ընել , to
break the yoke, to es-
cape.

Եախըղիս , t. propriety,
suitableness.

Եախըղիսը , proper, be-
coming.

Եախըղիսսըղ , unbecom-
ming.

Եախու or եախը , t. blis-
ter ; seton.

Եախոււ , t. or ; subst . ruby .

Եաշնի , t. stew, meat or
fish stewed with onions
&c.

Եաշըմիշ t. ըլլալ , to err,
to make a mistake .

Եանդր , *t.* sore , wound.

Եաղլը , *t.* oily ; fat.

Եաղճի , *t.* seller or manufacturer of oil.

Եագմա , *t.* plundering, pillage.

Եաղմաւրուի , *t.* overcoat, great coat.

Եաղնը *t.v.* see Եանդլը .

Եամբի , *t.* associate, assistant.

Եամա , *t.* patch.

Եայ , *t.* bow, (for shooting arrows, or of a violin, &c.)

Եայան , *t.* infantry ; [met.] uninstructed.

Եայլլիշ *t.* ըլլալ , to be spread abroad.

Եայլա , *t.* pasture .

Եայդառա *t.* վերցընել , to scream.

Եայմաճի *t.* seller of small articles, not occupying a shop, nor hawking them about, but sitting down, and displaying them at the side of the street.

Եանախ , *t.* cheek.

Եանաշմիշ *t.* ըլլալ , to approach ; join or attach one's self.

Եանի , *t.* that is, namely .

Եանդալ , *t.* talkative.

Եանդըն , *t.* conflagration .

Եանդլը , *t.* mistake.

Եանքէսիճի , *t.* pick-pocket.

Եաշմախ , *t.* species of veil worn by women over the mouth and chin.

Եապան էշէյի , *t.* wild ass.

Եապան սոմթազու , *t.* wild boar .

Եապանի , *t.* savage .

Եապանճի , *t.* stranger, foreigner.

Եառամալ , *t.* see Եարամալ .

Եառմա or Եարմա , *t.* split shingle.

Եասախ *t.* ընել , to forbid ; to hinder .

Եասախճի , *t.* guard.

Եասէփ , *t.* *a.* յասմիկ , jessamine.

Եասը , *t.* flat, smooth.

Եասըր , *t.* captive.

Եասլանմիշ *t.* ըլլալ , to lean upon or against.

Եալան , lean, not fat.

Եալաշ or Եաւաշ , *t.* gentle ; gently .

Եալըու , *t.* young of animals .

Եառէս or Եառէստ , wishing-bone ; Եառէս բըռնել or քաշել , to break the wishing bone.

Եարալը , *t.* wounded.

Եարամալ , *t.* worthless [person or thing] .

Եարամիշ, *t.* ըլլալ, to be useful.

Եարար, *t.* useful.

Եարա փերէ or Եարափա-
րա, *t.* covered with
wounds.

Եարարմ, *t.* aid, help.

Եառազ, *t.* brave; fierce;
terrible; good; [ironi-
cally] bad, disobedi-
ent.

Եափաղը, *t.* wool.

Եափմա, *t.* artificial, imi-
tation.

Եափըշխան, *t.* adhesive;
subst. nettles.

Եափու, *t.* building; unfin-
ished house.

Եափրակ, *t.* leaf.

Եբ, *a.* երբ, when?

Եբոր, *a.* երբոր, when.

Եզ, *a.* եզն, ox.

Եզանդեղու *a.* եզնալեղու,
ox-tongue, [an herb].

Եզնայ, *p.* brother-in-law,
sister's husband.

Եէթիկ, *t.* knowing, skill-
ful.

Եէթիմ, *t.* orphan.

Եէթիշիւր, *t.* sufficient.

Եէթսիշ, *t.* seventy.

Եէլ տէյիլիւնի, *t.* wind-
mill.

Եէլէ, *t.* horse's mane.

Եէլէկ, *t.* jacket [worn
next the shirt].

Եէլիկզէ or Եէլիկզէ, *t.*
fan.

Եէլքէն, *t.* sail of a ship.

Եէկէն, or Եէյէն, *t.* ne-
phew, sister's son.

Եէմ, *t.* food [of domestic
animals].

Եէմէնի, *t.* large coarse
shoe; head dress of wo-
men.

Եէմիկ, *t.* manger.

Եէմիշ, *t.* fruit.

Եէնիշէրի, *t.* Janissary.

Եէնմիշ, *t.* ընեւ, to con-
quer.

Եէսիր, *t.* captive.

Եէտէկ, *t.* in tow [spoken
of a ship]; led by a
rein &c. [spoken of a
horse]; Եէտէկ քաշել
to lead [a horse &c.];
to tow.

Եէտինձի, *t.* seventh.

Եէր էլմար, *t.* potato.

Եէրէշմիշ *t.* ըլլալ, to be
settled, arranged.

Եէրլի, *t.* belonging to the
place, native.

Եէր սըշանը *t.* mole (ani-
mal).

Եէքիւն, *t.* sum, total.

Եէքիարէ, *t.* of one piece,
massive.

Եըան պալլիլ, *t.* eel.

Եըանձըի, *t.* erysipelas.

Եըլլի, *t.* միջ, sufficient.

- for a year; *subst.* year's wages.
- Երբորդ , *t.* a star; the North wind.
- Երկաթբոլ , *t.* thunder-bolt.
- Երդն or երդնթը , *t.* heap.
- Երպրել , *t.* ewer, vessel for pouring water.
- Եիւք , *t.* load; *i. q.* եիւքլիւք .
- Եիւքլէթմիշ *t.* ընել , to load.
- Եիւքլիւք , *t.* closet for rolling up beds.
- Ելլալ or ելլել , *a.* ելանել , to go out; to go up; ելլել իջնել , to go up and down; ելլել մտնել , to go out and come in.
- Ելեկու ճամբայ , open way.
- Եղ , *a.* իւղ , oil; fat.
- Եղբար , *a.* եղբայր , brother.
- Եղեամ , *a.* եղեամն , hoarfrost; chilly damp.
- Եղել or եղ քսել , to oil.
- Եղէգ , *a.* եղէգն , reed.
- Եղջուր , *a.* եղջիւր , horn.
- Ենկէ , *t.* brother's wife; uncle's wife.
- Եուխա , *t.* thin cake.
- Եուլար , *t.* halter.
- Եուլաֆ , *t.* oats.
- Եումախ , *t.* ball of thread.
- Եումրուխ , *t.* fist.
- Եուվա , *t.* nest.
- Եուտում , *t.* a gulp, a swallow.
- Եուվարլախ , *t.* round; ball of minced meat.
- Եուվարլամիշ *t.* ընել , to roll.
- Եուֆ *t.* րլլալ , to pass away, to be annihilated.
- Եռացկուն , *p.* boiling; *met.* irascible.
- Եռսուն , see երսուն .
- Եռք , *v.* itching.
- Եսան , *a.* յեսան , a hone.
- Ետ , back; ետ տալ , to give back.
- Ետե , after, afterwards.
- Ետեէն or ետեէ ընկնիլ , to follow, pursue.
- Ետեը , ըս , ըդ , behind (me, thee, &c.); ետեը դառնալ to turn back, return; ետեին վրայ , upon the back.
- Ետինք , middle of the afternoon, (one of the Mussulman times of prayer).
- Ետքը , after, afterwards.
- Երած , *v. a.* երազ , dream.
- Երած , *a.* այրեցել , see էրած .
- Երդիք , *a.* երդ , terrace, flat roof.

Երդում, *a. երդումն*, oath.

Երդմըննալ, or երդւըննալ, to swear.

Երեժկտալ, *p.* to yawn.

Երել, *a. պրել*, see էրել.

Երել մրկել, to burn, and spoil, (as coffee in roasting &c).

Երէկուան of yesterday.

Երես, *a. երեսք*, face; *ե. բես առնել*, to be bold;

երես հանել, or *երես*

ալ, to make bold, to

encourage; *երեսը սեւ*

նել or *հանել*, to put

to shame; *երեսի ջուր*,

shame; modesty; *երե-*

սի վրայ ձգել, *lit.* to

throw prostrate; *met.* to

neglect, overlook.

Երեսանց, in appearance, outwardly.

Երեսպաշտութիւն ընել, to flatter.

Երես սրբիչ, *v.* towel for the face.

Երեստեսէ, *a. երեստեսչեայ*, first visit to a bride.

Երերալ, *a. երերիլ*, to quiver, shake.

Երեալ or երևնալ, *a. երևիլ*, to appear.

Երեան ելիլ, to be manifested; *երեան հանել*, to manifest, show.

Երևութ, *a. երևայթ*, appearance.

Երեցընել, *a. երեցուցանել*, to show.

Երէկ չէ' մէկալ օր, day before yesterday.

Երէկուընէ, or *երէկուց*, since yesterday.

Երբժկտալ, see *երեժկտալ*.

Երթաս բարո'վ, go in peace, good bye.

Երիլ see էրիլ.

Երիկ see էրիկ.

Երիսճ *v. a. երիջ*, heifer.

Երկըթէ, Abl. fr. *երկաթ*, of iron.

Երկան, *a. երկայն*, long;

երկան պոյով, *t.* tall;

երկան քշել, to be pro-

longed, protracted.

Երկնկեկ, *a. երկայնակ*, somewhat long.

Երկըննալ, to stretch one's self out; to reach; to be long.

Երկընցընել, to lengthen.

Երկու բերնէ լուր, two-edged (sword);

երկու երեսէն, two-faced, hy-

pocritical; *երկու թարղ*,

t. in two ways; *երկու*

թևէն, with two wings,

winged; *երկու խաթ* or

ղաթ, *t.* two-fold; two-

story (house); *երկու*

խաթ ըլլալ to be bowed

together, bent down,

- (as with age) ; *երկու խանապը* *t. քուտ* , two leaved (door) ; *երկու հատ* , two ; *երկու հեղ* , twice ; *երկու սոյ* , *t. of two sorts* ; *երկու տա-րուան* , two years old ; *երկու օրը հեղ մը* , once in two days.
- Երնէ՛կ* , *a. երանի՛* , would that ! *երնէ՛կ անոր* , a blessing upon him ! blessed be he ! *երնէկ տալ* , to pronounce blessed.
- Երսուն* , *a. երեսուն* , thirty.
- Էւել* , see *էւել* .
- Էւել պակաս* , see *էւել պակաս* .
- Էւելնալ* , see *աւելնալ* .
- Էւելցուք* , see *էւելցուք* .
- Էւելք* , see *էւելք* .
- Եփ գալ* or *ելել* , to boil, to begin to boil.
- Եփած* , cooked.
- Եփուն* , suitable for cooking, tender and good.
- Եօթը* , *a. եօթն* , seven ; *եօթը պորտը* , the seven degrees of relationship within which marriage is prohibited.
- Եօլ* , *t. way, road* .
- Եօլ եօլախ* , *t. way, means method* .
- Եօջի* , *t. traveller* .
- Եօլմիշ* *t. ընել* , to pick (feathers from a fowl).
- Եօլուզ* , *t. out of order* .
- Եօլտաշ* , *t. companion in travel* .
- Եօխլամիշ* *t. ընել* , to ransack.
- Եօխլամիշ ընել* , see *օխլամիշ ընել* .
- Եօտուշ* , *t. steep ascent* .
- Եօտաւ* , *t. otherwise, if not ; or* .
- Եօղուն* , *t. clown* .
- Եօղուրթ* , *t. artificially curdled milk, (Arabic leben)* .
- Եօնղա* , *t. shavings* .
- Եօնճա* , *t. green grass* .
- Եօնուզ պալըղը* , *t. dolphin* .
- Եօռլան* , see *եօրղան* .
- Եօռղուն* , see *եօրղուն* .
- Եօռտամսըղ* , *t. uncomely* .
- Եօրղան* , *t. quilt* .
- Եօրղուն* , *t. weary* .

Օ

- Օջթը , *t.* naturally.
 Օջթրին , *t.* thyme.
 Օյլմ , *t.* merciless, tyrannical.
 Օյհթ *t.* տալ , to trouble.
 Օյհթ , *t.* provisions.
 Օյդար , *t.* hound.
 Օյմի , *t.* gum.
 Օյմպիս , *t.* lily.
 Օյ *t.* ըլլալ , to be wasted.
 Օյիթ , *t.* weak, feeble ; thin, lean.
 Օյնկակ , *v. a.* զանգակ , bell.
 Օյնն *t.* ընել , to think to suppose.
 Օյպի *t.* ընել , seize.
 Օյպիթ *t.* inspector, prefect.
 Օյպուն , *t.* see զայիթ.
 Օյպուննալ , *t.* to become lean.
 Օյոնկուն , *t.* guilt.
 Օյոնլ զոնոլ , *t.* scarcely, with much difficulty.
 Օյոթ see զարթ.
 Օյտ , separately ; զատ զատ , severally, one by one.
 Օյար , *t.* dice ; fortune ; pellicle.
 Օյարար , *t.* injury.
 Օյարդարդար , *v.* see ծառ զարդար.
 Օյարիթ , *t.* delicate.
 Օյարմացընել , to astonish.
 Օյարնել , to strike, to knock.
 Օյարպ *t.* ընել , to multiply, to perform multiplication.
 Օյարպ խանէ , *t.* mint, place of coining money.
 Օյաւալլը , *t.* miserable, pitiable.
 Օյարթ , *t.* copper or silver form for holding a coffee cup ; outer case of a watch.
 Օյաւաւաթ , *t.* vegetables.
 Օյիթ , see զայիթ.
 Օյաֆոա , *t.* bile ; ballast.
 Օյաֆոալը , *t.* melancholic.
 Օյաֆոան , *t.* saffron.
 Օյբաղեցընել , to occupy.
 Օյգաստացընել , to arouse (as from a lethargy).
 Օյգացընել , to communicate (intelligence or views).
 Օյդուշ , *a.* զգոյշ , care, caution.
 Օյեանքարար , *t.* mischief-maker.
 Օյեղի գալ , to repeat.

- .Օհն , injury, mischief.
 .Օգուհցընել , to disgust.
 .Օէհ , *t.* fine line or stroke.
 .Օէհիւր , *t.* poison .
 .Օէհիւր զեւրմ , poison and
 bitterness ! (a curse).
 .Օէհիւրէմիշ *t.* ընել , to
 poison.
 .Օէմմ *t.* ընել , to deride ;
 to blame.
 .Օէմպերէկ , *t.* spring, (of a
 watch, &c.)
 .Օէնպիւլ , *t.* flexible bas-
 ket.
 .Օէյթին or զէթին , *t.*
 olive.
 .Օէնահաթ , *t.* trade, art.
 .Օէնահաթքեար , *t.* arti-
 san.
 .Օէնկիննալ , *t.* to become
 rich .
 .Օէնճիւլ , *t.* see զինճիւլ .
 .Օէնճէֆիւլ , *t.* ginger.
 .Օէպէռլահի , *t.* gigantic.
 .Օէպիւլ , *t.* place where
 water is given to the
 poor as an act of charity.
 .Օէրզէլէ , *t.* earthquake.
 .Օէրզէպիւլ *t.* ձգել to
 throw prostrate.
 .Օէրէ or զէրէմ , *t.* be-
 cause.
 .Օէրէ , *t.* atom, particle.
 .Օէրտալի , *t.* bitter-stoned
 apricot.
 .Օէրտէ , *t.* food made with
 rice and honey.
 .Օէրտէվա or զէրտալա ,
t. marten.
 .Օէրրէ , see զէրէ .
 .Օէֆք , զէֆիւ or զէֆք սէֆա
t. ընել , to sport, amuse
 one's self.
 .Օէֆքիւի , *t.* agreeable, de-
 lightful.
 .Օէֆքէի , *t.* lover of
 sport.
 .Օէֆքէնիւշ *t.* ըլալ , to
 make sport of.
 .Օլթ *t.* երթալ , to go
 counter, to oppose.
 .Օլթընա , *t.* on the con-
 trary, contrarywise.
 .Օլմպա , *t.* punch, for
 making holes.
 .Օլնկըռ զընկըռ *t.* դողալ ,
 to shiver, quake.
 .Օլնճապի or զինճապի , *t.*
 grey, ash-colored.
 .Օլնճէֆ , or զինճէֆ , *t.*
 hem, border, binding.
 .Օլնտան , *t.* prison.
 .Օլպուշ , *t.* oriental un-
 der waistcoat ; *p.* i. q.
 էնթարի .
 .Օլնթլան or զըրթլան , *t.*
 hyena.
 .Օլնիւ , *t.* coat of mail.
 .Օլննիւ or զըննիւ , *t.*
 red arsenic, sandarac.
 .Օլիարէթ , *t.* visit ; pil-
 grimage.
 .Օլիաֆէթ , *t.* entertain-
 ment.

- .Օհլ, *t.* a kind of cymbal;
adj. shrill.
 .Օկննիլ or զիննիլ, *t.*
 chain.
 .Օկննիլաւ, *t.* closely
 connected, continuous.
 .Օկննիլ, *t.* pomp, dis-
 play.
 .Օկպիտի, *t.* contemptible,
 abject.
 .Օկլիւթ, *t.* curls (of hair
 wich falls in front) ;
 crest, plume.
 .Օկլմպիւլ, *t.* hyacinth.
 .Օկլմպիւթ, *t.* emerald.
 .Օկլյիւրա, *t.* indigent.
 .Օկլքեամ, *t.* having taken
 cold.
 .Օկլիւր, *t.* sediment de-
 posited by tobacco-
 smoke.
 .Օկֆա, *t.* tar, pitch.
 .Օկնալ *v.* *a.* զղջալ,
 to repent.
 .Օկեր, *a.* զղեր, medlar.
 .Օկաւ, sealing-wax ; seal.
 .Օկնիլ, to seal.
 .Օկլոււմ or զոկլումաթ, *t.*
 tyranny, oppression.
 .Օկսհուր *t.* ընել to hap-
 pen.
 .Օկունաւ or զուրնաւ, *t.* sort
 of pipe resembling the
 clarionet ; trumpet.
 .Օկւր տեղը, in vain.
 .Օկուրցիլ or զուրցիլ, *a.*
 զուրցիլ, to speak ; to
 tell.
 .Օկսուն, see զոկսուն
 .Օոալ, *a.* զոնել, to bray
 spoken of the ass.
 .Օոգոալ, see զոալ .
 .Օոգոփ, *t.* silly.
 .Օաբլաոց, bawling.
 .Օրկոււմ ընել, to deprive .
 .Օլաթա, *t.* three fourths ;
 piece of thirty paras .
 .Օաւ, *t.* force ; difficulty ;
adj. difficult.
 .Օաւ *t.* ընել, to urge,
 force, compel.
 .Օուղաւ, powerful .
 .Օոուլ or զուրաքի, *t.*
 with difficulty, hardly .
 .Օուպա or զուպա, rebel ;
adj. violent.
 .Օզապցնել, to strength-
 en.
 .Օօրք, *pl.* of *a.* զօր, army .
 .Օօֆ, see սօֆ .

Ի

- Իգգեստան , *a. այգեստան* , region of vineyards.
- Իգի , *a. այգի* , vineyard.
- Իզա , *t. component part, ingredient ; drug.*
- Իղիկիչ *t. ըլլալ* , to be crushed.
- Իղիյէթ , *t. trouble, annoyance ; torture.*
- Իլ յը [*t. ալ*] , a little.
- Իլլիչ *t. ընել* , to crush.
- Իլլէր *t. ըլլալ* , to learn by heart.
- Իթէկ , *t. skirt (of a garment) ; foot (of a mountain).*
- Իթրաֆ , *t. region, border, neighborhood.*
- Իլա [*t. ալա*] , great ; of the first degree.
- Իլէփա , *t. reel (for winding thread).*
- Իլմաս , *t. diamond.*
- Իլմասթրաչ , *t. cut like a diamond (spoken of glass ware).*
- Իլէի , *t. ambassador.*
- Իլլաչի or էլլաչը , *t. ring-leader.*
- Իլլէթ , see հէլլէթ .
- Իլտիվէն , *t. glove.*
- Իլփազէ , see եէլփէզէ .
- Իխտիար , *t. old, an old man.*
- Իհիքեամիլ , *t. adult ; a worthy man.*
- Իհալ *t. ընել* , to defer, procrastinate.
- Իհաճ *t. ըլլալ* , to be in want.
- Իհտար , see էխտար .
- Իհրամ , *t. blanket.*
- Իճէլ , *t. the point of death .*
- Իճին տէվէսի , see հէճին տէվէսի .
- Իմանէթ , deposit, trust.
- Իմէկ , *t. labor.*
- Իմին , *t. safe.*
- Իմիչէրի , see հէմիչէրի .
- Իմի *t. ընել* , to give orders .
- Իյ *t. հիմա* , well then !
- Իյէ *t. file, rasp.*
- Իյէնթի , *t. filings.*
- Իյէր , *t. if ; էյէր , subst. saddle.*
- Իյլէնձէ , *t. amusement.*
- Իյլէնիչ *t. ըլլալ* , to amuse one's self.
- Իյլէկ *t. beneficence ; benefaction .*
- Իյլալահ *t. ընել* , to confess one's inferiority ; էյլալահ չեմ ընեք աւոր , I will not humble myself before him.

- Երեթի , *t.* unstable ;
 temporary ; *adv.* super-
 ficially, feebly .
 Եր , *t.* very , most ; *subst.*
 breadth .
 Երել , *p.* see Ըրել .
 Երթորի , or անթերի , *t.*
 oriental tunic, inner
 robe .
 Երիշ , *t.* descending .
 Երիշ եօթուշ . *t.* up and
 down, uneven .
 Երիշուկ , *t.* sister's hus-
 band .
 Երխաւսէն . *t.* on purpose .
 Երկէլ , *t.* hindrance .
 Երկերէկ , *t.* viper .
 Երկին , *t.* abyss ; the
 main, the great sea .
 Երկինառ , *t.* artichoke .
 Երտաղէ , *t.* shorter Tur-
 kish ell .
 Երտամ , *t.* form ; posi-
 tion .
 Երքսկ , *t.* back of the
 neck .
 Երքսկեր , *t.* nail .
 Երփիյէ , *t.* snuff .
 Եշ , *t.* companion, mate .
 Եշէկ , *t.* ass .
 Եշէկ առքսը , *t.* humble-
 bee ; hornet .
 Եշեկ , *t.* threshold .
 Եշեւ , *t.* ardour, excite-
 ment .
 Եշեւարէ , *t.* manifest .
 Եշին , *t.* gait (of a horse)
 &c .
 Եշութիւն , stupidity of an
 ass .
 Եշտէ , midwife .
 Եշտէ կեռէճի , *t.* mal-
 lows .
 Եշտըշտէ , see աշտ-
 շտէ .
 Եշիճի , *t.* dealer in old
 articles ; cobbler .
 Եսմէր , *t.* dark com-
 plexioned .
 Եսեաֆ , *t.* guild , compa-
 ny of tradesmen .
 Եսեւիշ *t.* ըլլալ , to yawn,
 gape .
 Եվէլ or Եվէլ , *t.* before ;
 previously .
 Եվէլէ or Եվէլի պաշտան ,
t. first of all .
 Եվէլտէն , *t.* formerly .
 Եվսաւ , *t.* middling .
 Եվրիշտէ or Երվիշտէ , *t.*
 sort of paste cut into
 small strips for cooking .
 Ետե , see ետե .
 Ետիփսիկ , *t.* shameless .
 Ետինք , see ետինք .
 Ետնա , *t.* inferior .
 Երած , *a.* այրեցեալ ,
 burnt .
 Երել , *a.* այրել to
 burn .
 Երէկ , *v. a.* երէկ , yester-
 day .

- Երթեպի *t.* օրք, the next day.
 Երիւ, *a.* այրիւ, to be burnt.
 Երիկ or Երիկ, *male; subst.* husband.
 Երիկ, *t.* plum, prune.
 Երիւիչ *t.* քլլալ, to melt.
 Երկան, see Երկան.
 Երթեան, *t.* civilization; politeness; usage.
 Երթեկ, *t.* male.
 Երթեճ, *t.* buck.
 Եւել, *a.* աւելի, more.
 Եւել պակաս, more or less.
 Եւեցոյք, superabundance, overplus.
 Եւեցք, abundantly, exceedingly.
 Ե'փ էշկեարէ, *t.* very manifest.
 Եթիւ, *t.* twin.
 Եթիւճի, *t.* husbandman.
 Եթիւիչ *t.* ընել, to piece, to splice.
 Եթաբճի, *t.* baker.
 Եթի, *t.* sour, acid.
 Եօզ, *t.* actual; genuine; *subst.* juice, substance; pith.
 Եօզենկի, *t.* stirrup.
 Եօզենփչ *t.* ըլլալ, to be careful, nice.
 Եօթեան պէթի, *t.* long since.
 Եօթիւիչ *t.* ըլլալ, to echo, to resound.
 Եօլիւմ, *t.* death.
 Եօլիւ, *t.* measure.
 Եօճ, *t.* revenge.
 Եօլիւր or Եօլիւ, *t.* life.
 Եօլիւիւիչ *t.* ըլլալ, to pride one's self.
 Եօտ, *t.* bile.
 Եօտ աղածր, *t.* aloe.
 Եօտեմիչ *t.* ընել, to pay.
 Եօրէքէ, *t.* distaff.
 Եօրիւմճեկ, *t.* spider.
 Եօրնէկ, *t.* example.
 Եօրս, *t.* anvil.
 Եօրսեւիւիչ *t.* ընել, to disturb; to rumple.
 Եօրսեկ, *t.* duck.
 Եօրթէ, *t.* anger; Եօրթէ եւլէլ, to become angry.
 Եօրթէլի, *t.* angry.
 Եօթիւզ, *t.* ox.
 Եօթիւր Եօթիւր *t.* լալ, to cry aloud.
 Եօթե, *t.* heel of shoe or boot.
 Եօթեւ, *t.* lime twig.
 Եօթիւզ, *t.* orphan.

Ը

- Ըլքախ, *t.* lukewarm.
 Ըլլալ, *to be; to become.*
 Ըլուիլ, *to be done; to become, (a sort of Passive from the preceding).*
 Ըլմանիլ, *v. a. նմանիլ, to be like, to resemble.*
 Ըխապիթ, *t. [Gr. ὑπερ-πυς], polypus.*
 Ըխաւար, *v. a. ուխտաւար, one who has a vow upon him; a pilgrim.*
 Ըղեղ, *a. ուղեղ, brain.*
 Ըղորդ, *p. straight; right; ըղորդոր, indeed.*
 Ըղունկ, *a. եղունգն, nail (of the fingers or toes); claw; hoof.*
 Ըղըրպ, *t. net.*
 Ընել, *a. անել, to make; to do.*
 Ընկնիլ, *v. see իյնալ.*
 Ընկուղ, *a. ընկոյղ, walnut.*
 Ընճուղ, *p. bullock.*
 Ընտըր, *v. see ինտըր.*
 Ընքուի, *eye-brow.*
 Ըմար, *see իշմար.*
 Ըտաղղուկ, *p. peach.*
 Ըլլըխ, *t. capon.*
 Ըախամ, *see բախամ.*
 Ըաշաթ, *see աւաշաթ.*
 Ըաշան or ըռեշան, *t. sweet basil.*
 Ըաշվան, *pace; pacing horse.*
 Ըաշտ, *t. caparison, ornaments of a horse.*
 Ըայէ, *see ալէ.*
 Ըաւստ *t. քալ, to meet; to be fortunate, to succeed; բաւստ կէլէ or բաւստ կէլիհնէ, at hazard, just as it happened.*
 Ըաստրիս, *t. antimony-powder.*
 Ըաւլէնտ or ըռէլէնտ, *t. rhubarb.*
 Ըաւտէթ, *t. will, purpose.*
 Ըաֆ, *t. shelf.*
 Ըալ, *t. name, reputation; modesty.*
 Ըալակ, *possessions; dowry.*
 Ըգէհի, *t. reputable.*
 Ըգնամուս, *t. modesty.*
 Ըէգէ, *t. sort of hinge.*
 Ըէգէնէ, *t. fennel.*
 Ըէհիս, *t. pawn, pledge.*
 Ըէլիզ, *t. captain; guide.*
 Ըէնկ, *t. color.*
 Ըէնչպէր, *t. day-laborer.*
 Ըէնտէ, *t. plane (carpenter's tool); grater.*
 Ըէշէլ, *t. sweetmeats.*

Լ

- Լ՝գեստան , *ա. այգեստան* , region of vineyards.
- Լ՝գի , *ա. այգի* , vineyard.
- Լ՝զա , *տ.* component part, ingredient ; drug.
- Լ՝զկմիշ *տ.* ըլսալ , to be crushed.
- Լ՝զիյէթ , *տ.* trouble, annoyance; torture.
- Լ՝զմ [*տ. ազ*] , a little.
- Լ՝զմիշ *տ.* ընեւ , to crush.
- Լ՝զպէր *տ.* ըլսալ , to learn by heart.
- Լ՝թէկ , *տ.* skirt (of a garment); foot (of a mountain).
- Լ՝թրաֆ , *տ.* region, border, neighborhood.
- Լ՝լա [*տ. ալա*] , great ; of the first degree.
- Լ՝լէմիա , *տ.* reel (for winding thread).
- Լ՝լմաս , *տ.* diamond.
- Լ՝լմասթրաշ , *տ.* cut like a diamond (spoken of glass ware).
- Լ՝լէի , *տ.* ambassador.
- Լ՝լպաշի or էլպաշը , *տ.* ring-leader.
- Լ՝լպէթ , see հէլպէթ .
- Լ՝լտիվէն , *տ.* glove.
- Լ՝լփազէ , see եէլփէզէ .
- Լ՝խախար , *տ.* old, an old man.
- Լ՝հիքեամիլ , *տ.* adult ; a worthy man.
- Լ՝հալ *տ.* ընեւ , to defer, procrastinate.
- Լ՝հաճ *տ.* ըլսալ , to be in want.
- Լ՝հար , see էիտհար .
- Լ՝հրամ , *տ.* blanket.
- Լ՝ճէլ , *տ.* the point of death .
- Լ՝ճին տէվէսի , see հէճին տէվէսի .
- Լ՝մանէթ , deposit, trust.
- Լ՝մէկ , *տ.* labor.
- Լ՝մին , *տ.* safe.
- Լ՝միշէրի , see հէմիշէրի .
- Լ՝մր *տ.* ընեւ , to give orders .
- Լ՝յ *տ.* հիմա , well then !
- Լ՝յէ *տ.* file, rasp .
- Լ՝յէթի , *տ.* filings.
- Լ՝յէր , *տ.* if ; էյէր , *subst.* saddle.
- Լ՝յէնճէ , *տ.* amusement.
- Լ՝յէնմիշ *տ.* ըլսալ , to amuse one's self.
- Լ՝յիկ *տ.* beneficence ; benefaction .
- Լ՝յվալահ *տ.* ընեւ , to confess one's inferiority ; էյվալահ չեմ ընեւ աւոր , I will not humble myself before him.

- Էրէթի , *t.* unstable ; temporary ; *adv.* super-
 ficially, feebly .
 Էն , *t.* very , most ; *subst.*
 breadth .
 Էնել , *p.* see ընել .
 Էնթարի , or անթերի , *t.*
 oriental tunic, inner
 robe .
 Էնիչ , *t.* descending .
 Էնիչ եօխուչ , *t.* up and
 down, uneven .
 Էնիշտէ , *t.* sister's hus-
 band .
 Էնխաստէն , *t.* on purpose .
 Էնկէլ , *t.* hindrance .
 Էնկէրէկ , *t.* viper .
 Էնկին , *t.* abyss ; the
 main, the great sea .
 Էնկինառ , *t.* artichoke .
 Էնտաղէ , *t.* shorter Tur-
 kish ell .
 Էնտամ , *t.* form ; posi-
 tion .
 Էնքսէ , *t.* back of the
 neck .
 Էքսէր , *t.* nail .
 Էնֆիյէ , *t.* snuff .
 Էշ , *t.* companion, mate .
 Էշէկ , *t.* ass .
 Էշէկ առքսը , *t.* humble-
 bee ; hornet .
 Էշեկ , *t.* threshold .
 Էշխ , *t.* ardour, excite-
 ment .
 Էշկեարէ , *t.* manifest .
 Էկին , *t.* gait (of a horse)
 &c .
 Էշութիւն , stupidity of an
 ass .
 Էյպէ , midwife .
 Էյպէմ կեօմէճի , *t.* mal-
 lows .
 Էյիւրչիւմ , see ալր-
 շում .
 Էսկիճի , *t.* dealer in old
 articles ; cobbler .
 Էսմէր , *t.* dark com-
 plexioned .
 Էսնաֆ , *t.* guild , compa-
 ny of tradesmen .
 Էսնէմիչ , *t.* ըլլալ , to yawn,
 gape .
 Էվէլ or էվէլ , *t.* before ;
 previously .
 Էվէլէ or էվէլի պաշտան ,
t. first of all .
 Էվէլտէն , *t.* formerly .
 Էվսատ , *t.* middling .
 Էվրիշտէ or էրվիշտէ , *t.*
 sort of paste cut into
 small strips for cooking .
 Էտե , see ետե .
 Էտէփսիլ , *t.* shameless .
 Էտինք , see ետինք .
 Էտնա , *t.* inferior .
 Էրած , *a.* այրեցեալ ,
 burnt .
 Էրել , *a.* այրել to
 burn .
 Էրէկ , *v.* *a.* երէկ , yester-
 day .

- Էրթիկ** *t. օրք*, the next day.
Էրիւ, *a. այրիւ*, to be burnt.
Էրիկ or **երիկ**, *male; subst.* husband.
Էրիկ, *t.* plum, prune.
Էրիմիշ *t. քլալ*, to melt.
Էրկան, see **երկան**.
Էրքեան, *t.* civilization; politeness; usage.
Էրքէկ, *t.* male.
Էրքէճ, *t.* buck.
Էւել, *a. աւելի*, more.
Էւել պակաս, more or less.
Էւեցութ, superabundance, overplus.
Էւեցք, abundantly, exceedingly.
Էփ էշկեարէ, *t.* very manifest.
Էթիլ, *t.* twin.
Էթինճի, *t.* husbandman.
Էթլէմիշ *t. ընել*, to piece, to splice.
Էթէքճի, *t.* baker.
Էթի, *t.* sour, acid.
Էօլ, *t.* actual; genuine; *subst.* juice, substance; pith.
Էօլէնկի, *t.* stirrup.
Էօլէնփշ *t. ըլալ*, to be careful, nice.
Էօթէտէն պէթթ, *t.* long since.
Էօթմիշ *t. ըլալ*, to echo, to resound.
Էօլիւմ, *t.* death.
Էօլիւ, *t.* measure.
Էօճ, *t.* revenge.
Էօմիւր or **էօմի**, *t.* life.
Էօյիւնփշ *t. ըլալ*, to pride one's self.
Էօտ, *t.* bile.
Էօտ աղածը, *t.* aloë.
Էօտէմիշ *t. ընել*, to pay.
Էօրէքէ, *t.* distaff.
Էօրիւմճէկ, *t.* spider.
Էօրնէկ, *t.* example.
Էօրս, *t.* anvil.
Էօրսէլէմիշ *t. ընել*, to disturb; to rumple.
Էօրտէկ, *t.* duck.
Էօրթէ, *t.* anger; **էօրթէ ելլէլ**, to become angry.
Էօրթէլի, *t.* angry.
Էօթիւլ, *t.* ox.
Էօթիւր էօթիւր *t. լալ*, to cry aloud.
Էօթճէ, *t.* heel of shoe or boot.
Էօթե, *t.* lime twig.
Էօթսիւլ, *t.* orphan.

Ը

Ըլքախ, *t.* lukewarm.

Ըլլալ, to be; to become.

Ըլուիլ, to be done; to become, (a sort of Passive from the preceding).

Ըլմանիլ, *v. a.* նմանիլ, to be like, to resemble.Ըխտախթ, *t.* [Gr. ὀχτώπους], polypus.Ըխաւար, *v. a.* ուխտաւար, one who has a vow upon him; a pilgrim.Ըղեղ, *a.* ուղեղ, brain.Ըղորդ, *p.* straight; right; ըղճորդ, indeed.Ըղունկ, *a.* եղունգն, nail (of the fingers or toes); claw; hoof.Ըղըրս, *t.* net.Ընել, *a.* անել, to make; to do.Ընկնիլ, *v.* see իջնալ.Ընկուղ, *a.* ընկոյղ, walnut.Ընճուղ, *p.* bullock.Ընտր, *v.* see ինտր.

Ըքուի, eye-brow.

Ըմար, see իշմար.

Ըտաղղուկ, *p.* peach.Ըպլլիլ, *t.* capon.

Ըախամ, see բախամ.

Ըաշաթ, see աաշաթ.

Ըաշան or բոշան, *t.* sweet basil.

Ըաշկան, pace; pacing horse.

Ըաշա, *t.* caparison, ornaments of a horse.

Ըայէ, see աայէ.

Ըաստ *t.* քալ, to meet; to be fortunate, to succeed; բոաստ կէլիւնէ, at hazard, just as it happened.Ըաստրիս, *t.* antimony-powder.Ըալկենտ or բոկկենտ, *t.* rhubarb.Ըատեթ, *t.* will, purpose.Ըաֆ, *t.* shelf.Ըաղ, *t.* name, reputation; modesty.

Ըզակ, possessions; dowry.

Ըզէհ, *t.* reputable.Ըզնամուս, *t.* modesty.Ըէզէ, *t.* sort of hinge.Ըէզէնէ, *t.* fennel.Ըէհին, *t.* pawn, pledge.Ըէլիլ, *t.* captain; guide.Ըէնկ, *t.* color.Ըէնչպէր, *t.* day-laborer.Ըէնտէ, *t.* plane (carpenter's tool); grater.Ըէշէլ, *t.* sweetmeats.

- Թնէսիմ or քրէսմ, *t.* portrait, sketch.
 Թնէվէնտ, see քռավէնտ.
 Թըխտըմ, *t.* filling in of a thick wall with small stones; crowd, multitude.
 Թընտնալ, to convalesce.
 Թընտցընեմ, to cure, to heal.
 Թըշված, *t.* bribe.
 Թըսվա, *t.* reproached, dishonored.
 Թմախ, *t.* a river.
 Թնետ, sound, healthy.
 Թողատ, *t.* [Gr. ἐργάτης] laborer, workman.
 Թռուպ, see տրուպ.
 Թսեմ, *a.* տսեմ, to say.
 Թլըխ չալեմ, to whistle.
 Թկարա, *t.* gridiron; grate.
 Թտակ, see տտակ.
 Թտրկեմ, to peel, to take off husks; to pick over, as rice.
 Թտուտեա, *t.* (Gr.) oyster.

ԹԻ

- Թաղէ, *t.* fresh.
 Թաղէլէմիշ *t.* ընեմ, to freshen.
 Թաղէնէ, *t.* plectrum.
 Թաղը or Թաղի, *t.* greyhound.
 Թաղիր, *t.* reproach; reprimand.
 Թաթար, *t.* Tartar; courier.
 Թաթխեմ, *a.* Թաթախեմ, to dip, plunge.
 Թալածոսեմ, *v.* to do superficially.
 Թալան, *t.* plunder.
 Թալաշ, *t.* shavings.
 Թալէշ, *t.* fortune.
 Թալէշի, *t.* fortunate.
 Թալիմ, instruction, training.
 Թալիմխանա, *t.* place of exercise, parade-ground.
 Թալիմճի, *t.* drilling master, teacher of military exercises.
 Թալեմ, to plunder.
 Թալկտիլ, *p.* to long after.
 Թախէթ, *t.* strength, ability.
 Թախըմ, *t.* quantity; furniture.
 Թախլա *t.* դառնալ, to turn somerset.
 Թախլիթ *t.* ընեմ, to make sport, to mock.

Թախտ , *t.* throne.

Թախտապիթի , *t.* bed-bug.

Թախտորավան , *t.* sort of carriage, borne by two horses.

Թաշին , see դաշին .

Թաշկիկ or Թաշտիկ , *true.*

Թաշմին *t.* ընել , to reckon.

Թաշկիլ , *t.* bond, due-bill.

Թաղում , *a.* Թաղումն , burial.

Թաճիգ *t.* ըլլալ , to be annoyed.

Թաճիպ *t.* քաշել , to wonder.

Թամաշ , *t.* avarice.

Թամաշքեար , *t.* avaricious.

Թամամ , *t.* complete.

Թամաշա , *t.* matter of curiosity, thing worthy of examination.

Թամիր *t.* ընել , to repair.

Թամպուռա , *t.* sort of guitar.

Թալ , *t.* colt.

Թալին , *t.* rations, stated provisions.

Թալֆա , *t.* crew (of a ship).

Թանէ , grain, kernel ; individual thing.

Թանթանալ , *t.* pompous.

Թանծր , *a.* Թանծր , thick, dense.

Թանծրընալ , *a.* Թանծրանալ to become dense, to thicken.

Թանծրցընել , *a.* Թանծրացուցանել , to make dense.

Թաշճի , *t.* stone-cutter.

Թապալ , *t.* plate ; tanner and currier.

Թապախանա , *t.* tannery.

Թապաղա , *t.* a sheet of paper.

Թապըլտըկիլ , *a.* Թաւալիլ , to roll, to tumble.

Թապիէ , *t.* battery.

Թապիէթ , *t.* nature, constitution.

Թապլա , *t.* circular tray.

Թապուռ or Թապուր , *t.* a battalion, phalanx.

Թապուռ , *t.* Turkish bier.

Թառլա or Թարլա , *t.* field.

Թաս , *t.* a cup.

Թասա *t.* ընել , to be grieved ; to be embarrassed.

Թասայեցընել , *t.* to grieve ; to embarrass.

Թասթամամ , *t.* quite complete ; quite exact.

Թասիշ *t.* ընել , to verify.

Թասմա , *t.* instep of a clog ; dog's collar.

Թասվիր , *t.* portrait.

Թալան , *t.* ceiling.

- Թփա , *t.* frying pan ;
 bake pan.
 Թփուր , *t.* manner ;
 haughtiness.
 Թփաշան , *t.* hare, rabbit.
 Թարաֆ , *t.* region.
 Թարզ , *t.* manner.
 Թարիֆ *t.* ընել , to inform,
 to explain.
 Թարխան , *t.* preparation
 of flour or grits with
 sour milk dried.
 Թարխոտ , *a.* Թարախոտ ,
 full of purulent matter.
 Թարխոտիլ , *a.* Թարախո-
 տիլ , to become Թար-
 խոտ .
 Թարխոն , *a.* Թարխոն ,
 tarragon, a plant.
 Թարկըտալ , *p.* to with-
 draw, cease.
 Թաց , damp.
 Թաւ , *t.* proper time.
 Թաւալուկ , roller, fulcrum.
 Թաւա , see Թալա .
 Թաւան , see Թալան .
 Թաւլաթէսիմ *t.* ըլլալ ,
 to surrender.
 Թաւլամիշ *t.* ընել , to fat-
 ten; to heat.
 Թաւլու , *t.* dice-board ;
 chequer-board.
 Թաւշան , *t.* see Թալշան .
 Թաւուզ խուշի , *t.* pea-
 cock.
 Թափա , *t.* tap; stopple.
 Թափել , [*a.* to pour out,
 spill ;] to cast (metals).
 Թափթփել , to spill.
 Թափեալ , cast, molten.
 Թափուր , *a.* Թափոր , pro-
 cession.
 Թափուք , *a.* Թօթափ-
 ուածք , spillings, thing
 spilled.
 Թաքէթ , see Թախէթ .
 Թաքիքէ , *t.* minute, six-
 tieth part of an hour .
 Թափուտ *t.* ցուցընել or ը-
 նել , to answer haugh-
 tily, to take a haughty
 air.
 Թեզնիք , *a.* Թեզանիք ,
 sleeve.
 Թեթեւալ , *a.* Թեթեւ-
 նալ , to become light.
 Թեթեւօլիկ , weak-minded.
 Թեթեւցընել , *a.* Թեթեւ-
 ցուցանել , to lighten,
 relieve.
 Թեթ Թեթ , stringy, fibrous.
 Թեպուր , *a.* փետուր ,
 feather.
 Թերխաշ , half boiled.
 Թեթ Թիկունկ ըլլալ , to
 aid, to giving a helping
 hand.
 Թէ որ , if.
 Թէ չէ , unless, if not,
 otherwise.
 Թէզ , *t.* quickly.

- ፱-፭፻፳፭** , *t.* dried cow-dung (used for fuel).
፱-፭፻፳፮ , *t.* quick, hasty, (in motions or speech).
፱-፭፻፳፯ , *t.* weaver's loom ; table for work, e. g. that used by a tailor.
፱-፭፻፳፰ , *t.* chaplet, string of beads.
፱-፭፻፳፱ , *t.* look-out, *qwi vive* ; readiness ; inclination, tendency to fall (as the heavier scale in a balance) ; trigger of a gun.
፱-፭፻፴፩ , *t.* morocco leather.
፱-፭፻፴፪ , see **፱-፭፻፴፫** .
፱-፭፻፴፬ *t.* ርኅኔ , to expend ; to lose, waste.
፱-፭፻፴፭ , *t.* broker, crier, auctioneer.
፱-፭፻፴፮ *t.* ርኅኔ , to cry (as a public crier or an auctioneer).
፱-፭፻፴፯ , crier's or auctioneer's fee.
፱-፭፻፴፰ , *t.* shrewd, cunning.
፱-፭፻፴፱ , *t.* lees, dregs (esp. of coffee).
፱-፭፻፵፩ , *t.* danger.
፱-፭፻፵፪ , see **፱-፭፻፵፫** .
፱-፭፻፵፬ *t.* ርኅኔ , to make an impression, produce an effect.
፱-፭፻፵፭ , *t.* census, register, enrolment.
፱-፭፻፵፮ , *t.* furniture.
፱-፭፻፵፯ , *t.* litter, for carrying a sick or wounded person.
፱-፭፻፵፰ , *t.* ambiguous.
፱-፭፻፵፱ , *t.* foundation.
፱-፭፻፵፳ , *t.* bond, obligation ; deed of sale.
፱-፭፻፵፴ , *t.* clean, pure.
፱-፭፻፵፵ , *t.* cleanly.
፱-፭፻፵፶ , *t.* idle.
፱-፭፻፵፷ *t.* ርኅኔ or ፱-፭፻፵፸ *t.* ርኅኔ , to give orders .
፱-፭፻፵፹ , *t.* species of tobacco, used in smoking the water-pipe.
፱-፭፻፶፩ , *t.* ringworm .
፱-፭፻፶፪ , *t.* mother's sister .
፱-፭፻፶፫ , *t.* back-stitch, close stitch.
፱-፭፻፶፬ , *t.* tin.
፱-፭፻፶፭ , *t.* awning.
፱-፭፻፶፮ or **፱-፭፻፶፯** , *t.* retired, remote ; vacant, unoccupied .
፱-፭፻፶፱ , *t.* copper cooking vessel, small boiler.
፱-፭፻፶፳ , *t.* sound, healthy ; digestible .

Թէպտիլ *t. ըլլալ*, to change one's garments, to disguise one'sself.

Թէռաթռռ *t. garlick sauce.*

Թէսլիկ *t. slipper.*

Թէսէլիկ *t. comfort, consolation.*

Թէսլիմ *t. ընել*, to deliver, yield up.

Թէսկերէ *t. billet, note.*

Թէսաւ *t. dozen; bunch.*

Թէստերէ *t. a saw.*

Թէստի *t. jug.*

Թէվզի *t. ընել*, to appor-tion, distribute.

Թէվէքէի or Թէւէքէի *t. careless; imprudently, carelessly.*

Թէտարիք *t. տեսնել*, to prepare.

Թէրազի *t. scales, bal-ance.*

Թէրպի *t. tailor.*

Թէրէ օթռ *t. garden cresses.*

Թէրէ եաղը *t. butter, made by working and washing cream.*

Թէրէճէ *t. degree; mould for casting.*

Թէրէնտալ *t. cautious.*

Թէրէքէ *t. property of a deceased person sold at auction.*

Թէրթէմիլ *t. very clean.*

Թէրկի տիւնեա *t. ըլլալ*,

to renounce the world; to leave one's country without the expectation of returning.

Թէրճիման *t. interpreter.*

Թէրճիւպէ *t. examina-tion.*

Թէրպիէ *t. education; correction; dressing or seasoning (of food).*

Թէրպիէի *t. polite; well instructed; (in respect to food) seasoned, dress-ed.*

Թէրս *t. contrary, oppo-site; cross, surly; wrong side (of cloth); dung.*

Թէրսինէ *t. on the contra-ry.*

Թէրսիանա *t. navy yard.*

Թէրսումէրս *t. contrary, inconsistent; unsettled.*

Թէփէ *t. crown (of the head); summit (of a hill &c).*

Թէփէլէմէ *t. heaping (spoken of measure).*

Թէփէլէմիշ *t. ընել*, to beat severely, to flog.

Թէփէկէօզ *t. cyclops; one whose eyes are not in their place, i. e. who knows not what he is about.*

Թէփթէմիլ *t. very clean.*

Թէփմիշ *t. ընել*, to kick;

- p>met. to reject with con- tempt.
-
- Թէփսի,
- t.*
- tray, salver.
-
- Թէփաիլ
- t.*
- ըլլալ, to be changed or exchanged; to be abrogated; to be removed from office.
-
- Թէք,
- t.*
- single, odd;
- adv.*
- only, at least.
-
- Թէք չկենալ, not to remain quiet.
-
- Թէքէ,
- t.*
- shrimp.
-
- Թէքեղէկ,
- t.*
- wheel.
-
- Թէքեղէկի միլ,
- t.*
- axle.
-
- Թէքեղէկիչ
- t.*
- ընել, to roll,
- act.*
-
- Թէքեղէկիչիչ
- t.*
- ըլլալ, to roll,
- pass.*
-
- Թէքեղ մէքեղ
- t.*
- ըլլալ, to tumble heels over head.
-
- Թէքիք,
- t.*
- ceremony, formality; invitation.
-
- Թէքմէ
- t.*
- զարնել, to kick against goads.
-
- Թէքմիլ,
- t.*
- complete.
-
- Թէքմիչիքս
- t.*
- խաղալ, to play "even or odd".
-
- Թէքնէ,
- t.*
- wash-tray; bread tray (for kneading); hod. (for carrying mortar); ship.
-
- Թէքրար,
- t.*
- again.
-
- Թէքրարլամիչ
- t.*
- ընել, to repeat.
-
- Թէքքէ,
- t.*
- monastery of dervishes.
-
- Թէօպէ
- t.*
- ընել, to repent.
-
- Թէօճմէթ, . fault.
-
- Թէջիքէ,
- t.*
- novelty, rare and fine thing.
-
- Թէֆ,
- t.*
- tambourine.
-
- Թէֆէրիճ,
- t.*
- entertain- ment given by an ap- prentice to his fellow tradesmen on finish- ing his apprenticeship.
-
- Թէֆնէ,
- t.*
- laurel.
-
- Թէֆտէր,
- t.*
- account- book.
-
- Թէֆտիչ
- t.*
- ընել, to exa- mine.
-
- Թթուած, sour, spoiled.
-
- Թթուեցընել,
- a.*
- թթուե- ցուցանել, to acidulate.
-
- Թթուըշաղ,
- a.*
- թթուաշ, acidulated, tart.
-
- Թթուիլ, to become sour.
-
- Թթնիչ, see թրթնճուկ.
-
- Թիթեռնիկ,
- a.*
- թիթեռն, miller, butterfly.
-
- Թիթիզ,
- t.*
- churlish, pet- tish.
-
- Թիթրէմիչ
- t.*
- ըլլալ, to tremble.
-
- Թիլակուշտ,
- p. a.*
- սնա- կուշտ, flank, side.
-
- Թիլքի,
- t.*
- fox.
-
- Թիլքի, see թէլքէ.
-
- Թիմար
- t.*
- ընել, to take care (of a sick man); to take care of,
- esp.*
- to rub (a horse).

- Թիմարհանա , *t.* insane hospital.
- Թիս , breaking wind.
- Թիրեաքի , *t.* churlish ; sottish , devoted to opium, tobacco, or coffee.
- Թիրեաք , *t.* theriack, or-vietan.
- Թիրէմէնթին , *t.* turpentine.
- Թիրիթ , *t.* bread-pottage.
- Թիրիլ Թիրիլ *t.* դողալ , to quiver, tremble like an aspenleaf.
- Թիւթիա , *t.* antimony.
- Թիւթիւն , *t.* tobacco ; Թիւթիւն չպողող , tobacco-pipe ; Թիւթիւն խմել or քաշել , to smoke tobacco.
- Թիւթիւն պալըղը , *t.* smoked herring.
- Թիւթսիւ , *t.* fumigation ; Թիւթսիւ տալ , to fumigate.
- Թիւլթ , *t.* third part, $\frac{1}{3}$.
- Թիւհ ընել or Թիւհ փիւհ ի ընել , to treat with contempt, to make a show of spitting at.
- Թիւյ , *t.* feather.
- Թիւյսիւղ , *t.* beardless.
- Թիւրլիւ Թիւրլիւ , *t.* of various sorts, in various ways.
- Թիւֆէնկ , *t.* gun, fowling-piece.
- Թիփի , *t.* windy, blustering.
- Թիֆտիկ *t.* բնել , to pick (wool or cotton).
- Թլըսրմ , *t.* talisman, amulet.
- Թլիկ , to spoil, *neut.*
- Թխնալ , *a.* Թխնալ to be tanned, become dark-complexioned.
- Թխուկ , *p. a.* Թխակ , sworthy, dark complexioned.
- Թխսմար , *a.* Թխսմայր , sitting bird.
- Թղթատել , to turn over the leaves of a book.
- Թմպուկ , *a.* Թմբուկ , kettle-drum, timbrel.
- Թմեցընել , *a.* Թմրեցուցաւել , to lull ; to benumb.
- Թնթղուց (Դն) fleshy, not bony.
- Թնձկիլ or Թնձկուիլ , to tangle, to be tangled.
- Թնտալ , *a.* Թնդալ , to shake.
- Թշել , to cram, to eat greedily.
- Թո՛ղ , let (sign of the 3d. pers. Imperative).
- Թող տալ , to let go, to free.
- Թոռ , *a.* Թոռն , grandson.
- Թոռմիլ , to fade, wither.

Թո՛ւ , *t.* pish ! (an exclamation indicative of contempt).

Թուզուիս , *t.* salt-cellar.

Թութ ինճիրի , *t.* sycamore .

Թութամ , *t.* bouquet.

Թութխալ , *t.* glue.

Թուլ , *a.* թոլ , loose, slack .

Թուլկեկ , somewhat loose.

Թուլնալ , *a.* թուլանալ , to become slack, to lose force .

Թուլուս , *t.* skin bottle ; bag-pipe ; false-hood, imposture.

Թուլումպա , *t.* a pump ; a fire engine.

Թուլցրեկ , to make dull, stupid, feeble.

Թուլ , *t.* tail, symbol of the rank of a Pasha.

Թուղա , *t.* brick.

Թուճ , *t.* bell-metal.

Թունիր , *a.* թոնիր , tandoor, sort of oven.

Թունտ ելլեկ , to begin to tremble, to be alarmed.

Թունտան թունա , *t.* far distant .

Թուշ , chin ; cheek (within the mouth).

Թուռնա , *t.* crane (bird).

Թուռնի , *t.* pickles .

Թուռունճ or Թուրինճ , *t.* bitter orange.

Թուռունճի , *t.* orange color.

Թուռի , *t.* radish.

Թուր քաշեկ , to draw the sword.

Թուրա , *t.* royal cipher, cipher comprising the name and titles of the Sultan ; sort of knot used for inflicting a forfeit in a certain game.

Թուրվանտա or Թուրֆանտա , *t.* first fruits.

Թուրքերէն , Turkish.

Թուր ու մուր , derision, contempt.

Թաամպէթա or Թաամփէթա , *t.* trumpet ; usually, drum.

Թառնկ թառնկ *t.* զարնեկ , to knock violently .

Թաշ ըլլալ , see թրաշ ըլլալ .

Թաթըն , *a.* թրթուր , caterpillar .

Թռչոփլ , *a.* թռչոփլ , to flutter .

Թռցընեկ , *a.* թռուցանեկ , to let fly .

Թսեկ or Թստեկ , to break wind .

Թստան պէօճէկի , *t.* cockroach, beetle .

Թրաշ *t.* ըլլալ , to be shaved .

Թրթնուկ , *a.* Թրթնուկ , sorrel [plant] .

Թւիք , dung [of cattle].

Թրմնճալ , *v. a.* մրմնջել ,
to mumble, mutter.

Թրջել , to moisten, to
soak.

Թրջոց դնել , to put to
soak.

Թփռոց , sound of foot-
steps.

Թքաման , spitting-box.

քնել , *a.* Թքանել , to
spit.

Թօղ , *t.* dust.

Թօղոս , *t.* dusty.

Թօթվել , *a.* Թօթալիկ , to
shake [as a tree, to dis-
engage the fruit]; to
shake out [as a hand-
kerchief].

Թօթօ *v.* քնել , *a.* Թոթա-
լիկ , to stammer, to
stutter.

Թօխա or Թօքա , *t.* band,
fillet; muzzle.

Թօխա քնել , see Թօքա ք-
նել .

Թօխաթ , *t.* a slap on the
cheek.

Թօխմախ , *t.* pounder,
mallet.

Թօխուժ , *t.* seed.

Թօխուժուխ , *t.* left to go
to seed

Թւկալիկ or Թամպալ-
լիկ , *t.* plump, fat.

Թամպախ , *t.* a metallic

composition resembling
gold.

Թամրուխ , *t.* stocks.

Թօռ , *t.* net, snare.

Թօռ Թօփի . բլլալ , to as-
semble in confusion; to
contract one's self, shrug
together; Թօռ Թօփքնել
to gather up at random.

Թօս *t.* զարնել , to butt,
to push with the horns.

Թօսուն , *t.* a bullock; *adj.*
hardy, lusty.

Թօսպաղ , *t.* tortoise.

Թօսպաղի Թէքնէ , *t.* tor-
toise shell.

Թօրթու , *t.* settlings,
dregs.

Թօփ , *t.* ball cannon;
piece [of cloth &c.]

Թօփի . բլլալ to be as-
sembled.

Թօփի . նկրել , to fire a
cannon; to fail, become
bankrupt.

Թօփալ , *t.* lame; Թօփալ
մօփալ or Թօփալ Թօ-
փալ , limping, hobbling;
in a imperfect manner.

Թօփառլախ , *t.* round.

Թօփուլ , *t.* pin.

Թօփաճի , *t.* artillery-man;
founder of cannon.

Թօփուղ , *t.* mallet.

Թօփուխ , *t.* heel; ankle.

Ե

- Եւթ , *v. a.* շարժ , earthquake .
- Եւմ , [as in *a* hour; time; also] watch ; time-piece ; church ; Ժամ ըսել , to perform the church service .
- Եւմարար , priest who performs the service .
- Եւմող , *a.* Ժամակող , one who calls to prayers .
- Եւնիք , [*a.* task ;] fallen countenance, frown .
- Եւնկոտ or Ժանկոտ , rusty .
- Եւնկոտիլ , to rust, become rusty .
- Եւռոտ , *p.* stony, rocky .
- Եւկեղէն , *t.* colour of verdigris .
- Ելա , see Զիլա .
- Ելնել , to arrive .
- Եողլել , *a.* Ժողովել , to collect, assemble .
- Եողլողք , *or* Ժողովումն , collection [of money] .
- Եռմ , time [vices] .
- Եռն ածել or Ժռն բերել , to lead about .
- Եռն գալ , to walk about, promenade .

Ե

- Եղ , *t.* track, foot-step .
- Եղ թող *t.* կորսնցընել , utterly to destroy, to raze from the foundations .
- Եղանը , *t.* prudent ; well instructed .
- Եղանաղ , *t.* uninstructed, unpolished .
- Եղան , separately, besides .
- Եղէթ , *t.* honor .
- Եղիէթ , see Էղիէթ .
- Եղն , *t.* permission .
- Եղսիղ , *t.* trackless ; uninhabited .
- Եթ , *t.* dog .
- Եթի or ամէն յիթի , always .
- Եւաճ , *t.* remedy .
- Ելիկ , *t.* marrow ; a loop .
- Ելիկ , *a.* Իլ , a spindle .
- Ելման or Իլմանըն , *t.* harbour [լիւն] ; calmness ; *adj.* calm .
- Ելմար , *t.* learnemd an .
- Ելման , *t.* lemon .
- Ելնիթի , *t.* basting ; Ելն .

- Թի ընեւ to baste [a garment] .
- Իւիշիկ , *t.* connexion, intercourse .
- Իւիշիկ *t.* ըլլաւ , to be caught [as a garment by a briar or nail] .
- Իւստիւր , *t.* a cullender .
- Իւլէ , *t.* especially .
- Իւհաւ *t.* ըլլաւ , to be joined, connected .
- Իւլէկ , *t.* a noose .
- Իւլք or Իւլքին , *t.* first ; Իւլք էլէլ , at first, first of all ; Իւլք պահար , the spring season .
- Իւթիպար , *t.* respectability ; credit .
- Իւրար , *t.* confession .
- Իւտէ , see Իյտէ .
- Իհաւէ *t.* ընեւ , to commit, entrust .
- Իհտիզա or Իստիզա , *t.* necessity .
- Իճաւ *t.* ընեւ , to invent .
- Իճրա *t.* ընեւ , to put in practice .
- Իմամ , *t.* imam, Turkish priest .
- Իմացընեւ or *v.* Իմցընեւ , to inform .
- Իմացուիլ , or *v.* Իմցուիլ , to be understood .
- Իմլա , *t.* subscription, signature .
- Իմին , *a.* Իմ , my .
- Իմեաւ , *a.* Իմեաւ , to understand .
- Իմպիք , *t.* alembic .
- Իմաստ , *t.* help, assistance .
- Իյիւ , *t.* brave .
- Իյեաւ , to fall .
- Իյեւէիկ , *t.* needle-case .
- Իյտէ , *t.* jujube, fruit, of the silver-leaved willow .
- Ինայէթ *t.* ընեւ , to do a favor .
- Ինաստ , *t.* obstinacy .
- Ինաստի , *t.* obstinate .
- Ինը , *a.* Ինն , nine .
- Ինծ , *a.* Ինձ , leopard .
- Ինծի , *a.* Ինձ , Dat. of ես , to me .
- Ինկիլիզ , *t.* English .
- Ինկլէմիշ *t.* ընեւ , to groan, to whine .
- Ինճէ մարազ , *t.* consumption, phthisis .
- Ինճիթմիշ *t.* ընեւ , to annoy .
- Ինճիր , *t.* fig .
- Ինչալլահ , *t.* please God, if the Lord will .
- Ինուըք , *a.* Երեսուըք , the fifty days after easter .
- Ինչ , what ?
- Ինչ և իցէ , however .
- Ինչէն , whence ?
- Ինչ ըլլաւ , quality, nature .

Ի՞նչ թարգ , *t.* how ? in what manner ?

Ի՞նչ խտար or Ի՞նչ ղըտար , *t.* how much ?

Ինչ խտար որ , how much soever .

Ինչ կայ չկայ , every thing ; [with Ը] what news ?

Ի՞նչ կերպ , in what manner ?

Ի՞նչ հաճաթդ է , see Ի՞նչ փոյթդ է .

Ի՞նչ որ , *a.* որ ինչ , whatever .

Ինչո՞ւ , why ?

Ի՞նչ ունի չունի , whatever one has .

Ի՞նչ ունիս , what is the matter ?

Ինչուան , until ; ինչուան ե՞րբ or ե՞րբ , till when ?
ինչուան ո՞ւր , how far ? to where ?

Ի՞նչպէս , how ?

Ինչպէս որ , as .

Ի՞նչ փոյթդ է , what business is it of yours ?

Իստաֆ , *t.* reasonableness, reason, moderation .

Ինտո՞ր , how ?

Ինքեար *t.* ընել , to deny .

Ինքը , *a.* ինքն , he .

Ինքը զինքը առաջ նետել , to put one's self forward ; to venture .

Ինք իր գլխուն , of himself, independently .

Ինքնիրեն or ինքիրեն , by one's self alone, without assistance .

Իշալլահ , see ինչալլահ .

Իշարէթ , *t.* signal, beckoning .

Իշէմէ , *t.* embroidery , needle work ; wages .

Իշէմպէ , *t.* paunch ; tripe .

Իշկիւզար , *t.* energetic, efficient .

Իշճի , *t.* workman ; sort of female broker, who does business in harems .

Իշմար *t.* ընել , to beckon, to wink .

Իշպան , *v.* *a.* իշապան , ass-driver, donkey-man .

Իշտահ , *t.* appetite .

Իշտէ' , *t.* lo !

Իշաղասը , *t.* chamberlain .

Իշ եաղը , *t.* suet .

Իշողանը , *t.* valet .

Իպիկ , *t.* comb [of fowls] .

Իպրէթ , *t.* example .

Իջեցնել , *a.* իջուցանել , to bring down .

Իջնել or իջնիլ , to descend .

Իս , *t.* lamp-black .

Իսալ , *t.* dysentery ; diarrhea .

Իսան , or ինսան , *t.* man .

- Գաւնիսէլի , *i.* bugloss, [a plant] .
 Իսկէէ , *i.* wharf, quay ; scaffolding .
 Իսկէմի , *i.* chair .
 Իսկէնէ , *i.* torture .
 Իսկի , *p.* at all .
 Իսնակ , *v. a.* յիսնակ , Advent, fast before Christmas .
 Իսպաթ , *i.* evidence, proof .
 Իստակ , *a.* յստակ , clear, not muddy .
 Իստէկով , *i.* with pleasure .
 Իստրկել or ստրկել , to clean [as wheat or rice] .
 Իստիֆ *i.* ընել , to arrange, one upon another, or in rows ; to pile up ; to pack .
 Իսրաֆ *i.* ընել , to waste, to be extravagant .
 Ի զեր , since .
 Իսսուն or իսսուն , *v.* fifty .
 Իր , his .
 Իրաւ , *i.* revenue, income .
 Իրար or իրարու , one to another, mutually ; one another ; իրար անցնիլ , to be thrown into confusion .
 Իրարանցում , a tumult .
 Իրաւ , իրաւ որ , or իրաւ ցընէ , indeed, truly .
 Իրեն , *i. q.* իր , his .
 Իրեք , *a.* երեք , three .
 Իրեքնոց , piece of three piastres .
 Իրեքշաբթի , Tuesday .
 Իրիկուն , *a.* երեկոյ , evening ; իրիկունն , belonging to evening ; in the evening ; իրիկունն դէմ , towards evening ; իրիկունէ , from the evening .
 Իրիճա , *i.* request ; intercession .
 Իրիճալ , *i.* counsellor of state .
 Իրիցկին , *a.* երիցակին , wife of a priest .
 Իրիցուկ , *a.* երիցուկ , camomile .
 Իրմուկ , *v. a.* երմուկ , flour .
 Իւզ եաստըղը or եիւզ եաստըղը *i.* pillow .
 Իւզմիշ or եիւզմիշ *i.* ըլլալ , to swim .
 Իւզմիշ or եիւզմիշ *i.* ընել , to skin , to flay .
 Իւզնիւկ , *i.* relapse [in sickness] .
 Իւզ պաշը or եիւզ պաշը , *i.* centurion .
 Իւթիւ , *i.* smoothening-iron .
 Իւթիւէմիշ , *i.* ընել , to iron [clothes] .
 Իւլաֆ , see եուլաֆ .

Լւշէնձ , *t.* sluggishness .

Լւշէ'նձէան , *t.* without sluggishness, without tiring .

Լւշէնձիշ *t.* ըլսլ , to loiter, be sluggish .

Լւշինձիւ , *t.* third .

Լւստիւն , *t.* more excellent, superior .

Լւստիւպէճ , *t.* white lead .

Լւստիւփիւ , *t.* tow .

Լւտում , see եռտում .

Լւրիւիւշ or եիւրիւիւշ *t.* ընել , to rush upon .

Լւրիւշան , *t.* light, bright .

Լւրքիշ *t.* ըլլալ , to be startled .

Լւք , see եիւք .

Լիէկ , *t.* silk .

Լիտիտա , *t.* at first .

Լքէն , *t.* being, while .

Լքինձի , *t.* second .

Լքիտէպիր or Լքիտէպիրտէ , *t.* once in a while .

Լքրաճ *t.* ընել , to abominate, to loathe .

Լքրամ , *t.* respect, honor .

Լֆտիրա , *t.* calumny .

Լ

Լազուտ , *p.* Egyptian wheat .

Լաթ , cotton or linen cloth ; garment ; Լաթ լուացող , washer-woman .

Լաւ , *t.* governess ; tutor ; Vezir who accompanies the Sultan as traveling companion .

Լալէ , *t.* tulip .

Լալըն or Լալին , *t.* clog [for the feet] .

Լալան , *a.* Լալական , mourning-woman : child who cries easily and frequently .

Լալա , *t.* portion .

Լակել to lap up, [as a dog] ; to gulp .

Լակոտ , puppy .

Լաճանա , *t.* cabbage, [Gr. λάχανον] ; Լաճանա թուռ շուտու , *t.* pickled cabbage .

Լաղապ , *t.* surname .

Լաղըժ , *t.* sewer ; mine, hole or tunnel though earth or rock .

Լաճիւկէրտ , blue .

Լալեի or Լալըի , *t.* worthy ; proper .

Լան , *a.* Լայն , broad .

Լանկըզտակ , cap-string .

Լանալ , *a.* Լայնանալ , to become broad .

- Լանուարձակ, *a. լայնարձակ*, broad and open, (spoken of a field or road.)
- Լանութիւն, *a. լայնութիւն*, breadth.
- Լանցընել, *a. լայնացուցանել*, to make broad.
- Լնք, width.
- Լակ, Turkish women's veil or head-dress.
- Լապտակ, *v. a. նապաստակ*, hare; rabbit.
- Լալութա, *t. lute*, a stringed instrument.
- Լամէն, *t. ladanum* a gum.
- Լաց, crying.
- Լացընել, to cause to weep.
- Լաւ, [*as in a. good; also*] well, in health.
- Լաւաշ, thin cake, wafer.
- Լաւնալ, to become good; to convalesce.
- Լալիա, *t. rice* boiled soft in water without any condiment.
- Լաքէռա, *t. salted tunny-fish*.
- Լաքին, *t. but*.
- Լաֆ, *t. conversation, talk*.
- Լաֆազան, *t. talkative*.
- Լեզու ելլել or Լեզուն բացուիլ, to begin to talk (spoken of a child.)
- Լեզու թափել, to speak continually and earnestly, to persuade much.
- Լեզիկ, *a. Լեզուակ*, the extremity of the palate.
- Լկ, *p. leather*.
- Լեղեպատառ, dreadfully frightened (*lit. gall-broken*).
- Լղի, bitter.
- Լեռ, *a. Լեռան*, mountain.
- Լեռնցի, mountaineer.
- Լերդ, liver.
- Լցրնել, *a. լցուցանել*, to fill.
- Լցուն, full.
- Լցուիլ, *a. լնանիլ*, to be filled.
- Լիլեցուն, brim-full.
- Լիլ, *a. Լիլել*, to lick.
- Լիզէթ, *t. taste*.
- Լէճիժ, *t. soldering*, pewter and rosin used for soldering tin.
- Լէճիմել, *v. t. to solder*.
- Լէյէն, *t. wash-basin*.
- Լէյլէկ, *t. stork*.
- Լէյլէկ չիչէյի, *t. stork's-bill, a flower*.
- Լնկէճ, *t. crab*.
- Լնկէռի, *t. copper-dish*.
- Լէ, *t. corpse, carcase*.
- Լպլէպի, *t. chick-pea* parched.
- Լքէ, *t. spot, stain*.
- Լքէլէնմիշ, *t. ըլլալ*, to be spotted, stained.

- | էօք *t.* sealing-wax.
 | էօքիւն , *t.* sort of cement, used for the junctions of water-pipes.
 | էօֆ , *t.* necklace.
 | քֆել , to hem, (as a kerchief).
 | Խալ or Լալ , *t.* amethyst; crimson color.
 | Խթուն , *p.* the upper mill-stone.
 | Խմօն , *a.* Լեմօն , lemon.
 | Խնտ , *a.* Լինտր , gum, flesh surrounding the teeth.
 | Խսեռ , *a.* Լիսեռն , axle-tree; the weight on the butt end of a spindle.
 | Իւլէ , *t.* bowl of a tobacco-pipe; orifice of a fountain, &c.
 | Իփի լիք , *p.* brim full.
 | Խլիլիլ , *a.* Խլիլիլի , to decay, to become dilapidated.
 | Խլեցընել , *a.* Խլիլել , to spoil, to ruin.
 | Խկեցընել , to cause to spoil, to spoil by keeping too long in water, &c.
 | Խկիլ , to spoil, *neut.* to decay (as vegetables).
 | Ժվար , *a.* Ժավար , ploughman.
 | Ղըրճորել or Լղըրճկել , to spoil, to corrupt.
 | Ղըրճուկ , spoiled.
 | Դան , complete.
 | Դըննալ , to finish (*neut.* and colloquially *act.*)
 | Դընցընել , to finish, (*act.*)
 | ռկնալ , *v.* see Լոդնալ .
 | Ռղազընել , to cause to swim.
 | Ռղնալ , *a.* Լողալ , to swim, to bathe.
 | Ռրանուկ , *p.* snail.
 | Ռալ , *a.* Լուանալ , to wash.
 | Ռազքընել , to do washing, to wash clothes.
 | Ռւս , *a.* Լոյս , light.
 | Ռւս դէմ or Լուսու դէմ , almost morning just before light.
 | Ռանալիքէն , at day-break.
 | Ռանկայ or Լուսինկայ , *a.* Լուսին , the moon.
 | Ռւր օր , working-day (in distinction from sundays and festivals).
 | Ռեցընել , *a.* Լուեցուցանել , to silence.
 | Սլման , *v.* quite complete.
 | Բբացընել , *a.* Լրբեցուցանել , to embolden, to render insolent.
 | Փոտալ or Լիռտել , to speak rapidly and confusedly.
 | Օթի , gormand, glutton.

Լօխմա , *t.* a mouthful, a morsel; sort of fritter;
լօխմա րօխմա , by mouth-
fuls; in small pieces.

Լօհուսա , *t.* woman in
child-bed, λεχοῦσα , *Mod.*
Gr.

Լօղ , *v.* roller (for
smoothing terraces).

Լօղեղ , to harden (terra-
ces) with a roller.

Լօռ փէշիքի , *t.* fresh
cheese, pressed curds.

Լօտոս , *t.* south wind,
νότος.

Լօփ րօփ , *t.* ուտել , to lap
up food, to swallow
down hastily.

Լֆեղ , see րֆեղ .

Խ

Խաբիքի , *a.* խաբխաբել ,
to deceive, to amuse.

Խաղ , *t.* goose.

Խաղան , *t.* boiler, copper
kettle.

Խաղէղ , *t.* dealer in silk
laces, fringes, &c.

Խաղէպ , *t.* punishment,
penalty.

Խաղըլ or զաղըլ , *t.* cord
made of hair.

Խաղըխ , *t.* pale, picket.

Խաղխեղ , *v.* to scratch,
to make incisions or
scratches.

Խաղմա , *t.* hoe.

Խաղնա , *t.* treasury; tank
for water.

Խաղնասար , *t.* treasurer.

Խաթ or զաթ , *t.* fold, [as
three fold, four fold &c.];
story [of a house];

խաթ խաթ , *t.* ընել , to
fold up.

Խաթար , string [of ca-
mels, &c. the halter of
each one tied by a cord
to the saddle of the
preceding one].

Խաթեխ or զաթըխ , *t.*
whatever is eaten with
bread, ծփօն.

Խաթեր , see խաթր .

Խաթըլ or զաթըլ , *t.* frame
of wood which is built
into a wall.

Խաթըր , *t.* a mule; favor,
personal regard. See al-
so խաթր .

Խաթըրճի , *t.* muleteer.

Խաթըրմնայ ըլալ , *i.* q.
խաթըր մնալ . See in
խաթր .

Խաթմըր , *t.* sort of pastry

Խաթուն , *t.* lady .

Խաթրած , *t.* pitch, tar .

Խաթր or Խաթրը , *t.* i. q.

խաթր , favor; Խաթրը

աւրել , to lose favor, to

grieve a friend; Խաթ

ըը խոշ ընել , to satisfy;

Խաթրը մնայ , to be

grieved or piqued [with

any one]; Խաթրը նա

յի , to curry favor,

to pay special attention

to the pleasure of ano-

ther.

Խալայ , *t.* pewter.

Խալայր , *t.* կոխել , *met.* to

blaspheme.

Խալայեի or Խալայըի , *t.*

maid servant.

Խալայլամիշ *t.* ընել , to tin

[coppers]; *met.* to

blaspheme.

Խալապալըի , *t.* crowd;

confused mass; luggage.

Խալատ , *v.* mistake.

Խալաֆաթ , *t.* ընել , to

calk.

Խալէ , *t.* castle; [fami-

liarly] privy .

Խալէմ , *t.* pen; stalk, [of

wheat &c.]; style, or

fine chisel for engrav-

ing; reed for winding

thread.

Խալէմ թրաշ , *t.* pen-

knife.

Խալէմքեար , *t.* engraver.

Խալըսիլ , to escape, be

delivered; to finish .

Խալթապան , *t.* cuckold;

worthless fellow .

Խալի , *t.* thick Turkey

carpet.

Խալիչա , *t.* p. rug.

Խալիպ , *t.* mould, form .

Խալիս , *t.* pure.

Խալիսնձի , *t.* marine,

soldier on board a ves-

sel of war.

Խալլ *t.* ընել , to try [as

gold], to cleanse from

dross, to refine.

Խալխան , *t.* shield .

Խալխան պալըղը , *t.* turbot.

Խալկիւն , boiler, kettle.

Խալձի , *t.* refiner, [of the

precious metals].

Խալչա , *t.* thigh.

Խալպ , *t.* counterfeit.

Խալպաղան , *t.* counter-

feiter .

Խալտենալ , *p.* to err, to

mistake.

Խալտեցընել , *p.* to lead

astray .

Խալտրըրմ , *t.* pavement;

side-walk.

Խալփախ , *t.* calpack; a

sort of hat.

Խալֆա , *t.* journeyman; ar-

chitect; under-teacher .

Խախամ , *t.* Jewish rabbi;

- խախաճ պաշի**, *t.* chief
rabbi.
խախրրառե or **խախուռե**,
t. scraps [from tried
tallow]; *met.* any thing
dried up.
խախմաճի, *t.* worker of
figured metallic plates
[raised figures].
խախմիշ *t.* ընել, to strike,
to push.
խախք, *a.* խաղ, mocking-
stock.
խախքուծիւն or **խախկու-
ծիւն**, mockery.
խածան, biter, [dog, &c.]
that bites.
խածխծել or **խածկուտել**,
a. խածխածել, to bite
much, to bite severely;
to nibble.
խածնել, *a.* խածանել, to
bite.
խահզէ, *t.* coffee, coffee-
house.
խահզէ ալթը *t.* break-
fast.
խահզէ խանա, *t.* coffee-
house.
խաղ, [as in *a.* play,
sport; *also*] song; խաղ
կանչել, to sing a song.
խաղաղընել, *a.* խաղաղե-
ցուցանել, to calm, to
quiet.
խաղցընել, to lead in a
play or dance.
- խամ**, *t.* and *a.* unripe;
untrained; unwrought,
rough [stone]; raw
[silk or cotton].
խամաղ, *t.* traitor; infor-
mer.
խամաշմիշ *t.* բլլալ, to be
dazzled; [of the teeth]
to be set on edge.
խամկել, to betray; to re-
port [misconduct], to
inform against.
խամըշ, *t.* reed, stalk,
cane.
խամըշ պայրամը, *t.* Jewish
feast of tabernacles.
խամին, *t.* embezzlement,
amount embezzled;
secret fee of a broker.
խամիշ, see **խամըշ**.
խամխասէվէթ, *t.* trouble,
anxiety.
խամնալ, *a.* խամանալ, to
become unacustomed,
to lose one's skill.
խամուրսուղ, *t.* unleaven-
ed.
խամչի, *t.* whip, lash-
whip.
խամպուռ or **խամպուր**, *t.*
hump-backed.
խայա, *t.* rock; shoal.
խայալքի, *t.* stony place.
խայա պաղդը, *t.* gudgeon,
[a fish].
խայա չօռուղու, *t.* live-
forever [a plant].

- Խայեխ** or **խայըխ**, *t. caïque*, boat.
Խայըրմիշ, *t. ընեւ*, to take care of.
Խայտըրմիշ, *t. ընեւ*, to cause to slip.
Խայրահ, *t. flat stone*.
Խայրէթ or **ղայրէթ**, *t. diligence, efforts*.
Խայրի, *t. different; [prep.] besides*.
Խայրիսին, *t. the other, another*.
Խան, *t. khan, caravansary*.
Խանաթա, *t. mug, jar*.
Խանահաթ, *t. ընեւ*, to be content.
Խանաս or **ղանաս**, *t. wing; leaf of a door, &c.*
Խանգրմա or **խանթրմա**, *t. bridle*.
Խանէ, *t. place; dwelling; nook appropriated to any thing*.
Խանէնտէ, *t. singer*.
Խանթար, *t. steelyards; quintal*.
Խանծարուդ, *a. խանձարուդ*, swaddling-clothes.
Խանծեւ, *a. խանձեւ*, to scorch.
Խանկռեւ, *a. խանգարեւ*, to spoil [the colour or whiteness of a garment].
Խանղըրմիշ, *t. ընեւ*, to force, to strain; to scream.
Խանճա, *t. grapple, pole with a hook on the end*.
Խանճի, *t. keeper of a khan*.
Խանութպան, shop-keeper.
Խանչէր, *t. poniard*.
Խանտէկ, see **խէնտէկ**.
Խանտըրմիշ, *t. ընեւ*, to persuade.
Խանտիւ, *t. taper, small hanging lamp*.
Խանտիւ, *t. ըլլաւ*, to be intoxicated.
Խաշաղը, *t. curry-comb*.
Խաշեւ, to boil, to stew; see also **խաշխշեւ**.
Խաշխաշ, *t. poppy*.
Խաշխշեւ or **խաշխշտեւ**, [i. q. **խաշեւ** used met.] to beat unmercifully; to break one's heart.
Խաշմէր, *t. buffoon*.
Խաշալէմ, *t. standard bearing the figure of a cross*.
Խաշխըն, *t. fugitive*.
Խապ, *t. cover, binding, case*.
Խապա, *t. thick; stupid*.
Խապախ, *t. squash*.
Խապահաթ, *t. fault, crime*.
Խապահաթլը or **խապահաթեար**, *t. faulty*.

- Խապառա**, *t.* head of a brass nail, or ornament similar to it.
Խապառմիշ *t.* ըլլալ, to swell up.
Խապար, *t.* news, intelligence; **խապար ընել**, տալ or **թոցընել**, to communicate intelligence, spread news; **խապար չունիմ**, I have no knowledge of the matter.
Խապզ, *t.* in arrest; afflicted with indigestion.
Խապիլ *t.* է, it is possible.
Խապիլիկ, *t.* possible.
Խապխաճախ, *t.* vessels, utensils.
Խապուլ *t.* ընել, to accept.
Խապուխ, *t.* bark; rind; shell.
Խապուռղա, *t.* rib.
Խառա, *t.* the dry land.
Խառա թափուխ, *t.* starling, a bird.
Խառա թութ, *t.* black mulberry.
Խառընճա, *t.* ant.
Խառըշ, see **խարըշ**.
Խառըշպուռուռըշ *t.* ըլլալ, to be in confusion.
Խառըշտրկել or **խառմըշտրկել**, to put in confusion.
- Խառթալ խուշ**, see **խարթալ**.
Խառղա, *t.* crow, raven.
Խառմախառըշ, *t.* in great confusion.
Խառնաղսի or **խառնաթփի**, *t.* [belly-ache!] said in the way of reproof to one who teases another; change of the feathers of a bird.
Խառնուիլ, to be mingled confusedly together; to meddle.
Խառօշել, *v.* to snort; to eat greedily with a noise like that of a beast.
Խաս, *t.* fine, pure.
Խասապ, *t.* butcher.
Խասապա, *t.* town, large village.
Խասապխանա, *t.* slaughter-house.
Խասէմ, *t.* law officer who has charge of the division of inheritances.
Խասէլէթ *t.* ընել, to annoy.
Խասըխ, *t.* loins, groin.
Խասիէթիլ, *t.* useful.
Խասիմ, *t.* opponent; enemy.
Խասիս, *t.* covetous, parsimonious.

- խառիտ** or **էն խաստէն** , purposely, on purpose.
խասխաթի *t. կենալ* , to be still , to hush.
խամիշ *t. ընել* , to plait, to tuck [a garment].
խասնախ , *t. rim*, [as of a sieve].
խասնի , *t. galbanum*.
խալիար or **խալիար** , *t. caviare*.
խալի , *t. strong, firm*.
խալլ *t. ընել* , to make a contract.
խալող , see **խաւող** .
խալուխ , *t. sort of turban*.
խալուխ սալլամիշ *t. ընել* , to assent hypocritically, to flatter.
խաստ , *t. trial, trouble*.
խատայիֆ , *t. cadaif*, preparation of a batter passed through a cullender upon a griddle, and so baked in fibres.
խատապէլա սանտրղը , *t. distress fund*, [made up by the Jews to pay fines to the government].
խատեկ , *t. խատեակ* , course cotton stuff.
խատէչ , *t. cup*.
խատէչքեար , *t. cup-bearer*.
խատէմ , *t. foot* ; good fortune.
խատէմիկ , *t. fortunate*.
խատր or **խատի** , *t. judge, Cadi*.
խատրմ , *t. eunuch*.
խատրն , see **խաթուն**.
խատիր , *t. strong, able*.
խատիֆէ , *t. velvet* ; a kind of flower.
խատուտիկ , spotted, speckled.
խատր , *t. ability*.
խարա , *t. black* ; also *i. q. խառա*.
խարազա , *t. a stone*, said to be found in the gall of a cow, used as a medicine.
խարախաշ see **գարաշաշ**.
խարախոնճօղ , *t. fairy, phantom*.
խարակէօղ , *t. black-eyed*; a kind of fish ; puppet-show ; Turkish zany.
խարաճ , *t. capitation-tax*.
խարաճա , *t. blackish*.
խարաճճի , *t. collector of the capitation-tax*.
խարապ , *t. ruined, in ruins*.
խարապա , *t. ruin*.
խարապաթախ , *t. cormorant*.
խարա սէվտա , *t. melancholy*.
խարար , *t. sack* [made of hair cloth].

- խարար** *t. տալ*, to appoint.
խարարթմիշ *t. ընեւ*, to darken.
խարարմիշ *ըլաւ*, to become dark or dim.
խարբուզ, *t.* watermelon.
խարէզ *t. պահել*, to hold a grudge.
խարէմֆիւ, *t.* pink; clove.
խարէր, *t.* sufficient; middling; proper measure or amount.
խարըշ, *t.* a span.
խարթ, *t.* tough, old [meat or vegetables].
խարթաւ, *t.* eagle.
խարթլանմիշ *t. ըլաւ* to be old and tough.
խարիպ or **ղարիպ**, *t.* stranger; poor, pitiable; *խարիպ իյիտ*, poor.
խարխըծին or **խարխզին**, see *խախըրտախ*.
խարկեւ, to roast:
խարճ, *t.* expenses; trimmings [of a garment].
խարճ ընեւ or **խարճեւ**, *t.* to expend money.
խարճըխ, *t.* money for current expenses.
խարշըլիս, *t.* contrariety; answer; response in singing.
խարտաւ, *t.* remnant.
խարտախլակ, *ա. խարտա-*
փիլակ, one who presents a candidate for ordination.
խարտուք, filings.
խաւ, *t.* tinder; nap of cloth.
խաւաւ, *t.* shepherd's pipe, flute.
խաւախ, *t.* poplar.
խաւանօզ, *t.* earthen jar.
խաւարեցընեւ, to darken.
խաւարում, darkness; darkening.
խաւէզա, *t.* hat of the Jews.
խաւիծ, sort of porridge.
խաւլ ընեւ, see *խալլ ընեւ*.
խաւը *t.* having a nap [spoken of cloth].
խաւլու, *t.* sort of towel with a long nap.
խաւղա, *t.* quarrel.
խաւող *ա. խաղող*, grape.
խաւողկութ or **խաւողկիթ**, *p.* vintage.
խաւուխ, see *խալուխ*.
խաւուն, *t.* muskmelon.
խաւուրմա, *t.* fried meat.
խաւուրմիշ *t. ընեւ*, to fry, to roast in a pan, [as coffee].
խաւրեւ, to send.
խալթաթմիշ *t. ընեւ*, to shut up, to cover up.
խալթախ, *t.* cover.

- Խափամաճի**, *t.* dealer in ready made clothing.
Խափան, *t.* mouse-trap.
Խափանձա, *t.* trap for birds.
Խափանմիշ *t. ըլլալ*, to retire; to prostrate one's self.
Խափամա, *t.* covering for the surface of any thing; veneering.
Խափամիշ *t. ընել*, to cover; to veneer.
Խափան, *t.* leopard.
Խափըձա, *t.* hot spring.
Խափաժիլ, *t.* suddenly.
Խափմիշ *t. ընել*, to snatch.
Խափուճի պաշը, *t.* chief porter of the palace; high chamberlain.
Խափուտան փաշա, *t.* Admiral.
Խափտան, *t.* captain [of a vessel].
Խաֆա, *t.* scull.
Խաֆատար, *t.* companion, intimate friend.
Խաֆաֆ, *t.* shoe-merchant.
Խաֆէս, *t.* cage; lattice.
Խաֆիլ, *t.* suddenly, unawares.
Խաֆիֆ, *t.* light, (not heavy).
Խաֆտան, *t.* robe of office.
Խելաւ, silly, idiot.
- Խելացի**, prudent, intelligent.
Խելաց տէր, intelligent.
Խելըռիլ, to lose one's reason.
Խել մը, a while; some.
Խելք կարելու, probable, supposable.
Խելքը գլուխը գալ, to come to one's self.
Խելքը պակաս, deficient in intellect, half-witted.
Խելօք, (lit. prudent), quiet, well-behaved.
Խելօքնալ, to become prudent; to behave properly.
Խելօքընել, to make prudent, &c.
Խեղճ, poor, pitiable;
խեղճ ընկնիլ, to become miserable;
խեղճ ողորմելի, poor miserable fellow.
Խենթ, fool, idiot.
Խենթենալ, to become foolish, crazy; [met.] to be astounded.
Խենթեցընել, to craze.
Խենթուխելաւ, or **խենթ ու մենթ**, crazy, very foolish (spoken of conduct or language, &c.)
Խենթուկ, somewhat crazed, half crazed, childish.

ԽԼ , i. q. ԽԼԼ .

ԽԼԼԼԼ , i. q. ԽԼԼԼԼԼԼԼ .

ԽԼԼԼ , t. sledge .

ԽԼԼԼԼԼ , t. measles .

ԽԼԼԼԼԼ , t. cornel, corne-
lian cherry .

ԽԼԼԼԼԼ , t. Persian .

ԽԼԼԼԼԼ աղաղ , t. chief eu-
nuch .

ԽԼԼԼԼ , t. hot ; excited .

ԽԼԼԼԼ t. ԼԼԼԼ , to serve,
to do work .

ԽԼԼԼԼԼԼԼԼ , t. servant .

ԽԼԼԼԼ t. ԼԼԼԼ , to be heat-
ed ; to be excited .

ԽԼԼԼԼ , to tear .

ԽԼԼԼԼԼԼԼ t. ԼԼԼԼ , to
heat ; to enrage .

ԽԼԼԼԼԼԼ , to smear with
gum .

ԽԼԼԼԼԼԼ , t. puppet-show .

ԽԼԼԼԼ , t. phantom .

ԽԼԼԼԼԼ , t. ditch .

ԽԼԼ , t. goodness, good
deed ; ԽԼԼԼԼ , is all
well ? ԽԼԼԼԼԼ , is all
well in respect to your
coming ?

ԽԼԼԼ , t. strength ; im-
petuosity .

ԽԼԼԼ or ԼԼԼԼ , t. rare ;
adv. scarcely .

ԽԼԼԼԼԼԼ , t. famine .

ԽԼԼԼԼ , or ԽԼԼԼԼ , t. garb,
exterior .

ԽԼԼԼԼ , see ԽԼԼԼԼ .

ԽԼԼԼԼ , or ԽԼԼԼԼ , t. case,
sheath .

ԽԼԼԼԼԼԼ or ԽԼԼԼԼԼԼԼ , t.
spark (of fire) .

ԽԼԼԼԼԼ , t. nasally,
through the nose .

ԽԼԼԼԼԼԼ , t. tumult ; the
day of judgment .

ԽԼԼԼԼԼ t. ԼԼԼԼ , to con-
jecture .

ԽԼԼԼԼ , t. cucumber ;
ԽԼԼԼԼ ԼԼԼԼԼԼԼԼԼԼ ,
pickled cucumbers .

ԽԼԼԼԼԼԼԼԼԼԼ , t. cassia
fruit .

ԽԼԼԼԼԼԼԼԼ , t. garb .

ԽԼԼԼԼ , t. bank, shore .

ԽԼԼԼԼ սրաղ t. ԽԼԼԼԼԼ , to
coast, to sail along near
the shore .

ԽԼԼԼԼԼ , t. ԼԼԼԼԼԼ , to
mince (meat) .

ԽԼԼԼԼԼԼ , t. price, value ;
ԽԼԼԼԼԼԼԼԼԼԼԼԼԼԼ , to
know the value, to es-
timate correctly .

ԽԼԼԼԼԼ t. ԼԼԼԼԼ , not to
spare, to let go, to neg-
lect, not to pity .

ԽԼԼԼ , t. sheath, scabbard .

ԽԼԼԼ (ձան) , whizzing
sound .

ԽԼԼԼԼԼ ԽԼԼԼԼԼԼԼԼ , rustling
sound .

ԽԼԼԼԼԼԼԼԼԼ , to be annoyed,
distressed .

- Խըշխըշցընել** , to annoy, to give pain.
Խըշ , *t.* anger, rage.
Խըչ , *t.* quarter-deck.
Խըպիլ or **խպիլ** , *t.* the south.
Խըռ *t.* մօրւօք or **խըռ** *t.* մօրուք , gray-bearded.
Խըռ *t.* անդ , desolate place.
Խըռը , *t.* good, faultless.
Խըսըմ or **խսըմ** , *t.* a relative.
Խըսիք , *t.* a mat.
Խըսխանձ , *t.* jealous :
Խըսիւրբախ *t.* կապել , to bind firmly and tightly.
Խըսմէթ , *t.* luck, fortune.
Խըրմըզ , *t.* crimson.
Խըւըրճըխ , *t.* curls.
Խըւրախ , *t.* much twisted, tightly twisted.
Խըփըռ **խըփըռ** *t.* եփիլ , to simmer.
Խժըռտալ or **խժռտալ** , to hiss, to buzz.
Խժռտիլ , *p.* to be or become hoarse.
Խիարշէմպէ , see **խըյարշէմպէ** .
Խլաւուզ , *t.* guide.
Խլէզ , green lizard.
Խլըխ , see **խըլըխ** .
Խլըճ , *t.* sword.
Խլըճճի , *t.* sword-maker.
Խլըճ պալըղի , *t.* sword fish.
Խլընմիշ , *t.* ըլլալ , to cajole.
Խլլէք or **խլլիք** , mucus.
Խլլտտ , snotty.
Խլխլած or **խլխլած** , going to ruin, dilapidated .
Խլխլիլ , to go to ruin, become dilapidated.
Խղնալ , *a.* խլանալ , to be deaf.
Խղըխ , *t.* beard of wheat.
Խղօպուշ , snow-ball flower.
Խխմիլ , *a.* խխմիլ , to be wet.
Խխում , wet, soaked .
Խծիպ , hem .
Խծկել , *a.* խցանել , to stop up .
Խծկուք or **խցկուք** , stopple.
Խղդել , *a.* խեղդել , to choke, strangle .
Խղճալ , to pity .
Խղճուկ , pitiable.
Խման , drunkard.
Խմել , to drink.
Խմելիք , a drink .
Խմըլտաթմիշ *t.* ընել , to shake, to agitate .
Խմըշել , not to pity, not to spare .
Խմցընել , to give to drink.
Խնդում , see **խնտում** .
Խնծորխտտ , *p.* camomile .
Խնճախընճ , *t.* crowded together .

Խննափ , *t.* twine.

Խնչել , *a.* բռնչել , to blow the nose.

Խնտալ , *v.* *a.* խնդալ , to rejoice ; to laugh ; to make sport of.

Խնտուժ , pleasure excursion.

Խշա , *t.* winter-quarters ; barracks.

Խշամիշ *t.* ընել , to pass the winter, to winter.

Խշտալ or խշրտալ , to rustle.

Խոժոռցընել , to vex, to anger.

Խոլոռ աջք or խոլոռ խոլոռ , askance.

Խոնճեցընել , *a.* խոնջեցուցանել , *p. v.* see հոգնեցընել .

Խոշորնալ , *a.* խոշորանալ , to become stout.

Խոռ , hollow, excavated.

Խոռ , *t.* low, worthless.

Խոստովանանք , confession.

Խոստովանցընել , *a.* խոստովանեցուցանել , to confess, to receive a confession (as a priest).

Խովուխ , *t.* hollow.

Խորդել , *p.* to arrange, put in order.

Խորթ հայր , step-father ;

խորթ մայր , step-mother ;

խորթ որդի , step-son ;

խորթ աղջիկ , step-daughter.

Խորուկ or խորունկ , deep ; difficult to be understood ; խորուկ մտալ , to think deeply, to reflect consider, well.

Խորվել , *a.* խորովել , to roast.

Խորտուքորտ , *a.* խորտաբորտ , uneven, rugged.

Խուզի , *t.* lamb.

Խուզուք , shearings, remnants sheared off.

Խութի , *t.* box, drum (for figs) ; խութի պալը , *t.* honey in the comb, (from its being sold in drums).

Խութնի , *t.* sort of stuff made of silk and cotton.

Խուլ , [as in *a.* deaf ; also] *a.* խոյլ , schirrus , goitre.

Խուլաճ , *t.* fathom.

Խուլէ , *t.* tower, castle ; villa.

Խուլինճ , *t.* pain in the shoulders and back.

Խուլիպէ , *t.* cabin, shed, *καλύβη*.

Խուլանմիշ *t.* ըլլալ , to use.

Խուլլուխ , *t.* guards , corps of guards ; guard-house.

խուլնալ , to become deaf.

խուլուճուկ , p. snail.

խուլի , t. handle.

խուխու , see գուգու.

խում , drink (subst.) as կերուխում , eating and drinking.

խում or զում , t. sand ; խում սահաթը , hour-glass.

խումանիս or խումանեա , t. provisions for a journey.

խումաշ or զումաշ , t. stuffs, (silk or cotton).

խումար , t. game of chance.

խումարպազ , gambler.

խումլուխ , t. sandy place.

խումպարա , t. bomb-shell ; sort of toy.

խումպէթ , t. a. գմբէթ , dome.

խումսալ , t. sand-bank.

խումրալ , t. light yellow, flaxen.

խումրի , t. turtle-dove.

խույ , t. disposition, temperament ; lunacy.

խույուճի , t. jeweller.

խույսուզ , t. ill-tempered, unsociable.

խույրուխ , t. tail.

խունի , t. tunnel.

խունչակ , p. scare-crow.

խունտախ , t. swaddling-

clothes ; rags enclosing brimstone, &c. used by incendiaries for setting fire to houses.

խունտուզ or զունտուզ , t. beaver.

խունտուրա , t. shoe.

խուշ , t. bird ; խուշ թիւշիւ , feathers ; (as an adj.) feather, made of feathers.

խուշանմիշ t. ըլալ , to be girded with a towel or apron ; to be girded with a sword, to have one's sword on .

խուշուխ , t. forenoon ; middle part of the forenoon.

խուշպազ , t. bird-catcher.

խուպաթ , t. rustic, clownish.

խուպուռ , t. case (as for a roll &c.) ; holster.

խուպպէ , see խումպէթ .

խուռմիշ t. ընել , to wind up (a clock) ; to set (a trap &c.) ; to draw (a bow) ; to plot.

խուռնա , t. trough, washing-stone.

խուռուլմիշ t. ըլալ , Passive of խուռմիշ ընել ; to be supercilious.

խուռուլու , t. prepared, ready.

- ԽՈՒՈՒՄ** or **խՈՒՐՈՒՄ** , **ԽՈՒՐՍԱՆՍ** , *t.* corsair,
t. structure ; soot. pirate.
ԽՈՒՈՒՂ , **խՈՒՐՈՂ** or **ՂՈՒՐՈՂ** , *t.* wolf ;
t. a piastre. **ՂՈՒՐՍ ՀԱԼ** , sitting hen.
ԽՈՒՍՈՒՐ , *t.* half-finished ; **ԽՈՒՐՍՈՒԽԱՂ** [*t.* **ՐԼԱԼ** , to
 remnant ; change (of a be crushed or dashed to
 piece of money). pieces.
ԽՈՒՎԷԹ , *t.* power, **ԽՈՒՓ ԸՍԵԼ** , to say by
 strength. heart.
ԽՈՒՍՈՒՂ , *t.* mad, rabid. **ԽԱՂՐԻԿ** , hobgoblin ; night-
ԽՈՒՍՈՒՐՄԻՆ *t.* **ՐԼԱԼ** , to mare, incubus.
 go mad .
ԽՈՒՍՐԷԹ , *t.* strength . **ԽԱՆԻԼ** , *v.* to be ashamed .
ԽՈՒՍՐԷԹ ՀԵՎՍԱՐ , *t.* man- **ԽՈՒ** , *t.* thin, lean.
 na. **ԽՈՒՂՐ** , *t.* chilly damp-
 ness.
ԽՈՒՐԱՆ or **ԽՈՒՈՒՆ** , *t.* the **ԽՈՒՆԱԼ** , to become thin,
 Coran. lean .
ԽՈՒՐՄԱ , *t.* date, fruit of **ԽՈՒՍՂՐՆԵԼ** , *t.* to make
 the palm tree. thin, lean.
ԽՈՒՐՂԻՆ , *t.* lead (metal) ; **ԽՈՒՆ** , *p.* mustard seed.
 ball, bullet ; lead pencil. **ԽՈՐԼՈՅ ՀԱՆԵԼ** , to snore .
ԽՈՒՐՊԱՂԻ , *t.* frog . **ԽՈԹԼԻՍ** , *t.* wind-pipe .
ԽՈՒՐՊԱՆ , *t.* offering, **ԽՈՒՆՂՐՃ** , *t.* the swallow.
 sacrifice . **ԽՈԽԱ** or **ԽՐԽԱ** , *t.* sort of
 coarse garment.
ԽՈՒՐՊԱՆ ՎԱՅՐԱՄԸ , *t.* a **ԽՈԽՐՐ** , *t.* disturbance,
 festival of the Moham- confusion.
 medans, the Corban
 bairam .
ԽՈՒՐՊԷԹ or **ԽՈՒՐՊԷԹԻՍ** , **ԽՈՒԽԱԼ** , to snore.
t. a foreign land ; ab- **ԽՈՂՐՆ** , *t.* slaughter, car-
 sence from one's native nage.
 land .
ԽՈՒՐՍ , *t.* fine, pure ; a **ԽՈՒՄՐՂ** , *t.* crimson .
 sort of perfume . **ԽՈՒՎ ԿԵՆԱԼ** , to be on ill
ԽՈՒՐՍԱԽ , *t.* crop of a terms.
 bird. **ԽՈՒՂԱ** , *p.* skin used for
 holding wine, oil, &c.
ԽՈՒՊԱ , *t.* vessel made of

- leather used for carrying water.
- Խուպաճ, *t.* cow-hide whip.
- Խուփփիչ *t.* բնել, to shear.
- Խոփիլ, to become decrepit.
- Խառճ, *t.* pincers for working wire.
- Խարբ, *t.* barren (woman) &c.
- Խախանփիչ *t.* բլլալ, to be jealous.
- Խարախ, *t.* a mare.
- Խտար or Խատար, *t.* quantity.
- Խտղղտել, *v. a.* Խտտղել, to tickle.
- Խրխայախ, *t.* centipede.
- Խրկել or զրկել, *a.* յղել, to send.
- Խրմրղ, see Խռմրղ.
- Խրտան, *p.* timid.
- Խրտեցընել, to frighten.
- Խիտի, Copt.
- Խո', *p.* aha! indeed!
- Խողալախ, *t.* nut of the cypress-tree.
- Խոթել or Խոթել, to insert, to put in.
- Խուլ, *t.* guard; Խուլ տէփրի, bars of a door.
- Խուլայ, *t.* adj. easy; *adv.* easily; *subst. t.* facility, means.
- Խուլայցընել, *t.* to facilitate.
- Խուլան, *t.* girth.
- Խուլթուխ, *t.* arm-pit; *vulg.* bar-room; Խուլթուխը զարնել, to take under one's arm.
- Խուլջիւսա, *t.* sitting hen.
- Խոճա, *t.* large; old; great, rich; teacher.
- Խոճա եէփիչի, *t.* fruit of the arbutus.
- Խոճաման, *t.* large; old.
- Խոմիչի, *t.* neighbor.
- Խոյի, *t.* dark, deep (spoken of colours).
- Խոյին, *t.* a sheep.
- Խոյուլիչ *t.* բլլալ, to rush upon; to gaze at.
- Խոյուն ճէպի, *t.* pocket in the bosom.
- Խոնախ, *t.* lodging place; mansion.
- Խոնախ *t.* տալ, to lodge.
- Խոնճա or զոնճա, *t.* a bud.
- Խոնճան, *p.* strings of trowsers or drawers passed through a hem and tied round the waist.
- Խոնփիչ *t.* բլլալ, to lodge; (of birds) to light.
- Խոնուշիչ *t.* բլլալ, to have intercourse.
- Խոշ, *t.* agreeable; (as an expletive) well.
- Խոշամէտի *t.* Խոսիլ, to flatter.
- Խոշաֆ, Խոշալ, or Խո-

- շապ , *t.* raisins or other fruit soaked (and spiced) to be eaten.
- խօշգիշի , *t.* flatterer.
- խօշնիթ or խօշնութ *t.* ըլլալ , to be content.
- խօշպէշ *t.* ընել , to make inquiries after one's health and welfare, to pass the usual compliments of meeting.
- խօշառւորմիշ *t.* ընել , to cause to run, to drive to harness.
- խօշ or զօշ , *t.* a ram.
- խօշու , *t.* carriage.
- խօռթլամիշ *t.* ընել or խօռթլանմիշ *t.* ըլլալ , *p.* to appear as a ghost, (spoken of a dead person).
- խօռթուճ or խօրթուճ , *t.* proboscis (of an elephant) ; water-spout.
- խօռխուռուխ , *t.* railing, round a terrace, &c.)
- խօռուխ , *t.* unripe grapes.
- խօսեցընել , to cause to speak ; to make (a bird) sing.
- խօսիլն իքէն or խօսիլն ինի , while speaking.
- խօսխօճա , *t.* large, full-grown.
- խօստուկ , colic. .
- խօսք անցընել Տէր- Բաբային , to persuade.
- խօսք բանել or մանել , to do as one is bid.
- խօսք նետել , to speak improperly (esp. to a female) ; to wound one's feelings.
- խօսք տալ , to promise.
- խօվա or զօվա , *t.* bucket ; pail.
- խօվալամիշ *t.* ընել , to pursue, to chase.
- խօրաթել , to converse.
- խօրասան , *t.* brick-dust.
- խօրեաթ , *t.* rustic.
- խօրօշ , *t.* cock.
- խօրօղախըլըլ , *t.* silly fellow.
- խօրօղանմիշ *t.* ըլլալ , to be supercilious, to behave haughtily.
- խօրօղխօս , cock-crowing.
- խօիճա or զօիճա , *t.* button, hook, clasp.

ՆՐ

- ՆՐաթեմ , *a.* ծագեմ , to shine forth, to dawn, (of the sun) to rise .
- ՆՐաթրին , *a.* ծոթրին , thyme .
- ՆՐալեմ , *a.* ծալեմ , to fold up .
- ՆՐալծու , *p.* a kind of pastry, *i.* *q.* խաթմէր .
- ՆՐախեմ , to sell ; ծախեմ զմարդ , to get rid of one by a trick .
- ՆՐախու , for sale ; ծախու առնեմ , to buy .
- ՆՐածկոց , cover, covering .
- ՆՐածուկ նայիմ , to look slyly, to peep .
- ՆՐածք , see ծածկոց .
- ՆՐակ աչք or աչքը ծակ , greedy, insatiable .
- ՆՐակ պողաղ , *t.* gluttonous .
- ՆՐակ ծակ , full of holes .
- ՆՐակծկեմ , to make many holes .
- ՆՐակուծուկ , holes and crevices .
- ՆՐաղիկ հանեմ , to have the small pox .
- ՆՐաղկեցընեմ , *a.* ծաղկեցուցանեմ , to cause to flourish, to promote .
- ՆՐաղկնոց , *a.* ծաղկոց , flower-garden ; flower-bed .
- ՆՐաղը բլլալ , to be mocked, ridiculed, ծաղը ընեմ , to mock, ridicule .
- ՆՐամ ծմել խօսք , to chew one's words, to talk with hesitancy .
- ՆՐանար , *a.* ծանր , heavy .
- ՆՐառզարդար , palm-sunday .
- ՆՐար , *a.* ծայր , extremity, edge .
- ՆՐար տալ , to afford a clue ; to bud .
- ՆՐարեցընեմ , to cause thirst ; to deprive of drink .
- ՆՐարւնալ or ծարւիլ , to be thirsty .
- ՆՐափ զարնեմ , to clap the hands .
- ՆՐեծ ուտեմ , to be beaten .
- ՆՐեծկուիլ , to contend with blows, to fight ; ծեծկուելով լալ , to beat one's self with grief .
- ՆՐեծուփետ , a great beating .
- ՆՐեղ , *a.* ծիղ , stalk of grain .
- ՆՐետուկ , fly-dirt ; fly-blows .
- ՆՐթուիլ or ծթունիլ , to become rancid .
- ՆՐիծ , the breast ; ծիծ ու

- տեղ, to suckl ; (as an infant) ; ծիծ տալ, to suckle ; ծծէ կարեղ, to wean.
- Օծաղցընել, to cause laughter.
- Օծեռնիկ, *ա. ծիծառն*, the swallow.
- Օրրանի գօտի, rain-bow,
- Օրծիւ ընել, to tear in pieces.
- Օղիլ, to bud ; ծլիլ ծաղկիլ, to bud and blossom, [spoken figuratively] to grow and prosper.
- Օծկան, suckling.
- Օծմար, wet-nurse.
- Օծընել, to suckle.
- Օնիլ, *ա. ծնանիլ*, to bear [children] ; to be born.
- Օոզը բռնել, to make sea-sick.
- Օոցւոր, pregnant.
- Օոռլ, *ա. ծոյլ*, lazy.
- Օոռլնալ, to become lazy.
- Օռւծ, marrow.
- Օռնկ չոքել, to kneel.
- Օռռ, crooked ; ծռռ աչքով նայիլ or ծռռ ծռռ նայիլ, to look askance.
- Օռռռռռռռ, all crooked, very crooked.
- Օռել, to tip, turn, bend over.
- Օռմկել, to twist and bend much ; to rumple.
- Օրծիւ, to be rippled, spoken of the surface of the waters.
- Օօ', ho ! halloo ! *addressed to a male*. See քա'.

Կ

- Կազմուածք, structure ; composition.
- Կաթ, *ա. կաթն*, milk.
- Կաթեղբար, or կաթնեղբար, foster-brother, nursed by the same nurse.
- Կաթեցընել, to drop [act.], to cause to fall in drops.
- Կաթկթել, to drip, to run or fall in drops.
- Կալել, *ք.* to shut.
- Կածառ, *ա. կայծառ*, tongs.
- Կածկլտալ, *ք.* to lighten ; to emit sparks.
- Կածռիկ, *ք.* glow-worm ; pimple, pustule.
- Կածքար, *ա. կայծքար*, flint ; carbuncle.
- Կակրկտալ or կակտել, to lisp, to stammer.

Լակղընալ, *ա. կակղանալ*, to become soft ; to be softened in temper , humbled.

Լակղըցընել, to soften.

Լակղկիկ or կակղկեկ, rather soft, tender.

Լակող, *Վ. Բ. կակուղ*, soft.

Լաղացընել, to make lame.

Լաղկնծել, *Բ. կաղկանծել*, to howl, (as a dog or jackal).

Լաղպար, *Վ. Բ. գաղափար*, model ; mould ; ingot.

Լամ, *Բ. կամ*, threshing machine.

Լամաց, slowly and softly ; կամաց կամաց, very slowly and softly.

Լամացուկ, slow ; softly.

Լամենալ, *Բ. կամիլ*, to wish.

Լամկար, slow, dull.

Լամնել, to thresh.

Լայ, there is.

Լայծակ, *Բ. կայծակն*, lightening.

Լայնիլ, to stand.

Լանանչ, *Բ. կանաչ*, green.

Լանանչ կարմիր, *Ք. rain*. bow.

Լանգնեցընել, to set, cause to stand.

Լանգնուկ, standing.

Լանկ, *Վ. Բ. գանկ*, scull.

Լանկ առնել, to stop.

Լանուխկեկ, rather early.

Լանչել, *Բ. կոչել*, to call.

Լանչվառել, to cry aloud.

Լապայ, capote, thick overcoat.

Լապկպել, *Բ. կապկպել*, to tie with many cords, to tie over and over.

Լապոց, sheaf, bundle ; a dozen.

Լապուտ, *Բ. կապոյտ*, blue.

Լապուտ աչուի, blue-eyed.

Լապուտնալ, to become blue.

Լապրցախ, *Վ. Բ. կապարցախ* caper-plant.

Լասկարմիր, deep crimson.

Լատղած, mad, rabid.

Լատղիլ, *Բ. կատաղիլ*, to be mad.

Լար չբռնել, to be irremediable.

Լարագ, *Բ. թէրէ եաղը*, butter made by working cream (not by churning).

Լարգաւորցու, one who is intended for the church, a clergyman elect.

Լարգել, to give in marriage.

Լարգուիլ, to be married.

Լարենալ, to be able.

Լարծրընալ, to become hard.

- կարկտան**, *a. կարկատան*, patch.
կարկտել or *p. կարկտնել*, to patch.
կարկտուք, patch-work; what needs patching.
կարճեցրնել or *կարճըցնել*, to shorten.
կարճկեկ, somewhat short.
կարճըճուկ, very short.
կարճընալ, to become short.
կարմըրուկ, reddish.
կարմըրտկել, to redden, to blush.
կարմըրցնել, to colour red.
կարմունձ, *p. a. կամուրջ*, bridge.
կարպետ, carpet.
կարօտը առնել, to satisfy one's longing (esp. by seeing a friend after absence).
կարօտնալ, to be anxious (to see a friend).
կեահատ պիր, *t.* sometimes.
կեղվել, *a. կեղևել*, to peel, take off the skin or rind.
կեճեպ, *v.* skin, rind.
կենալ, to stay; to be; to reside; to live, to be alive.
կենդանացընել, to bring to life.
կեչաղակ or *v. կեչեղակ*, *a. կաչաղակ*, magpie.
կեռալ, to be itchy.
կեռիք, tusks; teeth of wild beasts.
կեսուր, *a. սկեսուր*, mother-in-law, husband's mother.
կեսրար or *կեսրայր*, *a. սկեսրայր*, father-in-law.
կերուխում, banquet; picnic.
կերպ կերպ, in various ways.
կերցընել, to feed; *կաշառ կերցընել*, to bribe.
կեցի՛ր բարով or *կեցի՛ք բարով*, farewell! (salutation given by the one who departs).
կէօզէթմիշ *t. ընել* or *կէօզէթմիշ t. ընել*, to take care of, provide for; to expect.
կէօզիւնտէքի, *t.* a disease in the eye of a horse.
կէօզէմէ, *t.* sort of cake prepared with oil, and sometimes with eggs.
կէօզէմիշ *t. ընել*, to look out for, to expect; to spy out.
կէօզլիւկ, *t.* spectacles.
կէօզճի, *t.* watchman; spy.

Կզկզալ , to vacillate, to stagger, to stammer.

Կզկալիլ , to hide one's head, to withdraw.

Կէզինմիշ . Ըլլալ , to walk about.

Կէլինճիկ , *t.* weasel.

Կէլիշի կիւզէլ , *t.* at hazard.

Կէլիւր , *t.* revenue.

Կէլպէրի , *t.* a sort of hoe.

Կէճէ գուշու , *t.* bat.

Կէճէլիկ , *t.* night-clothes ; night-cap.

Կէճտէնկէճ , *t.* very late.

Կէմ , *t.* bridle.

Կէմի , *t.* ship.

Կէմիճի , *t.* sailor.

Կէյիկ or կէյիք , deer ; rein-deer.

Կէյիրմիշ . Ընել , to e-ruct.

Կէնէ' , *t.* dog-fly.

Կէ'նէ , *t.* again.

Կէնկզ or կէյնզ , *t.* opening by which the nostrils enter the throat.

Կէնճ , *t.* youth, young.

Կէչինմէ , *t.* wealth, property ; deportment.

Կէչինմիշ . Ըլլալ , to have intercourse ; to get a livelihood.

Կէչիւ , *t.* passage, incident ; ford

Կէչմէ , *t.* splicing ; spliced pipe ; backbiting.

Կէպէ , *t.* pregnant.

Կէս բերան or կէս բերնէ , insincerely, not heartily.

Կէս գիշեր , midnight ; կէս գիշերուն , at midnight.

Կէս մը , partly, by halves ; one half.

Կէս օրուան հաց ուտել , to dine.

Կէպէզէ , *t.* talkative.

Կէպրէկ , *t.* a kind of cake ; adj. brittle.

Կէտիկ , *t.* out of shape, having a corner cut off ; (a house or shop) the ground of which does not belong to the owner of the building ; privilege of a trade, membership of a guild.

Կէրիզ , *t.* sewer, drain.

Կէրիլմիշ . Ըլլալ , to stretch one's self.

Կէրմիշ . Ընել , to stretch.

Կէրտան , *t.* neck (in front).

Կէրտանլըխ , *t.* necklace.

Կէրտէկ , *t.* nuptial chamber ; nuptial couch.

N. B. The words կեօզէթիւմիլ , կեօզիւնտէթի , կեօզէմէ , կեօզէմիլ , կեօզիւք and կեօզճի , which belong here, were inserted by mistake at the bottom of the preceding page.

Լէօզպայիճի , *t.* juggler.
 Լէօթիւրիւ պաղար , *t.*
 lumping bargain.
 Լէօլ , *t.* lake, pond.
 Լէօճիւ , *t.* harness of a
 loom.
 Լէօմէճ պալլ , see Կիւմէճ
 պալլ .
 Լէօմրիւ կ , *t.* custom-house;
 customs.
 Լէօմրիւ կճի , *t.* custom-
 house officer .
 Լէօյաքի or Կէօյէքի , *t.* as it
 were.
 Լէօնտէրի *t.* երթալ , to ac-
 company one who is
 starting on a journey.
 Լէօն *t.* ընել , to migrate ;
 to remove.
 Լէօպէկ , *t.* navel ; degree
 of affinity.
 Լէօստէրիշի , *t.* comely ,
 good looking.
 Լէօլէճ , *t.* earthen pot.
 Լէօլէրթէ , *t.* deck of a
 ship.
 Լէօլէրճին , *t.* pigeon .
 Լէօլէրչիւ , *t.* saltpetre.
 Լէօլէրսէ , *t.* metallic drops.
 Լէօլտէ , *t.* body.
 Լէօլտէլի , *t.* large-bodied ,
 stout .
 Լէօրէ , *t.* according to .
 Լէօք եախուտ , *t.* jacinth .
 Լէօքս , *t.* breast.
 Լիթան , milker ; (spoken

of a cow, sheep, &c.)
 giving much milk.
 Լիթել , to win (in play) ;
 . Կլթուիլ , to lose .
 Լիթլայ , *p.* a cup .
 Լիթտիքճէ , *t.* in going ;
 as time passes on .
 Լիթպատն , *t.* gold or sil-
 ver thread.
 Լիլիկ or Կլիկ , *p.* bread-
 cake.
 Լիճ , *p.* sting of a bee .
 Լիյտիրմէ , *t.* set, enchas-
 ed ; fitted .
 Լիշեռք , see Կշեռք .
 Լիսյ , joined .
 Լիսել , to halve, to divide
 into halves.
 Լիսկատար , half finished.
 Լիսուակէս , half and half .
 Լիտէրէք , see Կիթտիքճէ .
 Լիրակի , *a.* Կիրակէ , the
 Lord's day .
 Լիրակմուտք , *a.* Կիրակա-
 մուտ , eve of the Lord's
 day, Saturday evening .
 Լիրիշմիշ *t.* ըլլալ , to enter
 upon, to go about ; to
 treat familiarly .
 Լիրտապ , *t.* vortex, whirl-
 pool ; labyrinth .
 Լիւշ , *t.* autumn .
 Լիւլ , *t.* a rose .
 Լիւլէշ *t.* բռնել , to en-
 gage in boxing .
 Լիւլէ , *t.* cannon-ball .

Կիւրիւրեւ , *t.* rose-coloured.

Կիւրաբեամբ , *t.* Pentecost.

Կիւրգէշէքեր , *t.* conserve of roses.

Կիւրիւրի or Կիւրուրու , *t.* rose-water.

Կիւճ , *t.* difficult ; *subst.* force.

Կիւճեամբ , *t.* բլաւ , to be annoyed by severity.

Կիւճր *t.* Գաւ , to appear severe, to annoy by severity.

Կիւճիւրեւ or Կիւճալա , *t.* scarcely, with difficulty.

Կիւմէճ պալը , *t.* honey in the comb.

Կիւմպ Կիւմպ , *t.* ձան, tinkling or hollow sound, as of a kettle struck, or of the voice echoed from an empty vessel.

Կիւմպիւր Կիւմպիւր , *t.* thundering, loud.

Կիւյուր or Կիւկիւր , *t.* a copper vessel broad at the bottom and narrow at the top.

Կիւն պաթը , *t.* sun-set ; Կիւն պաթըր , western breeze, evening breeze ; Կիւն աղուսու , sun-rise ; east ; east wind.

Կիւնահ , *t.* sin.

Կիւնէշէք , *t.* sunny place.

Կիւնտէլէք , *t.* daily ; day's wages ; day's work.

Կիւպրէ , *t.* manure.

Կիւռ , *t.* excessive.

Կիւռէմիշ *t.* ընել , to thunder.

Կիւռիւ Կիւռիւ , see Կիւմպիւր Կիւմպիւր.

Կիւռիւթիւ , *t.* noise ; alarm, confusion.

Կիւվէ , *t.* moth.

Կիւվէլ , *t.* crimson.

Կիւվէճ , see Կեօվէճ.

Կիւվէնմիշ *t.* բլաւ , to rely upon, to trust in.

Կիւվէրճիւ , see Կեօվէրճիւ.

Կիւրէ , *t.* shy.

Կիւրկէն աղաճը , *t.* sort of poplar.

Կիւրճի , *t.* Georgian.

Կլայեկ , pewter.

Կլապտոն , see Կիւպտոն.

Կլիկ , see Կիլիկ.

Կլել , to swallow.

Կլոր or Կլոր , round.

Կլորեւ , *v.* to roll (առ)

Կիւկիւս , to be sickly, feeble.

Կծել , *p.* to bite.

Կծկալ , *v.* ա. կրծկալ , a pron, bib.

Կսկալ , *v.* Կսկիւ , to

- crouch, to draw one's-self into a small compass.
- Կկզիլ, *p.* or կկուշ ընել, to squat.
- Կշպաք, *v.* կուպղ, a lock.
- Կշպել, to lock.
- Կճել, to sting.
- Կճեպ, rind, peel.
- Կճրո կճրո ընել, կճռալ or կճռել, to grate the teeth.
- Կմմալ, to read stammeringly.
- Կսիկ, *a.* կին, woman; wife.
- Կսունք, baptism.
- Կտել, to shear (sheep); to mould (bread into loaves).
- Կնքահայր, *a.* կնքահայր, god-father.
- Կնքամայր, *a.* կնքամայր, god-mother.
- Կնքտիք, *plur.* women.
- Կնքսուք, entertainment given at a baptism.
- Կշառել, *a.* կշռել, to weigh.
- Կշեռք or կշառք, balances.
- Կշտանալ, to be satisfied (with food).
- Կշտացրնել, to satisfy (with food).
- Կթի, handle; stem of fruit.
- Կոխել, as in *a.* to press; to tread; also to print; մութը կոխեց, it became dark.
- Կոխկուտել, to press, as grapes.
- Կոկով, testicles.
- Կոշոպուրա, plunder; the clothes of a deceased person, given to the priest.
- Կողք, cover of a book; case for a book.
- Կոճ, *p.* *a.* կոճղ, block, stump.
- Կոնտակ, *a.* կոնդակ, bull, brief, decree.
- Կոշկոռ, *a.* կոշալ, callosity.
- Կոշտ, clownish.
- Կոպ, eyelid.
- Կոպիտ, course, clownish.
- Կոպիտնալ or կոպրտնալ, to become clownish.
- Կոպլոսակ, *p.* entrails used for stuffing with meat.
- Կոտորում, *a.* կոտորումն, slaughter, carnage.
- Կոտրել, *a.* կոտորել, to break; to destroy; Դեմն անունը կոտրել, to defame.
- Կոտր ընկնիլ, *p.* to fail, become bankrupt.
- Կոտրտել, to cut or break in pieces.

Կորսուիլ, *met.* to walk
or speak affectedly.

Կորեկ, *a.* կորեակ, millet.

Կորիլ or կորսուիլ, to be
lost; to perish.

Կործեմ, *p.* to empty from
one vessel into another.

Կորսընցընել, to lose; to
destroy.

Կուզ, hump; hump-back-
ed.

Կուզ, *a.* ողկոյզ, bunch
of grapes.

Կուլ տալ, to swallow
down.

Կուկուզ ընել, see կկուզ
ընել.

Կուլմ, *p.* *a.* ումպ, a swal-
low, a gulp.

Կուշտ, near, by.

Կուշտ, full, satisfied with
food; կուշտ ուտել, to
eat to the full.

Կուռճի, see կիւրճի.

Կուռտ, *p.* castrated.

Կուս, *v.* *a.* կոյս, virgin;
nun.

Կուտ, stone (of fruit);
seed (of grapes).

Կուր, *a.* կոյր, blind.

Կուրացընել, to make
blind.

Կուրնալ, to become blind.

Կպչիլ, to be fastened to-
gether, to be attached.

Կպցընել, to fasten to-

gether, attach; to slap,
strike.

Կռահել, to perceive.

Կռել, *p.* to cram, to stuff.

Կռթալ, to cluck.

Կռթընիլ, to lean upon,
recline against.

Կռթընցընել, to cause to
lean, to set up (against
a wall, &c.)

Կռթ կռթ ձան, clucking.

Կռիւճ, *a.* կնճիռն,
tangling.

Կռծել, *a.* կրծել, to gnaw;

գլուխը կռծել, to annoy
by importunity, to tease.

Կռծօն, a bribe; կռծօն
ձգել բերանը, to give a
bribe, *lit.* to throw a
bone for one to gnaw.

Կռկուալ, to cackle.

Կռճիկ or կռճուկ, carti-
lage, gristle.

Կռկցընել, *p.* to contract
the muscles.

Կռնակ, the back; sup-
port, aid.

Կռնատ, *p.* maimed, that
has lost an arm.

Կռնճմտիլ, to be tangled;
to be wrinkled.

Կռունկ, *a.* կռունկն, a
crane.

Կռտել, *p.* to castrate.

Կռւրտան, quarrelsome
person.

- Կաւքախիլ** , to quarrel often.
Կսկծցընեւ , *a. կսկծեցուցա-*
նեւ , to grieve, trouble,
 annoy.
Կամթեւ or **կամթ զարնել** ,
 to tear off the flesh with
 pincers or with the
 nails.
Կտոր , a piece ; **կտոր կտոր**
 or **կտորբորդուճ ընեւ** , to
 break in pieces ; **կտոր**
կտոր ըլլաւ , to be bro-
 ken in pieces.
Կտորտուք or **կտորուանք** ,
 fragments.
Կտոց , heap.
Կարեւ , գին , to fix a
 price, make a bargain ;
Իմեւ , to understand ;
Զծեւ , to wean.
Կարիլ (կալեւ) , to curdle.
Կարիճ , a young man ; a
 brave man.
Կորուկ , strong , (spoken of
 wine , vinegar, &c.) ;
 sharp (of a sword &c.) ;
 violent (of a man).
Կորուկնաւ , to become
 strong, sharp, violent.
Կորուք , or **կորսուք** , frag-
 ments.
Կորաեւ , to break or cut
 in pieces .
Կոցեւ , to peck, bill.
Կրակ , fire ; **կրակ կտրիլ** ,
 to burn with rage ; **կրակ**
ձգեւ , to set on fire .
Կրնաւ , to be able.
Կրուկ , heel ; hinge.
Կոցընեւ , to make able, to
 confer ability .
Կրօնաւորացու , candidate
 for the monastic life .
Կոթթաւ , to ache, to throb
 with pain .
Կոլժակ , *p.* - pail.
Կոշկար , *p. a.* **կոշկակար** ,
 boot maker.
Կոսոշ , *v.* horn.

Հ

- Հա՛** , yes ; **Հա ըսեւ** , to
 assent.
Հա՛ ճանըմ , *i.* come on !
Հաբեղայ , monk.
Հաքնիլ , to dress one's
 self ; to put on.
Հագուեցընեւ , to dress.
Հագուիլ or **Հագուիլ կա-**
պուիլ , to be dressed ;
 to dress one's self.
Հագուստ , clothing.
Հագցրնեւ , to dress,
 clothe ; to set (a gem,
 &c.).

Հաղ է ընել, to be pleased; to enjoy.

Հաղըր ընել, or Հաղըրել, t. to prepare.

Հաղըրլոփ, t. ready for eating, (as a fruit peeled, &c.); ready for putting on, (as a garment).

Հաթըղ Հիսապըղ, t. countless.

Հաթաղէրիֆ or Հաթաի հիւմային, t. a firman which has the royal signature.

Հալ, condition; Հալ չեւեիմ, I am not well; Հալը խաթըրը Հարցընել, to inquire of one's welfare; Հալը վախալ տեղը, wealthy.

Հալա, t. aunt, father's sister.

Հալաթ, t. cable.

Հալաճ, t. man who beats cotton (with a bow-string).

Հալաւ or Հալաֆ, garment.

Հալեցընել, to melt, to dissolve.

Հալէպի, p. an ell.

Հալըճ, a. 1 ալըճ, small medlar.

Հալիլ մաշել, to become thin, to lose flesh.

Հալիս, see խալիս.

Հալիս, t. people.

Հալիս, t. a ring; a cake in form of a ring.

Հալիւ, see Հէլիւ.

Հալուոր, a. ալուոր, aged.

Հախ, t. right; wages; Հախէն գալ, to correct, to punish; to accomplish.

Հախաշ t. ըլաւ, to share equally; to be even.

Հահա հիհի, t. laughter, fun.

Հաղարճ, a. Հաղարջ, currant.

Հաղորդ տալ, to administer the communion.

Հաճաթ, t. furniture.

Հաճաթը t. ըլաւ, to mind, to care for.

Հաճամաթ t. ընել, to make slight incisions in the skin, (a mode of letting blood).

Հաճեցընել, to please, to satisfy.

Հաճըլար եօլաւ, t. the galaxy.

Հաճի or Հաճը, t. pilgrim.

Համալ, porter, bearer of burdens; Համալ ճամալ, low people, plebeians.

Համամ, t. bath.

Համամճի, t. bath-keeper; mason.

Համայիլ, t. triangle, used as an amulet; an amulet, generally; any-

- thing suspended over one shoulder and under the other arm ; *adj.* oblique.
- Համար , *prep.* for, on account of.
- Համարած , *t.* industrious ; enterprising.
- Համարածութիւն , *industry ; enterprise.*
- Համար հազար , thousands, countless.
- Համարում , *a. համարումն , reputation, good name.*
- Համեղցընել , *to spice.*
- Համեստացընել , *to cause another to become modest.*
- Համեստնալ , *to become modest.*
- Համլա , *t.* time ; first seat among rowers.
- Համլաճի , *first rower.*
- Համմէ , *i. q. հրամմէ' , in the sense of What did you say ?*
- Համուլ , *savory, having a pleasant taste.*
- Համոնել or համոնս ընել , *to taste, to try the taste (of food).*
- Համրանք , *account, reckoning.*
- Համրել , *to number, to reckon up.*
- Հայ or հայ հայ , *t. fy ! հայ*
- հայ , *yes, to be sure.*
- Հայա , *t. testicle.*
- Հայած , *t. life, vigor ; entry of a house, in-closed porch.*
- Հայասրդ , *t. castrated ; shameless.*
- Հայեղար , *Armenian.*
- Հայի՛ք , *t. alas !*
- Հայլի , *a. հայելի , mirror.*
- Հայկաւ , *a. հայկաւակ , Armenian earth, a fine red kind of clay.*
- Հայկան , *t. animal ; domestic animal.*
- Հայտէ , *t. come on ! go on ! up ! away ! հայտէ գնա' go on ! get away !*
- Հայտութ , *t. bandit, brig-and.*
- Հայք , *t. vengeance.*
- Հանգչեցընել , *to make quiet, set at rest.*
- Հանդալ , *t. uncomely, gross, ugly.*
- Հանդարտեցընել , *to set at rest, to calm.*
- Հանդիպցընել see հանդպցընել .
- Հանդպան , *p. watchman stationed to guard a field or vineyard.*
- Հանդպցընել , *to cause to meet.*
- Հանելուկ or հանելուք , *enigma.*

- Զանէնտէ, see խանէնտէ.
 Զանըմ, *t.* lady.
 Զանկուրց, a knot, tie; Զանկուրց ընել or Զանկուրցել, to tie.
 Զանց, *p.* like, as.
 Զանւեցընել, to undress; to strip.
 Զա՛շա, *t.* God forbid!
 Զաշարի, restless, unquiet.
 Զաշտեցընել, to reconcile.
 Զաշտուիլ, to be reconciled.
 Զապ, *t.* a pill.
 Զապա, but; moreover; Զապա՞, indeed. (This last has the interrogative form, but an affirmative sense, unless we translate it, But do you not know that . . . ?)
 Զապպէ, *t.* a grain, a round thing; a copper.
 Զառպա, *t.* spear; javelin.
 Զառվօլ, *t.* chamber-pot.
 Զառտալ, *t.* mustard.
 Զառտալա, see խարտալա.
 Զասրլ *t.* ըլլալ or գալ, to be produced, to come into existence.
 Զասիէթի, see խասիէթի.
 Զասկընալ, *a.* Զասկանալ, to understand.
 Զասկըցընել, to cause to understand, to explain.
 Զասնիլ, *a.* Զասանիլ, to reach.
 Զասունալ, to become ripe.
 Զասունցընել, to cause to ripen.
 Զաստաժիճաղ, *t.* sickly, valetudinarian.
 Զաստընալ, to become stout.
 Զաստըցընել, to make stout.
 Զասրէթ, *t.* desire to see an absent friend; Զասրէթ քաշել to long for an absent friend.
 Զացընել, to cause to arrive; to cause to ripen.
 Զալա, *t.* air; weather; Զալա ֆիշէնկի, *t.* sky-rocket.
 Զալալէ or Հէվալէ, *t.* thing which overshadows or stands in the way of another; epilepsy; taskmaster, exacter; transfer of a debt; employment of a substitute or agent.
 Զալան, *t.* mortar; Զալան թօփու, mortar throwing shells.
 Զավասեցընել, *t.* to excite to zeal or emulation.
 Զավասիլ, *t.* to be zealous, prompt.
 Զավէս, *t.* zeal, alacrity;

- Հավէս ընել , see հավա-
սիլ .
 Հավէսլի , *t.* zealous .
 Հատէ հուտէ , *t.* by scraps,
 scatteringly .
 Հատըմ , *t.* eunuch .
 Հատնիլ , to be finished,
 exhausted .
 Հատտ *t.* ունենալ , to be
 able .
 Հատոէ , *t.* machine for
 drawing silver wire, &c .
 Հատցընել , to exhaust .
 Հար , *a.* հայր , father .
 Հարամ , *t.* unlawful, illi-
 cit .
 Հարամգատէ or համամբօր ,
t. fraudulent person,
 peculator, purloiner .
 Հարարէթ or հէրարէթ , *t.*
 feverish heat .
 Հարարէթլէնմիշ *t.* ըլլալ ,
 to be angry .
 Հարաֆ , *a.* հարաւ , south .
 Հարբենալ , *a.* արբենալ ,
 to be intoxicated .
 Հարէ , *t.* fine silk stuff .
 Հարէմ , *t.* harem .
 Հարըստնալ , *a.* հարստա-
 նալ , to become rich .
 Հարիկ , *a.* հայրիկ , papa .
 Հարկ , see հարկիք .
 Հարկել , to honour .
 Հարկիք or հարկինք , *a.*
 feast .
 Հարման , *t.* threshing-
 floor .
 Հարուր , *a.* հարիւր , a
 hundred .
 Հարուրնոց , piece of 100
 paras ; piece of 100
 piastres .
 Հարպիճէ , *t.* hastily .
 Հարս , *a.* հարսն , bride .
 Հարսնեոր , one invited to
 a wedding .
 Հարսնիք , *a.* հարսանիք ,
 marriage .
 Հարսնմատ , *a.* հարսնա-
 մատն , waterlily .
 Հարցընել , *a.* հարցանել ,
 to inquire .
 Հարցկնտել , *v.* *a.* հար-
 ցաքննել , to examine .
 Հարօր , *a.* արօր , a
 plough .
 Հացեփեց , *a.* հացեփեաց ,
 baker .
 Հաւասարցընել , to equal-
 ize .
 Հաւկիթ , an egg .
 Հաւկուր , near-sighted ;
 unable to see by a dim
 light .
 Հաւնեցընել , to please,
 to satisfy .
 Հաւնիլ , *a.* հաւանիլ , to
 be pleased, satisfied .
 Հաւնոց , *a.* հաւանոց ,
 poultry-yard .
 Հաւուշ , *t.* cistern .
 Հաւուճ , *t.* carrot .
 Հաւքաշ , wishing-bone .

- Հափ հազր , *t.* completely ready.
- Հափս , *t.* prison ; arrest ; any privation or hindrance.
- Հաքիմ , *t.* a judge.
- Հաքիքէթիկ , *t.* faithful.
- Հաֆթալիկ , *t.* week's wages.
- Հաֆիֆ , see խաֆիֆ .
- Հեզուկ , *a.* հեզիկ , humble, meek.
- Հեծնել , *a.* հեծնուկ , to mount (a horse or carriage); to embark (on board a ship).
- Հեծցընել , to mount or embark (another person).
- Հեղ , time (Lat. *vices*); հեղ մը , once.
- Հենդ , *v.* spelling.
- Հենդել , *v. a.* հեդել , to spell.
- Հենք , warp of cloth.
- Հեշտացընել , to facilitate.
- Հեռացընել or հեռցընել , to remove to a distance (act.)
- Հեռնալ , *a.* հեռանալ , to become remote, to remove to a distance (neut.)
- Հեռու , *a.* հեռի , distant ; *adv.* at a distance.
- Հեռուանց , from a distance.
- Հեռ , with .
- Հերքուն , *a.* որքուն , ring-worm.
- Հեքք առնել , to pant.
- Հեղակ , see հասակ .
- Հելալ , just, reasonable, which belongs to one by right.
- Հելալ զատե , *t.* just person, honest person .
- Հէկէ , *t.* indeed ; but indeed.
- Հէլաք *t.* ըլալ , to lose one's strength.
- Հէլպէթ , հէլհէլպէթ , հէլպէթակ or հէլպէթակն , *t.* certainly, to be sure .
- Հէլա , *t.* a sort of confection. (The most common kind is made by beating together դա-հին and honey).
- Հէճին տէվէսի , *t.* dromedary .
- Հէմ , *t.* also ; հէմ—հէմ , both—and .
- Հէմն , *t.* almost ; only ; at once, at the same instant ; entirely.
- Հէմիշէրի or հէմէհէրի , *t.* fellow-citizen, fellow-country-man.
- Հէյ , *t.* O ! halloo !
- Հէյալ , or հէյալէթ , *t.* vision, spectre .
- Հէյպէ , *t.* saddle-bags .

- Հէյպէթը** , *t.* terrible ;
հոնորաբլ , *t.* honorable.
Հէնկեամ or **Հէնկեամէ** ,
t. alarm ; cry, lamenta-
tion.
Հէնց or **Հանց** , *p.* so, as.
Հէչ see **Հիչ** .
Հէվալէ , see **Հավալէ** .
Հէվէնկ , *t.* grapes, &c.
preserved by being
hung in the air.
Հէրեան *t.* **ըլալ** , to gape.
Հէրիֆ , *t.* man, fellow.
Հէրիֆանէ or **Հէրֆանէ** ,
t. contribution ; share of
each individual in com-
mon expenses.
Հէր նէ իսէ , *t.* however.
Հէրս or **Հըրս** , *t.* anger.
Հէքայէթ or **Հէքիաթ** , *t.*
a story, a tale .
Հէքաք , *t.* engraver.
Հէքիմ , *t.* physician.
Հէքմէթ or **Հիքմէթ** , *t.* a
marvel, wonderful thing.
Հէօճէթ , *t.* deed (of sale);
contract.
Հէօիւկ , *t.* clownish,
rustic.
Հէօքմ *t.* **ընել** , to direct,
command.
Հէօքիմնար , *t.* governor,
commander.
Հըպա , see **Հապա** .
Հիլալ , *t.* ear-pick.
Հիլէ , *t.* fraud, deception.
- Հիլէպազ** or **Հիլէքեար** , *t.*
deceiver .
Հիլուն , glass bead, jewel.
Հիճապ *t.* **ընել** , to be a-
bashed (at the presence
of a superior); to treat
with reverence .
Հիմ , *a.* **Հիմն** , foundation.
Հիմա , **Հիմակ** , and *p.* **Հիմի** ,
now.
Հիմակուն or **Հիմըկուն** ,
present, existing at pre-
sent.
Հիմաճուկ or **Հիմիճուկ** ,
now.
Հիսել , to prepare the
warp of cloth ; to weave.
Հինկ , *v. a.* **Հինգ** , five.
Հիննալ , *a.* **Հնանալ** , to
become old.
Հինուրիս , poor and old,
worn out, patched.
Հինտիպաա , *t.* wild let-
tuce.
Հինտիստան ճէվիղի , *t.* nut-
meg.
Հինցընել , to make old,
to wear out.
Հիչ , *t.* at all ; not at all ,
Հիչ որ չէ նէ , at least ;
however .
Հիսալ or **իսհալ** , *t.* dysen-
tery ; diarrhea.
Հիսապ *t.* **ընել** , to reckon.
Հիսապ քիթապ ընել , *t.* to
reckon up accounts, to

keep or to examine a book account.

Հիսապսրդ , *t.* innumerable.

Հիսար , *t.* castle, fortress.

Հիսէ , *t.* portion.

Հիւանտկաղ , *v.* sickly.

Հիւզիւր , *t.* comfort, ease.

Հիւընտնալ , *a.* հիւանդանալ , to become sick.

Հիւճիւրէ , *t.* pigeon-holes, for papers, &c.

Հիւմմա , *t.* inflammatory fever.

Հիւնէր , *t.* skill.

Հիւնէրլի , *t.* skilful.

Հիւննապ or հուննապ , *a.* յոււնապ , a sort of jujube, the fruit of which is not mealy like the *իյտէ* , but solid.

Հիւնքեար , *t.* emperor, Sultan.

Հիւռ *t.* ընել , to shout.

Հիւս , *a.* հիւսն , carpenter.

Հիւտիւտ գուշու , *t.* the hoopoe.

Հնազանդեցընել , to subdue, bring into obedience.

Հնծան , *a.* հնձան , wine-press.

Հնծել , *a.* հնձել , to reap.

Հնկեկ , rather old.

Հննալ , *a.* հնանալ , to become old.

Հնուց , from of old .

Հնաացու , left to go to seed.

Հնաու հաւ , a turkey .

Հնարել , *a.* ընարել , to choose .

Հնցընել , see հնցընել .

Հոգէզաւակ , adopted child.

Հոգէվարք , *a.* հոգէվար , the point of death .

Հոգէտուն or հոգեատուն , alms-house .

Հոգ ընել , ունենալ or քաշել , to take care .

Հոգնեցընել , to weary .

Հոգնիլ or հոգնիլ , to be tired .

Հոն , there .

Հոռմերէն or հոռմէվար , Greek, in Greek .

Հոռոմ or հոռոմ , a Greek .

Հոս , here .

Հով , *a.* հողմ , wind .

Հովարտա , *t.* idle worthless fellow .

Հովոտ , windy .

Հոտ , there, (near the person addressed).

Հոտեցընել , to keep food until it spoils .

Հոտուրտալ or հոտվտալ , to smell of (*act.*)

Հորթ , *a.* որթ , a calf .

Հորուկ , *p. a.* հորուի , board with twelve cavities

used for playing a certain game.
 յուշա , v. there.
 յունտ , a. ունդ , grain, (including pulse).
 յուսա , v. here.
 յուսել , a. հիւսել , to braid.
 յուտա , v. there.
 յպարտացընել , to make proud.
 յսկում , a. հսկումն , vigil.
 յրահրել , to light up, to inflame.
 յրամանքդ , plur. հրամանքնդ , your honor, you, (lit. your command , — a respectful mode of address).
 յրամնել , to command.
 յրամներես , plur. հրամներէք , yes, (lit. you have commanded. Comp. the old English phrase,

Thou hast said.)
 յրամնէ' , a. հրամայեա' (lit. command !) what is it ? come in ? walk on, &c.
 յրել , to push.
 յրըշտակ , v. a. հրեշտակ , an angel.
 յօգնա or հօքնա , t. clyster-pipe, syringe.
 յօխա , see օխա .
 յօհընել (քերտիլ) , to puff, to breathe strongly.
 յօշունտու , t. be it so ! very well, I'll pay you for that (threateningly).
 յօպպա or հօփփա , t. weak-minded.
 յօտա t. քաշել , to dance.
 յօրեղբայր , a. հօրեղբայր , paternal uncle.
 յօրքուր , a. հօրքոր , paternal aunt.
 յօփ հօփ t. խաղալ , to jump, to romp.

2

Չախլիկ , left-handed.
 Չան , a. ձայն , voice, sound ; cry ; news, information ; ձան հանել , to speak ; to make a noise ; ձան ձգել , to shout ; ձան տալ , to

call ; ձանք կորել , to silence ; ձանը մարիլ , to lose the voice.
 Չանձընել , to publish ; to spread a report .
 Չան ձուծ , the slightest noise or report.

Չանձրացընել , to tire,
weary.

Չանուձուն , see ձանձուն .

Չառք , *v. a.* ձեռն , hand.

Չգեղ , *as in a.* to put
away; to cast off, reject;
also to put; ձեռք ձգել ,
to get possession of,
to obtain; ձգել երթալ ,
to go away.

Չեռք , *a.* ձեռն , hand;
ձեռք առնել , to secure
the favor of; ձեռք զար-
նել , to undertake;
ձեռք իյնալ , to be
taken, caught; ձեռք
վերցընել , to lift the
hand, to strike; ձեռք
տալ , to be sufficient, to
satisfy; ձեռք քաշել ,
to withdraw the hand,
to cease; ձեռքէն գալ ,
to be within one's abili-
ty; ձեռքէն ելլալ , to
be lost; ձեռքէն հանել ,
to lose; to get rid of.
ձեռքը բաց , liberal;
prodigal; ձեռքը երկան ,

a thief; ձեռքը չհասնիլ ,
not to be able; ձեռքը
ոտքը ընկնիլ , to be in
a flurry; ձեռքը տալ , to
consign; to betray;
իր ձեռքն է , it is in his
power, it is at his
option. .

Չհացընել , to represent.

Չկնձիս , gland.

Չկռտալ , *a.* ձգռտալ , to
belch, to eruct.

Չմեռ , *a.* ձմեռն , winter.

Չմեռմուտ , *a.* ձմեռնամուտ ,
beginning of winter.

Չմեռնոց , *a.* ձմերոց , win-
ter quarters.

Չմոնակ , chilblain.

Չուանկ , one who suffers
from hernia.

Չուանք , testicles.

Չութ , gum; gum mastic.

Չուկ , *a.* ձուկն , fish.

Չուն , *a.* ձիւն snow;

ձուն գալ , to snow;

ձուն գալ գլխուն , (spo-
ken of misfortune) to
come upon one.

Չ.

Note. Words commencing with Չ are more usually pronounced
as if written with յ, and may therefore be sought under that letter.
Thus, for չալէմ see յալէմ, for չուձուլ see յուձուլ, &c.

Տ

- Տ'աթեցընել , to split, to crack.
 Տ'աթիլ , to be split or cracked.
 Տ'աթռալիլ , to be chapped, to crack open.
 Տ'ակտի գիր , *a.* ճակատագիր , destiny.
 Տ'ահիլ , *t.* stupid, ignorant, raw.
 Տ'ահիլնալ , *t.* to become stupid.
 Տ'ահտ *t.* ընել , to be diligent.
 Տ'աղ , bier.
 Տ'ամ , *t.* glass; pane of glass.
 Տ'ամալ , *t.* camel; camel-driver.
 Տ'ամբայ , *a.* ճանապարհ , way; street; ճամբայ ելլել or իյնալ , to start on a journey; ճամբէ դուրս ելլել , to wander.
 Տ'ամբել , to send forward on a journey; to send off, get rid of.
 Տ'ամէքեան , *t.* glazed room, room with many windows.
 Տ'ամի , *t.* mosque.
 Տ'ամճի , *t.* glazier.
 Տ'ամուղ , *t.* buffalo.
 Տ'ամպաղ or ճանպաղ , *t.* rope-dancer; jockey.
 Տ'այիղ , necessary, proper.
 Տ'ան , *t.* soul.
 Տ'անաւար , *t.* wild animal.
 Տ'ան էրիյի , *t.* sort of plum.
 Տ'անըմա միննէթ , *t.* with all my heart, that is just what I desire.
 Տ'անը կէջիւլտէն , or ճանի կէջիւլտէն , *t.* voluntarily, heartily.
 Տ'անկել , to scratch, to claw.
 Տ'անկութել , to scratch.
 Տ'աննալ , *a.* ճանաչել , to know.
 Տ'անցընել , to notify, make known.
 Տ'անչուր ըլլալ , to be acquainted.
 Տ'անսրդ , *t.* weak, without heart.
 Տ'ապա , *t.* gratuitously, gratis.
 Տ'ապկոտալ or ճապկոտալ , *p.* to yawn, to stretch.
 Տ'ապղել , *p.* *a.* ճապաղել , to spread.
 Տ'առթ ճուռթ *t.* ընել , to brag.
 Տ'առիս , *t.* laughing-stock.
 Տ'աւճաւ , *t.* turkey.
 Տ'ատը , *t.* witch; hag.

Ղառտէ , *t.* principal street, highway.

Ղարեւ , *to* contrive.

Ղարիյէ , *t.* servant girl .

Ղար ճարակ or ճար ու ճարակ , remedy, resource.

Ղափճափ , *t.* splendor, brilliancy.

Ղափճափը , *t.* splendid.

Ղեղ , *a.* ճիւղ , branch.

Ղեղճ , *p.* cross , discontinued .

Ղեղքոտեւ , see ճղքոտեւ .

Ղենճ , scum , filth.

Ղենճոտ , greasy, filthy.

Ղեւ , *p.* sort of small earthen bake-pan ; a cock .

Ղէտա , see ճառտէ .

Ղերմակերես , or երեսը ճերմակ , exonerated, triumphant, confident.

Ղերմըկիւ or ճերմըկնաւ , to become white.

Ղերմըկուց , white of an egg, or of the eye .

Ղերմըկընեւ , to whiten.

Ղեփ ճերմակ , very white.

Ղըռ ճըռ եփել , to fry .

Ղըռոտոց , buzzing noise .

Ղճզլաւ , to buzz, to hum.

Ղճմեւ , to squeeze, crush.

Ղզաւն , *t.* pocket-book ; port-folio.

Ղէլալի , *t.* brigand, bandit.

Ղէլեպ , *t.* drover.

Ղէլլաւ , *t.* hangman, executioner.

Ղէճէլ , *t.* dowry .

Ղէճէնեւ , *t.* hell.

Ղէմ *t.* ընեւ , to assemble .

Ղէյրաւ , *t.* antelope.

Ղէնապէթ , *t.* unclean ! [a term of reproach].

Ղենկ , *t.* war ; battle, combat .

Ղենկէճէք պազար *t.* ընեւ , to haggle in bargaining.

Ղենկճի , *t.* warrior.

Ղենտէրէ , *t.* press, machine for pressing.

Ղէպ , *t.* pocket .

Ղէպխանա , *t.* arsenal ; powder-magazine.

Ղէռաճ or ճէրաճ , *t.* surgeon .

Ղէվաճիր , *t.* precious stone .

Ղէվապ , see ճուղապ .

Ղէվիլ , *t.* nut.

Ղէպէր , *t.* ruler, (to draw lines with .)

Ղէրէմէ or ճէրիմէ , *t.* fine, mulct .

Ղէօճէրիլ , *t.* brilliant ; vigorous ; intrepid.

Ղէօմէրա , *t.* liberal.

Ղէօմէրանաւ , *t.* to become liberal.

- Ն'էֆա , *t.* trouble, annoyance.
 Ն'ըզըզ ընել , see ճզջալ .
 Ն'ըլի , *t.* addle.
 Ն'ընկճընկ ձան , tinkling sound.
 Ն'ըռ ընել , to creak.
 Ն'ըւճըւալ , see ճվճվալ .
 Ն'թըօզ , *p.* young cock.
 Ն'ժգոհալ *v. a.* դժգոհել , to be discontented.
 Ն'իզմե , *t.* boot.
 Ն'իզվի , *t.* a little.
 Ն'իէր , see ճիյէր .
 Ն'իլ , *p.* reed ; rush.
 Ն'իլա *t.* տալ , to polish.
 Ն'իլաճի , *t.* polisher.
 Ն'իլվէ *t.* ընել , to sport.
 Ն'իճեղ , *p.* trap.
 Ն'իճի , *t.* child's toy.
 Ն'իճիպիճի , *t.* pretty, gaudy.
 Ն'իճիմե , *t.* mire, mud.
 Ն'իւնթի , *t.* parsimonious.
 Ն'իւ .
 Ն'իյէր , *t.* նստի .
 Ն'իւնի , *t.* demoniac.
 Ն'ինս , *t.* kind, sort ; race, family.
 Ն'իպ or ճիւ , *t.* very ; very much.
 Ն'իպիւնիք , or ճիպիւնիկ , *t.* bed-curtain, pavilion.
 Ն'իպո , matter which collects in the corners of the eyes during sleep.
 Ն'իպոէ , *t.* pumice of grapes .
 Ն'իվ or ճիւա , *t.* mercury.
 Ն'իւ , neck.
 Ն'իրիթ *t.* խաղալ , to play the jereed, to tilt .
 Ն'իւ , foot.
 Ն'իւղահամարութիւն , genealogy .
 Ն'իւղապ , see ճուղապ .
 Ն'իւճէ , *t.* pigmy, dwarf.
 Ն'իւճիւ ընել , to chirp .
 Ն'իւճիւն *t.* ընել , to assemble .
 Ն'իւմպիւշ , *t.* diversion .
 Ն'իւնապէթ , see ճէնապէթ .
 Ն'իւնիւն , *t.* drunkard .
 Ն'իւպպէ , *t.* long oriental outer garment .
 Ն'լեցընել , *t.* to make addle, to spoil eggs by sitting irregularly [spoken of a hen].
 Ն'լումի , or ճլումի , splash, sound of something ad into water .
 Ն'լումի , *t.* chirp, to plunge .
 Ն'լվալ , *t.* warble .
 Ն'իւալ , *p.* to leap for joy .
 Ն'կել or ճկիլ , *p.* to bow down, to stoop .
 Ն'կութ , *a.* ճկոյթ , the little finger or toe .

- Ն'ղալ, *t.* plume, feather
 in the cap.
 Ն'ղատել, to prune.
 Ն'ղըղ, *t.* refractory, dis-
 orderly.
 Ն'ղքել, *a.* ճեղքել, to
 cleave, to divide.
 Ն'ղքոտել, to crack or
 split in many places.
 Ն'մուռ, *p.* mixture of
 butter and honey.
 Ն'մուել, to crush, to
 squeeze.
 Ն'մոքել, ճմուքել or
 ճմոքտել, to rumple.
 Ն'նկուտալ, to tinkle.
 Ն'նկուտոց, tinkling.
 Ն'նճոց, dish-cloth.
 Ն'նճուղ, *a.* ճնճղուկ,
 sparrow.
 Ն'շգոհալ, *a.* դժգոհել, to
 be discontented, to
 complain.
 Ն'ոթ, end, extremity.
 Ն'ոն, *p.* rye.
 Ն'որով or ճօրով, hardly,
 scarcely.
 Ն'ութ, *p.* see ճուռ.
 Ն'ուկուժուկ *p.* քալել,
 to stagger, to totter.
 Ն'ուղ, *a.* ճիւղ, branch;
 shore.
 Ն'ուղապ, [*t.* ճէվապ,]
 answer.
 Ն'ուն, *a.* ճիւ, small
 bunch of grapes, glea-
- nings; ճուռ, *pl.* ճանկեր,
p. leg.
 Ն'ուտամ, *t.* leper.
 Ն'չալ, *a.* ճչել, to cry.
 Ն'չլբոտել, to scream, to
 bawl.
 Ն'պպալ, *p.* to wink.
 Ն'պուտ, full of matter,
 [spoken of the eye].
 Ն'պոտով, to become fill-
 ed with matter.
 Ն'ռել, a species of grass-
 hopper, the *cicada*.
 Ն'ռաւ, *p.* lean, thin.
 Ն'ռեցընել, to make lean
 or thin, to stunt.
 Ն'ռնոց or ճռնոց հանել,
 to sing as the *cicada*.
 Ն'ռն պէօճէյի, see ճռել.
 Ն'նիկ, small carriage
 (child's toy).
 Ն'վալ or ճուալ, to cry or
 make a noise like a
 chicken or young bird.
 Ն'վճվալ, *a.* ճուռուղել,
 to chirp; to croak, to
 grumble.
 Ն'րադալուց, *a.* ճրադալուց,
 illumination; the eve of
 Epiphany; Easter eve.
 Ն'օլորիկ, *p.* a swing.
 Ն'օղել or ճօղել, to sepa-
 rate the hairs of the
 beard by drawing the
 fingers through them
 like a comb.

Ղօշմիշ *t. ըլլալ*, to overflow, ; to abound in talk.

Ղօֆճօֆցընել, to exaggerate, to talk in an inflated, bombatic strain.

Ս

Սագոգ, shuttle.

Սազ մնաց որ, . . . came within a hair of.

Սազը՝ or մազի, *t. gall-nut.*

Սազլը՝, *t. meek, gentle.*

Սազոտ, hairy.

Սազքաշ, nippers.

Սաթ *t. մնալ*, to admire.

Սաթաճ, *t. goods, effects.*

Սաթառա, *t. leathern bottle for water.*

Սաթխապ, *t. a drill.*

Սալ, *t. goods, property.*

Սալա, *t. a trowel.*

Սալաֆա, *t. small metallic cylinder used by jewelers.*

Սալէզ, *t. batter.*

Սախամ, *t. tune.*

Սախառա, *t. turning lathe.*

Սախառնա, *t. macaroni.*

Սախաս, *t. scissors ; crab's claws ; rafters.*

Սախոխ, *a. մախուղ*, broth made from the liquor of bran fermented in water.

Սախպուլ, *t. acceptable ; agreeable.*

Սախսէն, *t. fire-proof cellar.*

Սախսը՝, *t. child.*

Սախսուս, *t. on purpose.*

Սախրդել or մախրդեցընել, to curdle (milk &c).

Սաճ չանել or մաճէն բռնուիլ, to take the plague.

Սաճալէ, *t. word or division of a city ; neighborhood.*

Սաճալէպի, *t. jelly made of rice flour and milk.*

Սաճալըզ, *t. vain, groundless.*

Սաճանա, *t. pretext ; occasion ; մաճանա փնտռել or ուղել, to find fault to seek occasion of reproving or punishing.*

Սաճեա or մաճիա, *t. witty.*

Սաճմուզ, *t. spur.*

Սաճմուռ or մախմուռ, *t. stupid from intoxication.*

Սաճուտ, *t. reputable, [used ironically, as in English, fine fellow !]*

Սաճտէր, *t. petition.*

- Ս`ահրամա , *t.* handkerchief.
 Ս`ահպուս , *t.* in prison, imprisoned.
 Ս`ահտեսի , one who has made a pilgrimage to the sepulchre of Christ.
 Ս`ահրուժ , *t.* deprived, destitute.
 Ս`աղաղա , *t.* magazine, store-house.
 Ս`աղարա , *t.* cavern, grotto.
 Ս`աղաթա , *t.* maze, complex question.
 Ս`աղմղել , to sift thoroughly.
 Ս`աղտոնոս , *t.* parsley.
 Ս`աղրուլ , *t.* arrogant, proud.
 Ս`աճառա , *t.* injury.
 Ս`աճուն , *t.* confection ; electuary.
 Ս`ամ , grand-mother.
 Ս`ամա , *t.* mamma, mother.
 Ս`ամէլէ , *t.* usury, interest.
 Ս`ամիկ , a diminutive form of *ամ*.
 Ս`ամուկ , spider.
 Ս`ամուռ , *t.* firm, strong.
 Ս`այա , *t.* yeast, leaven ; *met.* a beginning.
 Ս`այասըլ , *t.* hemorrhage ; piles.
 Ս`այիլ *t.* ըլլալ , to gaze with admiration.
 Ս`այլեցընել , *a.* զմայլեցուցանել , to charp.
 Ս`այիօշ , or մայճօշ , *t.* tart, somewhat acid.
 Ս`այմուն , *t.* ape, monkey.
 Ս`այնա , *t.* let go ! slacken ! մայնա ըլլալ , to become calm.
 Ս`ան գալ , *p.* to walk about.
 Ս`անաստոր , *t.* convent, monastery.
 Ս`անաւ , *t.* fruit-seller.
 Ս`անթախա , *t.* close stitch, back-stitch.
 Ս`անթար , *t.* mushroom ; cork.
 Ս`անի , *t.* air, tune.
 Ս`անի *t.* ըլլալ , to hinder ; մանի չէ , no matter.
 Ս`անխաֆա , *t.* stupid, block-head.
 Ս`անկաղ *a.* մանգաղ , sickle.
 Ս`անկեռ or մանկուռ , bow of an ox-yoke.
 Ս`անղալ , *t.* brazier, brass or copper pan for coals.
 Ս`անղալա , *t.* i. q. հորուկ.
 Ս`անղըր , *t.* a copper, a small copper coin.
 Ս`անճա , *t.* food, *esp.* cooked food.
 Ս`անճանա , *t.* catapult, an ancient engine of war.
 Ս`անողակ , *p.* a spider.

Ս`անչ , boy.

Ս`անչուկ , little boy.

Ս`անսուպ , *t.* office, authority.

Ս`անտա , *t.* buffalo.

Ս`անտալ , *t.* button of a door.

Ս`անտր , *a.* մանր , small.

Ս`անտրագոր , *a.* մանրագոր , mandrake.

Ս`անտրեկ , *a.* մանրեկ , to divide into small pieces.

Ս`անտրմունտր , in fragments, in small pieces.

Ս`անտրուք , small piece, particle.

Ս`անտրտիկ , very small.

Ս`աշա , *t.* tongs.

Ս`աշալ , *t.* torch, flambeau.

Ս`աշալահ , *t.* wonderful ! brave !

Ս`աշեցընել , to consume, to wear out.

Ս`աշուք , fragments worn off, scrapings.

Ս`աշրապա , see մորշապա .

Ս`ապլախ , (*t.* մէպլագ) a medicine spoon ; (*t.* մէպլաղ) cash, ready money.

Ս`առանկոզ or մարանկոզ , *t.* carpenter .

Ս`առթի , *t.* sea-gull .

Ս`առչիկ , piastre, a Turkish coin .

Ս`առու or մառու , *t.* lettuce .

Ս`աս , *a.* մասն , part, portion ; small cake distributed at church after the mass.

Ս`ասաթ , *t.* steel for sharpening knives.

Ս`ասալ , *t.* fable, fiction.

Ս`ասլախ , *t.* fountain .

Ս`ասլահաթ , *t.* act, affair, enterprise .

Ս`ասխալ , *t.* silversmith's burnisher ; մասխալ *t.* զարնել , to burnish .

Ս`ասխարա , *t.* mask ; masked person ; buffoon ; մասխարա ըլլալ , to be the object of ridicule .

Ս`ասխարկու թիւն , *t.* ridicule, mockery .

Ս`ասուրա , *t.* weaver's quill ; measure of water distributed from an aqueduct .

Ս`աստէլա , *t.* tub, bathing tub .

Ս`ասրաֆ or մասրուֆ , *t.* expense .

Ս`ալի or մաւի , *t.* blue .

Ս`ալի եախուտ , *t.* jacinth, a precious stone of a blue color .

Ս`ալունա , *t.* lighter (for loading or unloading vessels) .

Ս`ատ , *a.* մատն , finger .

Մատէ , *t.* besides.

Մատէն , *t.* metal, mineral ; mine .

Մատղաշ , *t.* tender, fresh .

Մատենմատ , *t.* the ring-finger .

Մատնի , *t.* ring ; seal .

Մատնոց , *a.* մատանոց , thimble .

Մատտէ , *t.* affair, matter .

Մատուռ , *a.* մատուռն , chapel .

Մատրախա , *t.* small hammer used by silver-smiths .

Մատրապաղ , *t.* retailer .

Մար , *a.* մայր , mother ; մարը մտնել , to set (spoken of the sun) ; մար կապել , to form *mother*, (as *vinegar*) ; to thicken, as *cream* by boiling ; կտաւի մար , a *breadth* ; ստակի մար , *capital* .

Մարազ , *t.* illness, disease .

Մարանկոզ , *see* մառանկոզ .

Մարապետ , *nun* .

Մարգրիտ , *a.* մարգարիտ , *pearl* .

Մարդ գլուխ , *adv.* *apiece* .

Մարդու տեղ դնել , to treat with respect .

Մարդու պէս (կերակուր , &c.) *suitable*, *proper* . (food , &c.)

Մարդ-մարդի , *civil*, *polite* .

Մարեա , *t.* *ewe* .

Մարել , to quench, to extinguish .

Մարեցընել , to cause to fail, to be the cause of one's fainting or becoming low-spirited .

Մարի , to be quenched ; to fail, become feeble ; to fall in love .

Մարիկ , *a.* մայրիկ , *mamma* .

Մարիֆէթ , *t.* *ingenuity*, *skill*, *address* ; a *contrivance* ; մարիֆէթ է , it is not an easy matter .

Մարմրի , (spoken of fire or a lamp) to flicker ; (of a drowsy person) to nod .

Մարս ըլլալ , to lose in play .

Մարսեցընել , *a.* մարսեցուցանել , to digest .

Մաֆիշ , *t.* a very thin cake .

Մաֆիր , *t.* a while, a short time .

Մգեցընել , *p.* to keep a thing until it becomes mouldy .

Մգլիլ , *p.* to become mouldy .

Մեծկակ , *rather large* .

Մեծնալ , to become large to become great .

ՄՆճցընել , to enlarge ; to make great ; to nourish, bring up.

Մեղեդիք , *a. մեղեդի* , melody.

Մեղք գործել , to sin ; *մեղաց տէր* , sinner, author of an evil deed ; *մեղքը մտնել մեկուն* , to charge one with a fault groundlessly ; *մեղք է* , it is a pity.

Մեղքընալ , to pity, regret.

Մեծ , *a. մեծ* , great.

Մեռել , *a. մեռեալ* , dead, deceased ; *մեռելը վերցընել* , to perform funeral rites, to follow to the grave.

Մեռնիլ , *a. մեռանիլ* , to die.

Մեռցընել , *a. մեռուցանել* , to put to death.

Մերան , *p. curd* ; what is put into milk to curdle it.

Մերկացընել , *a. մերկացուցանել* , to strip.

Մերձեցընել , *a. մերձեցուցանել* , to bring near.

Մզմշալ , to smart ; to object, find fault.

Մզմըզ , *t. slow-motioned* ; fault-finder.

Մզմրգու թիւն , *t. slowness*, lingering ; fault-finding.

Մզրախ , *t. spear, lance*.

Մ՛ընել , or *կանչել* , to bleat.

Մէզաթ or *մէզաս* , *t. public sale*.

Մէզար , *t. tomb, grave*.

Մէզաք , *t. derision*.

Մէզէ , *t. fruit offered with wine, relish*.

Մէզէւյ , see *մէսէւյ* .

Մէզտէք , *t. p. mastich*.

Մէթէրիզ , *t. rampart*.

Մէթին , *t. firm, strong*.

Մէլէլ , *t. mixed, variegated*.

Մէլթէմ , *t. a northerly wind which blows for weeks together in summer*.

Մէլիւլ , *t. sad, moping*.

Մէխանա , *t. tavern*.

Մէկ , *a. մի* , one ; *մէկ մէկ* , one by one ; *մէկ երկու* , one or two ; *մէկէն* or *մէկէն 'ի մէկ* , at once ; *մէկ մըն ալ* , once more, any more ; *մէկ պահէկէն* , after a while ; *մէկ քանի* , some .

Մէկալ , the other .

Մէկ դի , aside, away ; *մէկ դի ընել* , to put aside.

Մէկզմէկ , one another.

Մէկիկ մէկիկ , one by one.

Մէկհատիկ , only, single.

Մէկտեղ , together.

- Մէհէլ** , *t.* worthy ; suitable, proper.
Մէհէնկ , *t.* touch-stone.
Մէհէնսիլ , see **միւհէնսիլ** .
Մէհլէմ , *t.* salve.
Մէհլէմէ , *t.* tribunal, court of justice .
Մէհման , *t.* feeble, languishing .
Մէհալ , *t.* strength, force.
Մէհլիս , *t.* assembly ; **մէհլիս խումարիչ** *t.* ընել , to assemble .
Մէհմուն , *t.* mad ; vicious .
Մէհպուր , *t.* obliged, constrained .
Մէհրիւմ , see **միւհրիւմ** .
Մէմէ , *t.* the breast ; **մէմէ տալ** , to give suck ; **քէօփէկ մէմէսի** , a boil resembling a dog's teat .
Մէմնուն , *t.* grateful .
Մէյէր or **մէկէր** , *t.* unless ; but ; in fact ; is it so ?
Մէյիլ *t.* տալ , to incline .
Մէյմի ալ or **մէյմըն ալ** , again, once more .
Մէյմար , *t.* architect .
Մէյվէ , *t.* fruit .
Մէյտան , *t.* public square ; **մէյտան ելլել** , to appear ; to come forth ; **մէյտան հանել** , to publish ; **մէյտան ցունու** , *t.* public sport .
Մէնզիլ , *t.* stage ; stopping-place, post .
Մէնէնս , *t.* like .
Մէնէկիչ , *t.* purple ; violet-coloured .
Մէնէքչէ or **մէնէֆչէ** , *t.* violet .
Մէնկէնէ , *t.* press .
Մէնշիւր or **մէնշուր** , (*t.* **մէշհուր**) , eminent, distinguished .
Մէշէ , *t.* oak .
Մէշին , *t.* sheep-skin wrought into leather .
Մէշրէպ , *t.* temper, disposition :
Մէշիտ , (*t.* **մէսժիտ**) , Turkish chapel .
Մէջ or **մէջը** , in ; between ; **մէջ մտնել** , to interfere .
Մէռմէն , *t.* marble .
Մէսէլա , *t.* for example .
Մէսէպ or **մէզհէպ** , *t.* system of religion ; denomination .
Մէստ , *t.* leather stocking .
Մէվլէհանէ , *t.* monastery of Mevlevi dervishes .
Մէվլէվի , *t.* (lit. divine,) belonging to a certain order of dervishes .
Մէվլուտ , *t.* nativity ; festival of the birth of Mohammed .

- Մ^հմար , *t.* strength ; assistance.
- Մտէ , *t.* i. q. միտէ ; appetite.
- Մտէթ *t.* կանչել , to call for help.
- Մշրամթ , *t.* repairs.
- Մշրաս , *t.* inheritance.
- Մշրասեւտի , *t.* an heir who has received his inheritance.
- Մշրաստօր , *t.* an heir.
- Մէրթէկ , *t.* beam, pole, joist.
- Մէրթէպէ , *t.* degree, rank.
- Մէրհամթ , *t.* pity.
- Մէրճան , *t.* coral.
- Մէրճիմէկ , *t.* lentils.
- Մէրսին , *t.* myrtle.
- Մէրսին պալըղ , *t.* sturgeon.
- Մէրտիվէն , *t.* stairs ; ladder.
- Մէւշ or մէվճ , *t.* undulation ; waving appearance of changeable silk, &c.
- Մէքեան , *t.* place, residence.
- Մէքիք , *t.* shuttle.
- Մէքտուպ , *t.* letter.
- Մէօհւր , *t.* seal.
- Մէօհլէթ , *t.* fixed time, limitation of time.
- Մէօհտաճ *t.* ըլլալ , to be in want.
- Մէօհրիւ or մէօհրլէմիշ *t.* ընել , to seal.
- Մէօհրէ , *t.* polishing instrument.
- Մէֆհոմ , *t.* force, signification.
- Մը , *a.* մի ; one ; a ; some one.
- Մըխ , *t.* nail.
- Մընաֆըխ , *t.* meddler, sower of discord.
- Մթկեկ or մթնկեկ , somewhat dark, obscure.
- Մթընշաղ , obscure, dim.
- Մթնել or մթըննալ , to become dark.
- Միանճի , *t.* mediator.
- Միանքէօքիւ , *t.* liquorice.
- Միաչէն , one-eyed.
- Միատեղ , together.
- Միացընել , to unite, to join together.
- Միաւ ընել , to mew.
- Միլաճ , see միճաղ .
- Միլ , *t.* mile ; axle.
- Միլքաշել (աչքը) , to put out (the eyes).
- Միլայիմ , *t.* mild.
- Միլիօն , million.
- Միլէթ , *t.* nation.
- Միճաղ or միզաճ , *t.* temperament ; state of health.
- Միճաղորդ or միզաճորդ , *t.* indisposed, unwell.
- Մինակուկ , lonely.

- Մինասիպէթ , *t.* fitness ; relation.
- Մինասիպէթսիզ , *t.* unsuitable ; մինասիպէթսիզ տեղը , *adv.* unsuitably.
- Մինարէ , *t.* minaret.
- Մինաւոր , *see* մինակ .
- Մինէ , *t.* enamel ; enameled dial-plate of a watch.
- Մինթան , *t.* oriental jacket.
- Միննէթ *t.* բնել , to put one's self under obligation, by asking favors ; to reproach one with having received favors.
- Մինաւեր , *t.* cushion, rug.
- Միշօ or մոռշօ , *t.* sailor-boy ; waiter .
- Միջիւր , *mid-lent.*
- Միջուկ , interior, inside .
- Միսաֆիր , *t.* guest.
- Միսը ուտել , to tease, to annoy by teasing ; to slander .
- Միսկ , *t.* musk .
- Միսկէթ , *t.* (գինի) muscatel (wine).
- Միսկին , *t.* miserable ; leprous .
- Միս մինակ , all alone .
- Միտիւ , *t.* muscle (small shell-fish).
- Միտէ , *t.* stomach.
- Միտիւի , *t.* *pr. n.* Mitylene ; a poney.
- Միտք առնել , to comprehend ; միտքը բաց , bright, talented ; միտք բերել , to bring to mind, to remember ; միտքը ձգել , to remind ; միտքը գոց , stupid.
- Միտի , *t.* royal treasury ; excise .
- Միտալիկ , *t.* proper, belonging.
- Միւթիւհ *t.* բլաւ , to be obedient.
- Միւժտէ , *t.* good news ; միւժտէ տալ , to bring good news .
- Միւլք , *t.* possession ; real estate .
- Միւհէնտիս or միւհէնտիզ , *t.* engineer, geometri-
cian .
- Միւհլիւղ , (*t.* միւֆլիս) , bankrupt .
- Միւհլիւտիւ , *t.* atheist, infidel .
- Միւհսիւր , *t.* constable.
- Միւհտաճ , *t.* indigent, needy.
- Միւքէմ , *t.* firm, solid.
- Միւճատելէ , *t.* debate, dispute .
- Միւճիւղաթ , *t.* miracle .
- Միւճրիւմ , *t.* paralysed , (in consequence of blows) .
- Միւնէֆիմ , *t.* astrologer, magician .

- Ե՛րևնէթ , see Երննէթ .
 Ե՛րևքիւն or Երևքիւն , *t.* possible .
 Ե՛րշովերէ *t.* ընել , to confer, consult .
 Ե՛րշէվէշ , *t.* undetermined, indefinite .
 Ե՛րշկիւլ , *t.* doubt, uncertainty ; *adj.* doubtful, uncertain ; difficult .
 Ե՛րշտերի , *t.* purchaser, customer .
 Ե՛րսէլիւս , *t.* governor of a province .
 Ե՛րսէվէտէ , *t.* protocol, first draught .
 Ե՛րսիպէթ , *t.* miserable, good for nothing .
 Ե՛րբէքէպ , *t.* ink .
 Ե՛րբէքէպ պաղըը , *t.* cuttle-fish .
 Ե՛րբվէթ , *t.* kindness, favor .
 Ե՛րբտէսէնկ , *t.* litharge .
 Ե՛րֆսիտ , *t.* one who creates disturbance .
 Ե՛րֆտ , or Երֆտ , *t.* gratuitously .
 Ե՛րֆտի , *t.* Mufti , chief expounder of Moham-medan law .
 Ե՛լաւ ընել , see Երաւ ընել .
 Ե՛լալ , to smoke, to emit smoke .
 Ե՛լալիճի , *t.* one who sets precious stones .
 Ե՛լաւաղ , *t.* magnet .
 Ե՛լոտ , smoky .
 Ե՛լտել or Ելթել , *p.* to goad, to spur .
 Ե՛կնհարսնուկ , weasel .
 Ե՛ղտեսի , see Եղտեսի .
 Ե՛նաս բարով or Ենաք բարով , good bye, farewell (spoken by the person departing) .
 Ե՛նուել , to soil, to stain .
 Ե՛շուշ , *p.* mist, fog .
 Ե՛շտել , *p.* see Ելտել .
 Ե՛շտութ , threads stretched on a loom, warp .
 Ե՛ողի , *p.* bullock .
 Ե՛ղըրիլ , *a.* մղըրիլ , to wander, to err .
 Ե՛ղըրցընել or մղորեցընել , to turn out of the way .
 Ե՛իսրջուր , *a.* միսրաջուր , lye .
 Ե՛իսրոտ , ashy, full of ashes .
 Ե՛ոծակ , *p.* musketo .
 Ե՛ոմլաթ , *a.* մոմլոր , oil-cloth .
 Ե՛ոմտան , *t.* candlestick .
 Ե՛ոնթ , *p.* pupil ; protégé .
 Ե՛ոշի , *a.* մոշայ , tamarisk .
 Ե՛ոռնալ , *a.* մոռանալ , to forget .
 Ե՛ողցընել , to cause to forget .
 Ե՛որեի , *p.* *a.* մարաի , locust .
 Ե՛որեստան , *p.* see մորի .

Ծորի , *p.* forest ; thicket.

Ծորենի , *a.* մորենի , black-berry bush.

Ծութ , as an *adj.* dark ; obscure, difficult :

Ծութն 'ի մութը , in the dark .

Ծածաֆ , *t.* goats-hair spinner .

Ծովախ , *t.* positively, absolutely .

Ծովախ , *t.* kitchen .

Ծոխ , smoke .

Ծոխալիթ , *t.* buffoon .

Ծոխայէթ , *t.* diligent, careful, attentive .

Ծոխապէլէ , *t.* recompense, compensation .

Ծոխալա , *t.* paste-board .

Ծոխտասիպ or մուհտասիպ , *t.* inspector of weights and measures .

Ծուկ , *a.* մուկն , mouse .

Ծահալէպի , see մահալէպի .

Ծահայէր , *t.* on trial ; մահայէր պաղար *t.* ընել , to purchase with the condition of making trial .

Ծահապէթ , *t.* love, friendship .

Ծահասերէ , *t.* siege .

Ծաղալէխը *t.* կենալ , to hang in suspense, to be in danger of falling .

Ծռնճ , *a.* մռնչ , dumb .

Ծռնտառ or մռութառ , *t.* impure, filthy .

Ծռամպա , *t.* oil-cloth .

Ծռապախ , *t.* net-work .

Ծռմուլա , *t.* medlar .

Ծռտա , *t.* shoe-maker's leather-beater .

Ծռտուլուխ , *t.* reward for bringing good tidings .

Ծռչո , see միչո .

Ծռպահաճը , or մռպաշաճը , *t.* officer who exchanges money or purchases corn for the government .

Ծռպաշըր , *t.* agent ; officer .

Ծռռտար , see մռնտառ .

Ծռադգա , *t.* a kind of hash .

Ծռլուխ , *t.* spout, cock for water .

Ծռտահախ , *t.* convenient ; deserved, according to one's deserts .

Ծռրտալ , to put out the five fingers at one in scorn or defiance .

Ծռրս 'ի վրան , *v.* shame on him !

Ծռրքսել , to blacken, to soil ; to calumniate .

Ծռրալ , *a.* մռրանալ , to beg .

- Խ՛ուրատ , *t.* desire, wish. of Mohammedan law.
 Խ՛ուրթատ , *t.* an apostate, Խ՛ուզ , *t.* gravel, coarse
 a renegade. sand.
 Խ՛ուֆտ , see փիւֆտ . Խ՛ոռ , *t.* violet-coloured ;
 Խ՛ջուկ , *p.* see փջուկ . purple.
 Խ՛ռել , *p.* to mind, to o- Խ՛օսմօռ *t.* ըլլալ , to be-
 bey. come purple from vio-
 Խ՛ռմռուկ , harsh to the lent excitement, to
 taste. change color from ex-
 Խ՛սեցընել , to cool, to citement.
 make cold. Խ՛օսթռա or փօսթռաք , *t.*
 Խ՛սրր , *t.* Egypt. (*Ital.*) specimen, sample ;
 Խ՛սրր թաւուղուռ , *t.* a embellishment.
 turkey. Խ՛օտա , *t.* (*Ital.*) fashion ;
 Խ՛սիլ , to be cold, to feel new fashion.
 cold. Խ՛օտենալ , to approach .
 Խ՛սխալ , *t.* weight of one Խ՛օտերս , recently.
 dram and a half ; musi- Խ՛օտեցընել , to bring near .
 cal pipes. Խ՛օտէն or փօտանց , near,
 Խ՛տիկ ընել , to listen. *adv.*
 Խ՛տմալ , to think. Խ՛օտիկ , near, *adj. adv.*
 Խ՛տմոռք , thought, medi- and *prep.*
 tation ; subject for Խ՛օտիկնալ , see փօտենալ .
 thought or meditation. Խ՛օտիկցընել , see փօտեցը-
 Խ՛տնալ or փտնել , *a.* մտա- նել .
 նել , to enter. Խ՛օրեղբար , mother's bro-
 Խ՛տընել , to introduce. ther, uncle.
 Խ՛րափել , to slumber, to Խ՛օրենական , maternal.
 be drowsy . Խ՛օրէ մերկիկ , as naked as
 Խ՛րջմընց ըլլալ , to suffer one was born.
 from prickly heat, to Խ՛օրշապա or փօրշօպա ,
 itch. *t.* cask ; copper water-
 Խ՛րջում , *a.* միջիւն , ant. vessel.
 Խ՛րսիլ , see մսիլ . Խ՛օրուքոր , bearded .
 Խ՛րտի ծառ , myrtle. Խ՛օրքուք , *a.* փօրաքոր ,
 Խ՛քլիլ , see մգիլի . mother's sister, aunt ;
 Խ՛օլա , *t.* Mollah, Doctor a kind of eruption .

Յ

- Եանձ առնել , *a.* յանձն առնուլ , to engage, take upon one's self.
 Եջորդեցընել , to cause to succeed, to substitute.
 Եռադմէ , anciently, formerly.
 Ետկացընել , *a.* յատկացուցանել , to appropriate.
 Երդնգող , *a.* յարդգող , galaxy, milky way .
 Երմար գալ , to be convenient, suitable.
 Երմարցընել , to adapt.
 Երու թիւն առնել , to rise from the dead.
 Երդ , *p.* straw .
 Երդնոց , *p.* place for straw.
 Եշեցընել , to put in mind of, to remind.
 Եստակ , *a.* յստակ , pure.
 Եղացընել , to get with child.
 Եռսահատցընել , to drive to despair, to take away all hope.
 Եօծարեցընել , to persuade.

Ն

- Նալ , *t.* pretended reluctance.
 Նազար , *t.* a look ; care ; an evil eye ; նազար առնել , to suffer from being looked upon with an evil eye ; նազար ընել , to look after, to protect ; նազար տալ , to affect with an evil eye.
 Նազըր , *t.* superintendant.
 Նազիք , *t.* tender ; delicate, fine.
 Նազանմիշ *t.* ըլլալ , to shew a feigned reluctance.
 Նազուկ , *p.* a reel.
 Նաթըր , *t.* keeper of a bath ; attendant in a bath.
 Նալ , *t.* horse-shoe.
 Նալըն , *t.* high clog worn by women.
 Նալամիշ *t.* ընել , to shoe (a horse).
 Նալէթ , *t.* imprecation.
 Նալէա , *t.* iron in the shape of a horse-shoe

- put upon the heel of a boot.
- Ն, ալպաՆտ, *t.* horse-shoer, farrier.
- Ն, ախաշ or նախաշճի, *t.* house-painter.
- Ն, ախրլ, *t.* a combination of flowers into the shape of an arbour, (sent to the house of a bride).
- Ն, ախրշ, see նախշ.
- Ն, ախլ, *t.* ընեղ, to narrate, to relate.
- Ն, ախշ, *t.* բանիլ or նախշեղ, to paint; to embroider.
- Ն, ախշու, embroidered, wrought with ornaments.
- Ն, ախս or նախրս, *t.* contrary, churlish.
- Ն, ահախ, *t.* unjust.
- Ն, ահանճ, *a.* նահանջ, bissextile.
- Ն, աղարա, *t.* small drum.
- Ն, աղա, *t.* cash, ready money.
- Ն, աճախ, *t.* an axe.
- Ն, աճ, *t.* name, renown.
- Ն, աճաղ, *t.* Turkish prayer; նաճաղ ղըլժիշ *t.* ընեղ, to perform the նաճաղ.
- Ն, աճաղեհաչ, *t.* place for prayer, small Turkish chapel.
- Ն, աճիլ or նաճոար, *t.* renowned, famous, illustrious.
- Ն, աճքեօր, *t.* ungrateful.
- Ն, ալ, see նէլ.
- Ն, ալիպ, *t.* judge's substitute; inspector of weights and measures.
- Ն, ալուածք, look, appearance.
- Ն, առէ, *t.* mint, (the herb).
- Ն, աշիր, *p.* *a.* նաշիչ, finest flour.
- Ն, աշար or նաշարի, *t.* without resource; *adv.* involuntarily.
- Ն, աշար մնալ, to be without resource, to be under the necessity of doing what one does not wish to do.
- Ն, ապստակ, *a.* նապաստակ, hare, rabbit.
- Ն, առտէնկ, *t.* an acid syrup formed by boiling down the juice of the pomegranate.
- Ն, ա՛սրլ, *t.* how?
- Ն, ասրր, *t.* corn, callosity; նասրր կապել, to have corns or callosities.
- Ն, ասիպ, *t.* destiny, lot.
- Ն, ասիմ, *t.* sorry, penitent.
- Ն, ասիտէ, *t.* fine, rare.
- Ն, ասիր, *t.* rarely.

- ***Լարին** , *t.* thin.
 ***Լարինձ** , *t.* նարինջ , bitter orange.
 ***Լարկիղ** , *t.* ներկիղ , *a.* նարգէս narcissus.
 ***Լարկիլէ** , *t.* tobacco-pipe attached to a vase, containing water through which the smoke is forced before being inhaled.
 ***Լարդ** , *t.* rate or price fixed by law.
 ***Լաւզ** , *t.* the pulse ; նաւզը նայիլ , to feel the pulse.
 ***Լաւուն** , *t.* fare, freight.
 ***Լաֆահա** , *t.* provision, rations.
 ***Լաֆիլէ** , *t.* in vain.
 ***Լեղանալ** , to be disquieted, to be troubled.
 ***Լեղացընել** , to disquiet, to trouble.
 ***Լեղնալ** , to become narrow.
 ***Լեղըննել** , to make narrow.
 ***Լեռ** , *a.* նեռն , Antichrist.
 ***Լետել** , to throw, to cast.
 ***Լերս** , in, within ; ներսէ ներս օտա , *t.* inner apartment ; ներսէն , from within.
 ***Լերսուանց** , from within ; on the inside.
 ***Լերքև** , lower part, bottom ; *prep.* under.
 ***Լերքև վրայ** , upside down, in confusion ; ներքև վրայ ընել , to turn upside down, to throw into confusion.
 ***Լէ** , if ; (sometimes it is expletive appended to verbs in the Subjunctive.)
 ***Լէղիւկ** , *t.* a reel.
 ***Լէթիճէ** , *t.* conclusion ; *adv.* finally.
 ***Լէհախ** , see նահախ.
 ***Լէժ** , *t.* moist, damp.
 ***Լէմէնմիշ** *t.* ըլլալ , to become moist.
 ***Լէ՛ մուծլու** , *t.* how fortunate !
 ***Լէմէ** , *t.* Austrian, German.
 ***Լէյ** , *t.* sort of flageolet used by dervishes.
 ***Լէյաւն** , *t.* player on the յէյ.
 ***Լէշաթ** , *t.* relish.
 ***Լէշտէր** , *t.* a lancet.
 ***Լէչէ՛ նէչէ՛** , *t.* how much ! how many !
 ***Լէչէ՛ պիր** , *t.* how many times ?
 ***Լէվաղիլ** , *t.* a cold, a catarrh.
 ***Լերկիղ** , see նարկիղ .

- 'Աւագլէ or նագլէ , *t.* provisions.
 'Աւքէս , *t.* penurious.
 'Աւպէթ , *t.* turn ; նէօպէթ պէքլէմիշ *t.* ընել , to wait one's turn.
 'Աւպէթ շէքէրի , *t.* rock candy.
 'Աւֆէս , *t.* breath.
 'Աւֆթ եաղը , *t.* naphtha.
 'Աւֆթի or նէֆտի , *t.* dark green colour.
 'Աիզա , *t.* dispute, contest.
 'Աիզամ *t.* arrangement ; regular troops ; նիզամ տալ , to put in order, to arrange.
 'Աիէթ or նիյէթ , *t.* purpose.
 'Աիւն or նէնէ , *t.* mother ; grand-mother.
 'Աիշան , *a.* նշան , sign, decoration.
 'Աիշաստա , *t.* a very fine powder like starch, prepared from wheat or rice and used in making confectionary.
 'Աիշատիր , see նշատիր .
 'Աիսաֆ , see իսաֆ .
 'Աիսպէթ *t.* ընել , to oppose, to be contrary .
 'Աիքեւհ , *t.* marriage, (used when speaking of the Turks.)
 'Աիքրիս , *t.* gout .
 'Աննցընել or *v.* ըմանցուել , to render alike ; to compare, to regard as similar.
 'Աննել , to betroth.
 'Աննտոք , betrothal .
 'Աստա , see նիշաստա .
 'Աշատրը , *t.* sal ammoniac.
 'Ախարք , unleavened cakes used for the communion .
 'Այանց or նորէն , again .
 'Արեւուկ , novelty, novel.
 'Արնալ , to be renewed, to become new .
 'Արցընել , to renew.
 'Աւզլա , see նէվազիլ .
 'Աուհուտ , *t.* chick-peas.
 'Աուռ , *a.* նուռն , pomegranate .
 'Աւսիսա , *t.* amulet, phylactery .
 'Աւֆուզ , *t.* authority, influence .
 'Աւֆուս , *t.* persons, individuals.
 'Անման , *v.* very like, closely resembling.
 'Աստեցընել , *a.* նստուցանել , to set down .
 'Աստուկ , sitting, in a sitting posture ; նստուկ տեղը , the seat, fundamen-
 'Աստուտ , see նուհուտ .
 'Ասսան , *t.* injury ,

Նօխտա , *t.* a point, a dot;
a spot, stain.
Նօսր , & . ածօսր , slender ;

rare, thin.
Նօսրընալ , to be rarified,
to become thin .

Շ .

Շաբթու պաք , fast which
continues a week.

Շաղ *t.* ըլլալ , to rejoice .

Շախրր , *t.* enterprising ;
fine ; a forerunner .

Շալ , *t.* shawl .

Շալկել , & . շալակել , to
carry on the back .

Շալղամ' , *t.* turnip .

Շալվար , *t.* large oriental
breeches .

Շախա *t.* ընել , to joke .

Շախաճի , *t.* jocose per-
son, wag .

Շախուր շուխուր or շխրր
շխրր , *t.* clanking .

Շահ ընել , to gain, to
acquire .

Շահատ , *t.* a witness .

Շահեցընել , to benefit .

Շահգատե , or շէհգատե , *t.*
son of the King, member
of the royal family .

Շահթէրէ , *t.* fumatory,
(an herb) .

Շախիշիր , *t.* portion of a
house which juts out
over the street .

Շահամար , *t.* large ar-
tery .

Շամ ֆըստըղի , *t.* Da-
mascus pistachio (shap-
ed like the beech nut) .

Շամաթա , *t.* noise .

Շամաթաթէլի , *t.* copper
foil, tinsel .

Շամանտա or շամանտու-
ռա , *t.* buoy ; top of a
lamp with the tubes for
the wick .

Շամառ , *t.* box on the
ear ; շամառ զարնել , to
cuff ; շամար ուտել to
receive a box on the
ear .

Շամտան or շամտան ,
t. candlestick .

Շայիր or շայրր , *t.* poet,
bard, minstrel .

Շան , *t.* glory, reputation .

Շաշի , *t.* squinting, cross-
eyed .

Շաշխըն , or շաշղըն ,
t. stupid, brainless

Շաշիշ *t.* ըլլալ , to ad-
mire, to wonder .

Շաշորմիշ *t.* ընել to as-
tonish .

Շապ , *t.* alum .

- (ատպան , *t.* taken with, smitten with admiration of.
 (ատառ , *t.* at most.
 (ատգէտ , very wise, very knowing.
 (ատղորոց , talkative, loquacious.
 (ատկեկ , rather much.
 (ատնալ , to increase.
 (ատոնց , շատոնցմէ , or շատոնցմէն , a long time ago.
 (ատոնցուան , ancient, of long standing.
 (ատցընել , to augment.
 (ատուոր , numerous ; having a numerous family.
 (արամիօլ , *t.* palisade, fence.
 (արապխանա , *t.* vat, wine-press.
 (արթ , *t.* contract.
 (արմաղուն or շարմղուն ալուր , finely sifted , very fine (flour).
 (աւղ , *t.* light, ray of light.
 (աւղանմիշ *t.* ըլլալ , to be illuminated, to become bright .
 (աւուլ , *t.* plumb-line.
 (փախախ , or շփախախ , *t.* a box on the ear.
 (փղա or շփախա , *t.* hat.
- (փշալ , *t.* full, loose, (spoken of a garment).
 (փախ , *t.* dawn, twilight.
 (փղ , *a.* շփղ fine splinter, mote.
 (փղցընել , *a.* շփցուցանել , to cause to swerve or diverge, to lead astray.
 (փմ , *a.* սեմ , thresh-old.
 (փռ , urine .
 (փլափ or շփլափ , *t.* humorous raillery .
 (փխ or շփխ , *t.* Sheikh elder, chief, *esp.* religious leader.
 (փկ , yellowish.
 (փճրի , *t.* citizen .
 (փճր օղանը or շփճր ուշաղը , *t.* cit .
 (փճրիէ , *t.* vermicelli .
 (փթան , *t.* Satan, devil .
 (փխիսլամ or շփիսլախիսլամ , *t.* Sheikh-ul-Islam, head of the Mohammedan religion .
 (փն *t.* հալալ , of a happy disposition, joyous ; շփն կենալ , ըլլալ , or մնալ , to live in the enjoyment of every blessing ; շփն կենաս , God bless you ! thank you !
 (փնիկ or շփնիկ , *t.* re-

- p>joicing ; inhabited, occupied, not deserted.
- Հէք , a building ; form, shape ; շէք շորք , elegance .
- Հէխանէ , *t.* hexagonal, (*esp.* spoken of a rifle) .
- Հպէք , *t.* monkey .
- Հք *t.* նետել , to find fault with, to chide .
- Հքահալթ , *t.* judgment, judicial decision .
- Հքէֆ , *t.* honor, distinction .
- Հքի , *t.* legal, right .
- Հքիւ , *t.* tape, ribbon .
- Հքպէթ , *t.* sherbet, a cooling drink ; a purgative potion ; water mingled with the grounds of coffee , (used in making new) .
- Հքպէթլիկ , *t.* (*կի.* for sherbet) present given by a purchaser to the shop-keeper's boy .
- Հփկէլէ , *t.* goldsmith's chafing-dish .
- Հքէր , *t.* sugar .
- Հքերլամէ or շքերլէմէ , *t.* confectionary .
- Հքիլ , *t.* form, shape .
- Հքվա *t.* ընել , to accuse .
- Հոհրէթ , *t.* grace , beauty ; reputation .
- Հոյլէ պէյլէ , *t.* so so, neither very well nor very ill ; in one way and another .
- Հֆապի , *t.* a peach .
- Հլլխաի , sloven, slut ; slovenly, sluttish .
- Հլուփ շլուփ , *t.* with a stroke ; with a thrust .
- Հլփ շլփ , *t.* continually, incessantly .
- Հլլիք , neck .
- Հլշէք , *t.* lightning .
- Հլշիք , *t.* box-tree .
- Հլմիլիկ , *t.* at present .
- Հնիկ , *t.* a measure of grain, about half a peck .
- Հնծու , fictitious .
- Հնաի , *t.* now .
- Հնաիքի , *t.* pertaining to the present time, now existing .
- Հշ , *t.* spear ; spit (for roasting meat) ; swelling, tumour .
- Հշէ , *t.* bottle, vial ; imitation diamond .
- Հշման , *t.* fat, corpulent .
- Հշմիշ *t.* լլալ , to swell up .
- Հշպողաղ , *t.* gluttonous, greedy .
- Հշաիլլիշ *t.* ընել , to make swell, to puff up .
- Հռէթ or շռռէթ ,

1. fraudulent ; slander-
ous .
- Դ իռայ , see շուռուայ .
- Դ իւ , *t.* sore, ulcer.
- Դ իսակ , straight ; cor-
rect ; շիտկէ շիսակ ,
strictly accurate ; *adv.*
confidently.
- Դ իտկել or շըտկել , to
make straight ; to ad-
just.
- Դ իրա , *t.* must, juice of
the grape before fer-
mentation.
- Դ իրին , *t.* graceful, beau-
tiful .
- Դ իրիկէնէ , *t.* cancer .
- Դ իրտէն , *t.* paunch, sto-
mach of animals.
- Դ իւ , *p.* pumice of press-
ed grapes .
- Դ ի՛ի շիսակ , exactly
right ; perfectly straight.
- Դ իքեաճաթ , or շիքեա-
յէթ , *t.* accusation .
- Դ իքեար , *t.* plunder ;
thing which one has
purchased cheap .
- Դ իֆայէթ , *t.* intercession .
- Դ իֆէ or շիւպչէ , *t.* sur-
mise, doubt .
- Դ իֆէսիղ or շիւպչէսիղ ,
t. undoubtedly .
- Դ լըխտի , *t.* see շըլըխտի .
- Դ լոր մլոր , unshapely,
irregular in respect to
form .
- Դ իլըր շիլըր , see շախուր
շուխուր .
- Դ իւտոոց ճանել , to clank,
as a chain .
- Դ նաճաւոր , *v. a.* շնորճա-
ւոր , graceful ; prosper-
ous, happy .
- Դ նթուկի , to lie down
like a dog, (applied to
to an idle person) .
- Դ նիսաւող , *a.* շնիսաւող ,
night-shade .
- Դ նձուկ , *a.* շնձուկն , sea-
dog ; shark .
- Դ նորք , *a.* շնորճ , grace ;
favor .
- Դ նորքով , gracious ;
graceful .
- Դ նկոց , whisper .
- Դ ղոր մլոր , see շլոր մլոր .
- Դ ող , *p.* heat of the sun .
- Դ ողիք or շողինք , saliva .
- Դ ողիքոս , or շողոս ,
whose mouth runs with
saliva ; *subst.* a snail .
- Դ ողրիւ , to become warm
(with the heat of the
summer's sun) .
- Դ ոյել , to caress .
- Դ ոշորդ , shadow, out-
line ; *vulg.* half-witted,
q. d. the mere shadow
of a man .
- Դ որ , *p.* clothes ; clouts .
- Դ ուլաւ *t.* ընել or շու-
լել , to baste .
- Դ ունչը կարիւ , or շունչը

- հատնիլ , to lose breath, to pant.
 Շուշտակ , widower who becomes a monk.
 Շուշտակ , t. rule, order.
 Շուշտակ , t. syrup.
 Շուտ , a. շոտ , quick ; շուտ մը , quickly ; շուտ շուտ , very quickly .
 Շուտկեկ , somewhat quickly .
 Շուք , shade ; շուք տեղ , shady place.
 Շպեկ , p. to pucker (the mouth) .
 Շան , who makes water very often.
 Շակ , to make water :
 Շալաշան . t. ել , sesame oil .
 Շօտ , p. apparition, phantasm .
 Շտիկ , v. շուտիկ , boil, ulcer ; esp. the bubo which appears in the plague .
 Շտկեկ , see շտկեկ .
 Շրախանա , or շիրախանա ,
 Շրախանա , or շիրախանա , t. vat, wine-fat.
 Շրջեցընեկ , to lead about, to cause to walk about .
 Շքանոց , shady place.
 Շոռ , p. salt.

Ո

- Ուլբեկ , to twist, to intertwine .
 Ուռ , a. ուռն , grain, any small round thing .
 Ողիկ ողիկ գալ , to sob, to cry with sobs .
 Ողորմիս , prayer for the dead ; ողորմիս հանեկ , to procure prayers for a deceased friend .
 Ողջ առողջ , safe and sound .
 Ողջ ողջ , quite alive .
 Ողջընեալ , a. ողջանալ , to revive ; to be cured .
 Ողջընեցընեկ , to raise from the dead ; to cure .
 Ողջուն , a. ողջոյն , salutation .
 Ունեւ ըլլալ , to be or become of no account, to go to ruin .
 Ու , v. see նստուկ տեղը .
 Ոսկէջուր , liquid preparation for gilding .
 Ոսկոր , a. ոսկր , bone .
 Ոսկրտանք , plur. of the preceding .
 Ոսպ , a. ոսպն , lentils .
 Ո՛վ որ , whoever .

- Ոտնլուայ** or **ոտնլլայ** , washing of the feet, a ceremony in imitation of the Saviour's washing his disciples' feet.
Ոտք , **ա. ոտն** , foot ; step ; **ոտք ելլել** , to rise ; to begin to walk, (spoken of children); to start up in opposition ; **ոտք կռիւն** , to stand firm ; **ոտք հանել** , to excite , stir up ; **ոտքը ձեռքը բռնել** , to be thrown into alarm and confusion ; **ոտքը ձեռքը ընկնիլ** , to entreat earnestly ; **ոտքը ուղուրլու** , *t.* lucky-footed, whose coming brings good fortune .
Ոտից աման or **ոտնաման** , shoe ; slipper.
Ոտից ճամբայ or **ոտաց ճամբայ** , privy .
Ո՞ր , who ? **որը** , which one ? **որ ատեն** , when ? **որ տեղ** , where ?
Որսեւորի , widow ; widower .
Որդ , **ա. որդն** , a worm .
Որդնոտի , to be eaten with worms .
Ո՞րն որ է or **որն որ ըլլայ** , whoever, whatever .
Որում , **ա. որումն** , darnel, tares .
Ու , **ա. և** , and .
Ուզել , to wish ; to ask for ; **ուզես չուզես** , whether you wish or not .
Ուղարկիլ *t.* **ըլլալ** , to settle up accounts, to come to a settlement .
Ուղունճա օվա , *t.* (*lit.* a long field) a long wearisome talk .
Ութը , **ա. ութն** , eight .
Ութամազ աւանմազ , *t.* impudent, immodest .
Ութօրէնք , **ա. ութօրէք** , space of eight days .
Ուժ , **ա. ոյժ** , strength, power .
Ուժովեալ , to get strength .
Ուժովցընել , to strengthen, to sustain .
Ուլահ տուղու , *t.* rock-salt, mineral salt .
Ուղուր , *t.* good fortune .
Ուղուրլա՛ր օլա , *t.* I wish you well !
Ուղուրլու , *t.* fortunate ; **ուղուրլու խառնելի՛ t. ըլլայ** , may you enjoy prosperity !
Ուղուրսուզ , *t.* unfortunate ; worthless .
Ումիլիլ *t.* **ընել** , to hope ; to expect .
Ումուտ , *t.* hope .
Ումուր , *t.* affairs .
Ույղուն , *t.* fit, befitting .

Ույմիշ *t. բլլւլ*, to suit,
to be proper.

Ույուզ *t. scurf, leprosy.*

Ույտուրմիշ *t. բնել*, to ad-
apt.

Ունենալ, to have.

Ունեոր, wealthy.

Ունք, *a. յօնք*, eyebrows.

Ուշ, late.

Ուշանալ, to be tardy, to
delay.

Ուշացընել, to retard, to
defer.

Ուշկապարիկ, *a. յուշկա-
պարիկ*, siren; centaur.

Ուշխուր or ուշխուր, *i. q.*
խօնճան.

Ուշուրմա, *t. kite*, (the
toy).

Ուշուրում, *t. precipice.*

Ուռ, *a. ուռն*; mallet;
hammer.

Ուռն, *a. ուռնոյցք*,
swelling; wen.

Ուռննալ, *a. ուռնուլ*, to
swell up, to puff up.

Ուռնցընել, *a. ուռնուցա-
նել*, to cause to swell.

Ուռնցւորիլ, to break
out with swellings.

Ուռնք or ուռնքք, *a. ուռ-
նոյցք*, swelling; tu-
mour.

Ուսկէ՞, ուսկի՞ or ուսկի՞ց,
whence?

Ուսկուֆա, *t. night-cap.*

Ուսուլ, *t. contrivance,*
tact; *ուսուլով*, gently,
slowly.

Ուսում, *t. skilful; subst.*
master workman.

Ուսում էշի, *t. work of in-
genuity, work worthy*
of a workman.

Ուստուս, *t. razor.*

Ուսան, gormandizer,
great eater.

Ուսել խմել or ուսել խմ-
լու ետէք բնկնիլ, to be
gluttonous, to be de-
voted to eating and
drinking.

Ուտիք օր, day which is
not a fast-day.

Ուրախացընել, to rejoice,
to give joy.

Ուրախերես, smiling, gay.

Ուրացընել, to cause ano-
ther to deny, to compel
denial, to force one to
apostatize.

Ուրիշ, other.

Ուրկէց or ուր տեղաց,
whence?

Ուրուկ, *t. quarter,*
fourth part.

Ուր ուղղուն, *t. very*
suitable.

Ու՛ֆ, *t. ah!*

Ուֆախ թէֆէխ, *t. small,*
trifling.

2

- Չ** or **չ**, *prefixed to verbs*,
 or **չի** *written separately*,
 not.
- Չաթ** *տ. բնեւ*, to make a
 crashing noise.
- Չաթալ**, *տ. fork*; **չաթալ**
չէքիճ, *տ. forked ham-*
mer.
- Չաթալանմիշ** *տ. ըլլալ*,
 to extend in various
 directions, to branch
 out.
- Չաթալ մաթալ**, *տ. full of*
branches; forked; con-
fused.
- Չաթաչաթ**, *տ. directly,*
categorically.
- Չաթըխ**, *տ. joined, in*
contact.
- Չաթլանդըճ** or **չաթլադուճ**,
 see **չէթլեմպուկ**.
- Չաթմա**, *տ. (պար)* com-
 posed of joists filled in
 with brick and mortar,
 (spoken of a wall); **չաթ-**
մա մարճ, variegated
 cushion.
- Չաթմիշ** *տ. ընեւ*, to baste
 (in sewing); to arrange
 the scaffolding or tem-
 porary support of an
 arch, &c. (in building).
- Չալեւ**, to strike; **դեղի-**
նի կըչալէ, it resembles
 yellow, it is yellowish.
- Չալը**, *տ. brush-wood.*
- Չալը չոփը**, *տ. brush-wood*
(when cut).
- Չալըխ**, *տ. gashed; having*
the scar of a gash upon
the face; refractory.
- Չալըմ**, *տ. haughtiness,*
superciliousness.
- Չալըշղան**, *տ. laborious,*
industrious.
- Չալըշիշ** *տ. բլլալ*, to en-
 deavour; to toil.
- Չալեամիշ** *տ. ընեւ*, to a-
 gitate, shake, as in a
 sieve; to wash; to
 rinse.
- Չալեանմիշ** *տ. ըլլալ*, to be
 tossed, as by the waves
 of the sea.
- Չալըլ**, *տ. sound of a musi-*
cal instrument; the in-
strument itself.
- Չալմա**, *տ. cloth folded and*
wrapped around the
head, sort of turban.
- Չալիարա**, *տ. castanets.*
- Չալքեչուլք**, tossing about,
 uneasiness.
- Չախալ** or **չազալ**, *տ.*
jackal.
- Չախեւ**, to rebuke.
- Չախըլ** *տ. քար*, pebbles.
- Չախմախ**, *տ. gun-flint;*
չախմախ զարնեւ, to
 strike fire with a flint.

- Պակու , *t.* pocket-knife ; Պանթա or չէնթէ , *t.* bag, pen-knife .
- Պակչախ , *t.* knocking ; Պանկ , *t.* bell .
- Պաղ , *t.* time ; age . Պաշխրր , *t.* breeches .
- Պաղալա or չաղա , *t.* un- Պապալանմիշ *t.* ըլլալ , to ripe almonds, apricots, tumble about ; to try in &c. various ways, to toll .
- Պաղանօղ , *t.* a crab . Պառփրմիշ *t.* ըլլալ , to become deformed .
- Պաղը չաղը *t.* վազել , to murmur, to flow with a murmuring sound . Պառփրխ , *t.* deformed, wry .
- Պամ , *t.* pine ; չամ սա- Պառփմիշ *t.* ընել , to գըղը or սախըղի , *t.* strike ; to smite (with pitch from the pine disease, &c.)
- tree ; չամ ֆստըղը , *t.* pistachio, pine-nut . Պատրր , *t.* tent ; չատրր խուռմիշ *t.* ընել , to pitch a tent .
- Պամաշըր , *t.* clean linens . Պարացընել or չարցընել , to render bad or worse .
- Պամաշըրձի , *t.* washerman or washerwoman . Պարէ , *t.* means, expedient .
- Պամուռ , *t.* mud, mortar . Պարբխ or չարուխ , *t.* sandal .
- Պամուռուխ , *t.* muddy ; Պարխ , *t.* wheel, *esp.* miry place . paddle-weel of a steamer ; lathe ; bobbin ;
- Պայ , *t.* tea ; a river . Պարմուխ , *t.* yard of a sh p .
- Պայրր or չայիր , *t.* mea- Պարնալ , *a.* չարանալ , to dow, green sward ; չա- become worse ; to be- յիր խուշ , *t.* lark .
- Պայրըլ չիմէնլի , *t.* grassy . Պարշալ or չարշաֆ , *t.* sheet .
- Պայիր չիմէն , see չայրր . Պարշը or չարշը պազար , *t.* market, bazar .
- Պայլախ , *t.* the kite .
- Պանախ , *t.* dish ; plate .
- Պանախ եալայըձը , *t.* parasite .
- Պանախըխ , *t.* dressers ; top (in a ship's rigging) .
- Պանախ չէօմէկ , *t.* earthen ware .

- Չարչըլը** , *t.* one who does business in a bazar.
- Չարչըկեկ** , to torment.
- Չարտախ** , *t.* lodge ; loft ; open space on the top of a house ; platform with posts for drying clothes.
- Չարքաշ** , suffering ; patient.
- Չաւ** , *t.* fame, report ; **չաւ ըլլալ** , to be] published, spread abroad ; **չաւ ընել** , to publish, to make known.
- Չաւուշ** , *t.* fore-runner, officer who precedes a great man on a journey, &c.
- Չաւտար** , *t.* rye.
- Չափա** , *t.* a hoe.
- Չափէ դուրս** or **չափէ վեր** , excessive, *adv.* enormously.
- Չափալամիշ** *t.* ընել , to hoe, to dig with a hoe.
- Չափախլը** , *t.* bleared.
- Չափաչուլա** , *t.* disfigured ; ungraceful.
- Չափրի** or **չափուի** , *t.* quick, prompt ; quickly.
- Չափրճախ** or **չափուճախ** , *t.* quickly, hastily.
- Չափղըն** , *t.* ambling horse ; low worthless fellow.
- Չափուալ** or **չափութ** , *t.* rag.
- Չափչիկ** , to measure often.
- Չափրաստ** , *t.* a clasp ; mode of tying a handkerchief over one shoulder and under the other.
- Չէի** , reproof.
- Չէիսել** , to rebuke.
- Չէ** , no, not ; **չէ ըսել կեանալ** , to be obstinate, to persist.
- Չէթելէ** , *t.* score, tally.
- Չէթէճի** , *t.* forager, brigand.
- Չէթին** , *t.* difficult.
- Չէթէմպուկ** , *t.* terebinth berry.
- Չէլենկ** , *t.* bunch of feathers, plume.
- Չէլէպի** , *t.* genteel ; noble ; gentleman.
- Չէլիկ** , *t.* steel.
- Չէլիշ** *t.* ընել , to throw down, to trip.
- Չէհրէ** , *t.* countenance ; distaff ; **չէհրէ ընել** , to be disgusted, to shew disgust ; **չէհրէն աւրել** , to look awry, to look as if disgusted.
- Չէհրէսիկ** , *t.* disagreeable, ill looking.
- Չէմեն** , *t.* cummin.
- Չէմպէր** , *t.* hoop ; handkerchief worn by women on the head.

Չէրէկ . *t.* quarter.

Չէնեկ or **չէնեկ** , *t.* the lower jaw.

Չէնթիկ **չէնթիկ** *t.* **ընեկ** , to hack.

Չէնկէլ , *t.* hook.

Չէնկի , *t.* strolling player.

Չէշիւ , *t.* sort ; shade of colour ; **չէշիւ** **չէշիւ** . of various shades or sorts.

Չէշիւ , *t.* fountain ; (by a euphemism) privy.

Չէշի , *t.* taste.

Չէշիկ , *t.* clever, prompt, active.

Չէշիկ , *t.* circle ; hoop ; border ; handkerchief with embroidered corners.

Չէտիկ , *t.* sort of leather sock or buskin worn by women between the stocking and shoe.

Չէրէկ , *t.* dried food used as a relish.

Չէրի , *t.* huckster, pedler.

Չէրիկ , *t.* picture-frame window-frame.

Չէրիկիւ , *t.* difficult, involved.

Չէրիճ , *t.* kid.

Չէրի , *t.* large balance for weighing wood, or building-stone ; weight of four quintals (used in weighing wood or

stone); weight of 250 drams used in weighing opium.

Չէրիճ . *t.* hammer.

Չէրիկիւ *t.* **ըլլալ** . to be abashed.

Չէրիկէ *t.* locust.

Չէրիկի , *t.* galley.

Չէրիկի , *t.* warp.

Չէրի , *t.* desert.

Չէրիկ , *t.* earthen pot ; pitcher.

Չէրիկ , *t.* fuller's weed.

Չէրիկ , *t.* bun, cake.

Չէրիկ **օթու** , *t.* pepper-wort.

Չէրի or **չիւրի** , *t.* trash, litter ; **չիւրի** , *t.* sweepings.

Չէրիկիւ , *t.* dirt-heap, dung-hill.

Չէրիկիւ *t.* **ըլլալ** to come down ; to settle down ; to fall through.

Չէրիկ , *t.* a line.

Չէրիկիւ *t.* **ընեկ** , to draw lines, to rule ; to make slight incisions with a razor, &c.

Չէրի *t.* **ընեկ** , to creak, to make a slight noise.

Չէրիկի , *t.* infamous ; low.

Չէրիկի , *t.* foolish, mad.

Չէրիկի or **չիւրիկի** , *t.* naked.

- Չըլարժիչ** *t.* ընեւ, to become foolish.
Չըկըն *t.* a package.
Չըկըշ *t.* ընեւ, to reprehend, to blame.
Չըկմա *t.* subtraction; a balcony.
Չըկմազ *t.* ճամբայ or սոխախ, *t.* closed up way.
Չըկարկ *t.* a weaver's quill-wheel.
Չընկ չընկ *t.* խօսիւ, to tingle; to resound.
Չըրա *t.* torch-wood.
Չըրիւրիալ, see չիւրիալ.
Չըֆոռւտ, see չուֆոռւտ.
Չըֆոռւտ օճաղը *t.* small furnace with a grate.
Չըրո չըրո *t.* ընեւ or չըռտալ, to creak, to crackle.
Չիթ *t.* printed calico; hedge, fence.
Չիլ փարա *t.* newly coined money.
Չիլէ *t.* skein of thread; forty days' exercise, practice, instruction for the priesthood.
Չիլէկ *t.* strawberry.
Չիլնկիւր *t.* forgerman, locksmith, black smith.
Չիմն *t.* grass, pasture.
Չիմշիւր, see չիմշիւր.
Չիւ *t.* dew; *adj.* raw, unboiled; rude, ill mannered.
Չինթիյան *t.* sort of full drawers worn by women.
Չինի *t.* porcelain.
Չինկեանէ *t.* gipsy.
Չիչէկ *t.* flower; small pox; չիչէկ պօզուղու, *t.* pitted with the small pox.
Չիվի *t.* a nail.
Չիվիտ *t.* indigo.
Չիւրիչ *t.* paste.
Չիւրքէֆ *t.* dirty water, filth.
Չիւրքիւ *t.* homely.
Չիւնքիւ or **չիւնքիւ** *t.* for, since.
Չիւրիւկ *t.* rotten, decayed.
Չիւրիւրիչ *t.* ըլլալ, to decay.
Չիֆտ *t.* pair, couple.
Չիֆտ սիւրմիչ *t.* ընեւ, to plough.
Չիֆտէ *t.* a kick; a couple, i. q. չիֆտ; չիֆտէ զարնեւ or նետեւ, to kick with both hind feet at once.
Չիֆտէլի *t.* double; double-tongued, deceiver; that kicks.
Չիֆտ իշի *t.* chased-work, (in silver, &c.)

Զեֆտիկ, *t.* a farm.

Զիֆաճի, *t.* labourer, cultivator.

Զիրըխ, see **Հըխրըխ**.

Զըրդմա, *t.* musical pipe, somewhat resembling a flageolet.

Զնար or **Զնարի** *t.* ծառ, plane-tree.

Զնկըռ Զնկըռ (յան), rattling, jingling.

Զնկոտախ, *t.* a rattle.

Զոր գետին, the bare ground.

Զոր գլուխ, lonely; solitarily.

Զորեքշաբթի, Wednesday.

Զորնալ, *a.* **Հորանալ**, to dry, to become dry, to wither.

Զորս, four; **Հորս դիէն պատեմ**, to encircle.

Զորս դին առնեմ, to surround; to go in all directions.

Զորս քէօշէ, *t.* quadrangular, square.

Զորցընեմ, to dry.

Զուլ, *t.* sack-cloth; **Հուլ չափուտ**, *t.* rags and tags.

Զուխա, *t.* cloth, broad-cloth.

Զուխաճի, *t.* woollen draper.

Զուխուր, *t.* a ditch; *adj.* deep.

Զունկոր, poor, destitute.

Զուպուխ, see **Հպուխ**.

Զուստ, active.

Զուվալ, *t.* sack.

Զուվալտըղ, *t.* large needle, sail-needle.

Զուվան, *a.* **Հուան**, cord, line.

Զուֆուտ, *t.* a contemptuous name for a Jew.

Զուխոր, very dry.

Զըքցընեմ, to cause to kneel (as a camel).

Զըքիլ, to kneel; to sink to the bottom of water.

Զպան, *t.* boil, ulcer.

Զպախ, see **Հըպախ**.

Զպուխ, *t.* a rod; a tobacco pipe, (made by boring a rod).

Զուլամա, *t.* a sort of pancake.

Զուիլ, *t.* cord, string; measuring-line.

Զոօղ, *t.* lean, thin; **Հոօղ ձուկ**, a sort of dried fish.

Զօչպախ or **Հըրչպախ**, *t.* stark naked.

Զտես, see **Ժակ աչք**.

Զրախ, *t.* pupil; protégé.

Զիչփալ, *a.* to be rippled, to be agitated.

Զօթոա or **Հօթուոա**, *t.* wooden jug.

Զօլախ, *t.* maimed.

Չօլիս , *t.* unskilful .

Չօճուիս , *t.* child .

Չօճուիւլուիս , *t.* infancy ,
childhood .

Չօպան , *t.* shepherd .

Չօռ , evil , pain ; չօռ ուլ

տել , to suffer pain .

Չօրսպ , *t.* stocking .

Չօրսպ , *t.* soup .

Չօփուռ , *t.* pitted with the
small pox .

Պ

Պագենել , to kiss .

Պագառուիլ or պագնուիլ ,
Pass. of the prec.

Պաղար , *t.* market ; bar-
gain ; պաղար ընել , to
to make a bargain .

Պաղարակիտէն , *t.* pur-
veyor .

Պաղարըլեիս , *t.* bargain .

Պաղը or պաղի , *t.* some ;
պաղը պաղը , from time to
time , once in a while ;
պաղը անգամ , պաղը հերդ ,
պաղը վախա or պաղը քե-
րէ , *t.* sometimes .

Պաղըսին , *t.* some of them .

Պաղի , see պաղը .

Պաղերկեան or պէղերկեան ,
t. merchant ; պաղեր-
կեան եթաղը , *t.* empo-
rium , place of trade .

Պաթալ , *t.* rejected , pro-
hibited , annulled ; great ,
enormous ; պաթալ ը-
նել , to annul , to sup-
press .

Պաթաիս , *t.* marsh , mo-
rass ; slough .

Պաթախի , *t.* impostor ,
deceiver , treacherous
person .

Պաթը , *t.* west ; the west
wind .

Պաթըլ , *t.* vain , worth-
less ; i. q. պաթալ .

Պաթըրմիշ , *t.* ընել , to
submerge .

Պաթըն , *t.* sunk ; lost
(spoken of money which
will not be repaid) .

Պաթման , *t.* a weight
varying in different
places (from one to
twenty four pounds) .

Պաթմիշ , *t.* ըլլալ , [to be
plunged , submerged] .

Պալ , *t.* honey .

Պալսպան , *t.* large ; gigan-
tic ; corpulent .

Պալսամ or պալստան ,
balm .

- Պալըխ փաղարը , *t.* fish-market.
- Պալըխ եուրմուրթասը , *t.* spawn of fish.
- Պալըք օթու or պալըդ օթու , *t.* Coccus Indicus .
- Պալըքձը or պալըխձի , *t.* fisherman .
- Պալթա , *t.* axe, hatchet .
- Պալանտորմիչ *t.* ընել , to eulogize .
- Պալղամ , *t.* phlegm .
- Պաղլամի , *t.* calcedony .
- Պալմոմի , *t.* bees' wax .
- Պալլըի , *t.* mud, mire .
- Պալսամ , see պալսամ .
- Պալտըղ , *t.* sister-in-law, wife's sister .
- Պալտոր , *t.* leg .
- Պալտորան , *t.* hemlock .
- Պալտորը խարա , *t.* maiden-hair .
- Պալտորը չպլաք , *t.* cut-throat, scoundrel .
- Պախալ , *t.* grocer .
- Պախուր քեօր , *t.* dim-sighted ; blind, but having the eyes open .
- Պախըձի , *t.* wizard, fortune-teller .
- Պախը , *t.* regard, look .
- Պախրր , *t.* copper .
- Պախձա , *t.* garden .
- Պախձապան , պախձէպան or պախձըվան , *t.* gardener .
- Պախշել , *t.* to offer, to present ; to excuse .
- Պախշիչ , *t.* present, gift .
- Պախրաձ , see պարխաձ .
- Պակսեցընել , to lessen, to diminish .
- Պակսիլ , to fail .
- Պա՛հ , certainly, indeed .
- Պահ դնել or պահ տալ , to consign, to deposit .
- Պահար , *t.* seasoning, spice .
- Պահճու , պահունի or պահստէն , kept locked up ; պահճու ախձիկ , adopted daughter .
- Պահուըտիլ , to be hidden .
- Պահուըտցընել , to hide .
- Պահուիլ , to lie hid, to hide one's self .
- Պահպըհել , to hide .
- Պաղ , cold ; ungraceful, not in good taste .
- Պաղ , *t.* a vineyard .
- Պաղ պախձա , *t.* place planted with trees or vegetables, region of gardens and vineyards .
- Պաղ պօղումու , *t.* vintage .
- Պաղած մեալ , to be astonished .
- Պաղա , *t.* tortoise-shell .
- Պաղեցընել , to cool ; to refresh ; to freeze .
- Պաղըլափիչ *t.* ընել , to offer ; to forgive .

- Պորըշորէկէլ or պորըշոր-
կեցընէլ , to refresh, to
give freshness.
- Պորըշորկի or պորըշիլ ,
to grow cool ; to be re-
freshed, to be pleased.
- Պաղըրսախ , *t.* bowels,
entrails.
- Պաղըրտախ , *t.* swaddling-
clothes ; bandage for
confining a child in a
cradle.
- Պաղիլ , to become cold ;
պաղիլ մնալ , to be asto-
nished, to be amazed.
- Պահճի , *t.* vine-dresser.
- Պաղուկ , fresh, cool.
- Պաղտաշ խուռմիշ *t.* ընել ,
to sit cross-legged.
- Պաճ , *t.* toll ; պաճ պիպեր ,
Cayenne pepper.
- Պաճա , *t.* attic window,
look-out from a garret
or roof ; side aperture
in the top of a chimney.
- Պաճախ , *t.* leg.
- Պաճախսըղ , *t.* short, not
tall.
- Պաճանախ , *t.* wife's sis-
ter's husband.
- Պամիա or պամեա , *t.* okrey,
a plant.
- Պայաթ , *t.* stale, not fresh.
- Պայաղը , *t.* ordinary ; պա-
յաղը օր , week-day.
- Պայրլմիշ *t.* ըլլալ , to faint.
- Պայիւր . or պայըր , *t.* hill,
ascent.
- Պայծառացընէլ , to make
clear.
- Պայլուշ , *t.* owl.
- Պայրախ or պարեախ , *t.*
flag, standard ; *p.* kite.
- Պայրախտար , *t.* standard-
bearer.
- Պայրամ or պարեամ , *t.*
festival ; great festival
of the Mohammedans.
- Պաշ , *t.* excellent, of
prime quality ; պաշ
լախի , *t.* strong whiskey.
- Պաշաշաղա , *t.* head-long,
with the head down-
wards ; straight for-
ward.
- Պաշապաշ , *t.* equal.
- Պաշարիլ , (as in *a.*) to be-
sieve ; (from the *t.* պա-
շարմաք) to complete, to
accomplish.
- Պաշարում , *a.* պաշարումն ,
siege, investment.
- Պաշաք or պաշախ , *t.* ear of
wheat, &c.
- Պաշը պօշ , *t.* unbridled,
unrestrained.
- Պաշիլստիւնէ , *t.* with
pleasure, very well.
- Պաշայիլ , *t.* to begin.
- Պաշանդըճ , *t.* beginning.
- Պաշըլի , *t.* hood ; cowl ;
headstall.

Պաշլըճա , *t.* chiefly .
 Պաշխա , *t.* other ; separate ; պաշխա թաւղ or թիւողիւ , *t.* in another manner .
 Պաշխալը , *t.* independent , *esp.* one who has finished his apprenticeship .
 Պաշխա պաշխա , *t.* separately .
 Պաշխաճա , *t.* by itself .
 Պաշտան ալաղատաք՝ or պաշտան թռնադատութիւն , *t.* from head to foot .
 Պաշտան պաշա , *t.* entirely , from one end to the other .
 Պաշտան սալմա , *t.* superficially ; պաշտան սալմա ընել , to get rid of , to avoid .
 Պաշել , *v.* to kiss .
 Պապ , as in *a.* grandfather ; pope ; also , (in some places) father .
 Պապա , *t.* father , papa ; respectable person ; ball or ornamental top at the head of a balustrade .
 Պապալըխ , *t.* step-father ; (used also in addressing any aged person) .
 Պապանծեցընել , to render unable to answer , to put to silence .
 Պապանծիլ , *a.* պապան-

ծիլ , to hold one's tongue , to keep silence .
 Պապենական , paternal .
 Պապէթ , *t.* collection , company , clique ; պապէթ պապէթ , by companies ; in various collections ; by sorts .
 Պապուղխանա , *t.* brothel .
 Պառաթ or պարաթ , *t.* letter patent from the S. Porte , granting exemption from taxes , or other privileges .
 Պառկեցընել , to put to sleep , to cause to lie down .
 Պառկիլ , to lie down .
 Պառւիլ , *a.* պառաւիլ , to grow old , (spoken only of women) .
 Պաս , fast , abstinence .
 Պասպարապար , *t.* perfectly equal .
 Պասամախ , *t.* stair , step .
 Պասարաթը *t.* կապուիլ , to be astonished , to be dumb with astonishment .
 Պասղը , *t.* weight for pressing any thing down ; պասղըյի տակ դնել , to put under press .
 Պասղըն , *t.* excellent ; abundant ; *subst.* sur-

- prise ; պասղըն տալ , to be surprised, to be caught.
- Պամա , *t.* print, printed calico.
- Պամաճի , *t.* printer ; (esp.) calico-printer.
- Պաստմա , *t.* salted and dried meat.
- Պաստրմիշ *t.* ընել , to excel.
- Պատ , wall ; պատէ պատ , staggering, from one side of the street to another.
- Պաքանա , *t.* white-washing.
- Պատանաճի , *t.* white-washer.
- Պատանք , *a.* պատան , grave-clothes .
- Պատանքել , to shroud.
- Պաքառ պատառ ընել , to pull to pieces.
- Պաքենք , *p. a.* պատենք , sheath, case.
- Պատէմ , *t.* almond.
- Պատիհալա , *t.* gratis, gratuitously .
- Պատկերք , *a.* պատկեր , a picture .
- Պատռել , *a.* պաքառել , to tear.
- Պատռակ , to tear in pieces.
- Պատրուել , to graft :
- Պատրուք Թ՛ պատրուկ , *a.* պատրդդ , wick.
- Պար բռնել or պար խաշալ , to dance.
- Պարապ , as in *a.* unoccupied, &c. also vain, useless ; պարապ ելլել , to deceive one's self, to be disappointed ; to prove fruitless.
- Պարապար , *t.* together ; equal.
- Պարապարցընել , *t.* to make equal.
- Պարարտացընել , to fatten.
- Պարէ or պարէմ , *t.* at least .
- Պարըշմիշ *t.* ըլլալ , to be reconciled.
- Պարըշարմիշ *t.* ընել , to reconcile.
- Պարիթ , *t.* obsolete, out fashion .
- Պարխաճ , *t.* a copper bucket.
- Պարխանա , *t.* sack of merchandise ; depot ; luggage.
- Պարծենալ , *a.* պարծիլ , to boast .
- Պարծենկոտ , boastful, vain .
- Պարծենցընել , to make vain, to flatter.
- Պարկուկ , *p.* apricot.

- p. bag (of hair cloth),
-
- Պարմախլբա , t. railing ; pale fence.
-
- Պարմադ իւղեւմիւ , t. lady's-finger, a species of grape.
-
- Պարուծ , t. gun-powder.
-
- Պարպեւ , to empty.
-
- Պարտախ , t. an earthen mug or pitcher.
-
- Պարտըկան , a. պարտական ; debtor.
-
- Պարտըկել , a. պարտակել , to cover, to conceal :
-
- Պարտքընտէր , debtor ; creditor.
-
- Պաք , a. պաք , fast.
-
- Պեխ , see պըյըխ .
-
- Պեխաթի , wearing mustaches.
-
- Պզալ or պզգալ , a. բզգալ , to buzz, to hum.
-
- Պղբխանմիշ t. ըլաւ , to cheat or deal unfairly in play.
-
- Պղբխճի , t. person who deals unfairly in play.
-
- Պզպզալ , to buzz continually. See պզալ .
-
- Պշտըկնալ or պշտիկնալ , to grow short, to grow small.
-
- Պշտըկցընել or պզտիկցընել , to make smaller, to make shorter.
-
- Պշտըտիկ , very small
-
- Պշտիկ or պզտի , small .
-
- Պշտիկուց , from childhood.
-
- Պէշ , t. cotton or linen cloth.
-
- Պէշաշ , t. merchant of silk and cotton stuffs .
-
- Պէշար , t. ըլաւ , to be disgusted, wearied with any thing .
-
- Պէշտտէն , t. covered bazar, market-place .
-
- Պէշիւր եաղը , t. linseed oil .
-
- Պէշիւրիեան , see պաշիւրիեան .
-
- Պէշիւն , t. disgusted, wearied .
-
- Պէշմիշ t. ըլաւ , see պէշար ըլալ .
-
- Պէթ , t. bad ; ungraceful, unsuitable .
-
- Պէթէր , t. worse .
-
- Պէթնաճ , t. infamous .
-
- Պէլ պէլէմիշ t. ընել , to guard a pass .
-
- Պէլա , t. misfortune, trouble .
-
- Պէլի , t. yes .
-
- Պէլէթտիւմիշ t. ընել , to inform, to give information or explanations .
-
- Պէլի , t. evident, clear .
-
- Պէլի պաշար , t. remarkable, distinguished .
-
- Պէլիսիւշ , t. not evident, not apparent .

- Պէլքի or պէլքիմ , *t.* perhaps.
 Պէսպար , *t.* ignorant ; ignorantly .
 Պէկիր or պէյկիր , *t.* horse ; pack-horse.
 Պէհուզիւր or պէհուզուր , *t.* unquiet, uncomfortable .
 Պէճէրմիշ *t.* ընկ , to contrive ; to complete ; to provide, to furnish
 Պէճիւտ , *t.* necessary, important.
 Պէյ , *t.* Bey.
 Պէյան *t.* ըլլալ , to be discovered, to appear .
 Պէյլա , *t.* oval.
 Պէյգաստէ , *t.* son of a Bey ; prince, nobleman.
 Պէյթամալ or պէյթիմալ , *t.* department of finance, royal treasury ; commissioner who takes possession of confiscated property .
 Պէյիթ , *t.* a stanza ; poetry .
 Պէյլիկ or պէյլիք , *t.* royal ; *subst.* ship of war .
 Պէյնշ , *t.* countenance .
 Պէնկ or պէնք , *t.* mole, mark on the face .
 Պէնտ , *t.* band ; rampart, bulwark ; dike ; prohibition, պէնտ ընկ , to fasten, to bind .
 Պէշիկ , *t.* cradle.
 Պէպէք , *t.* babe ; doll ; պէպէք աչաց or աչքի պէպէք , pupil of the eye .
 Պէպիւռլէնմիշ *t.* ըլլալ , to glory, to boast.
 Պէպպէն , see պէրպէր .
 Պէս , like .
 Պէս , *t.* bet, wager .
 Պէսլէ , *t.* adopted child ; maid servant .
 Պէսլէմիշ *t.* ընկ , to nourish, to feed ; to fill up crevices, to pack .
 Պէսլէնմիշ *t.* ըլլալ , to be fed, nourished .
 Պէս պէլի , *t.* very clear ; *adv.* so it seems that . . .
 Պէստէ , *t.* song.
 Պէստիլ , see փէստիլ .
 Պէվախտ *t.* ամեն , out of season .
 Պէտէլ , *t.* instead of .
 Պէտէն , *t.* body ; outer wall (of a castle) .
 Պէտքէ , it is necessary .
 Պէրաշ , *t.* clear, pure .
 Պէրէլէնմիշ *t.* ըլլալ , to be wounded, to be scarred .
 Պէրէքէթ , *t.* blessing ; fruitfulness, abundance .
 Պէրէքէթի , *t.* ըլլալ , to

- be or become abundant, fruitful.
- Պէրի , *t.* since.
- Պէրսուտար , *t.* fortunate, prosperous.
- Պէրկիւզար , *t.* friendly token, souvenir.
- Պէրպատ , *t.* spoiled, corrupted ; dirty.
- Պէրպէր , *t.* barber.
- Պէքեար , *t.* bachelor.
- Պէքլէմիշ *t.* ընել or պէքլէյել , *t.* to wait.
- Պէքճի , *t.* guard, watchman .
- Պէքմէշ , *t.* grape juice boiled to a syrup .
- Պէքոի , *t.* drunkard .
- Պէքսիմէտ *t.* biscuit, sea-bread .
- Պէօլիւկ , *t.* band, troop.
- Պէօլմիշ *t.* ընել , to divide.
- Պէօճէկ , *t.* insect .
- Պէօն , *t.* simple, silly .
- Պէօսպէօյիւք , *t.* full-grown.
- Պէօվըէկ or պէօյրէկ , *t.* flank, loin.
- Պէօրէկ , *t.* sort of pie.
- Պէօրիւճէ or պէօյրիւճէ , *t.* French bean
- Պըլըլս , *t.* mustaches ; պըլըլս պուռմիշ *t.* ընել , to twirl the mustaches, to treat with contempt.
- Պըլըլիւլը , *t.* wearing mustaches.
- Պձիւիւ , to blot, (as *this paper blots.*)
- Պիւլ , *t.* bodkin ; awl.
- Պիլիւէվի , *t.* whole, undivided ; *adv.* entirely .
- Պիլիւիլիւ or պիլիւիլիկ , *t.* closely joined, next.
- Պիլիւիւիւիշ *t.* ըլլալ , to be joined, to be united .
- Պիլիւիւիւիւիւիշ *t.* ընել , to join, to unite.
- Պիլիւ պազար , *t.* market of old clothes .
- Պիլէ , *t.* even (*adv.*) ; also.
- Պիլէղիկ , *t.* bracelet; well-curb-stone.
- Պիլէկ , *t.* wrist, forearm.
- Պիլէմիշ *t.* ընել , to whet, to sharpen .
- Պիլէյի , *t.* whet-stone .
- Պիլէ՛քի , *t.* (*v.* պէօլէ՛քի) , would that !
- Պիլօր or պիլօն , *t.* glass.
- Պիլկիճ , *t.* knowing .
- Պիլմէճէ *t.* enigma .
- Պիւ պաշը , *t.* chiliarch, colonel .
- Պիւն , *t.* edifice; *p.* built of stone.
- Պիւիւիւ , *t.* great-coat.
- Պիւսիւալ , *t.* to harden .
- Պիշիմ , *t.* shape .
- Պիշմիշ *t.* ընել , to cut (as a garment), to shape ; to cut in two .

- Պպէս or պիւպէր , *t.* pepper.
 Պկտէ , *t.* bread-cake.
 Պխրեան or պիրիյան , *t.* roast meat.
 Պիրիւնի , *t.* first.
 Պիրիքտիրմիշ *t.* ընել , to collect, to gather together.
 Պիրտիւզիյէ , *t.* uniformly ; continually.
 Պիւզիւլիւշ *t.* ըլլալ , to warp, to shrink.
 Պիւթէվի , see պիթէվի .
 Պիւթիւն , *t.* whole .
 Պիւպիւլ , *t.* nightingale.
 Պիւյիւ , *t.* charm, incantation.
 Պիւյիւ or պիւյիւլէմիշ , *t.* ընել , to bewitch.
 Պիւյիւնիւ , *t.* enchanter.
 Պիւսպիւթիւն , *t.* entirely.
 Պիւրիւննիւկ , *t.* gauze.
 Պիւքմէ , *t.* twisted ; twist .
 Պլըշկեմ or պլըշտըկեմ , to soil ; to contaminate.
 Պլեմ , to envelope ; to roll up .
 Պլուիւ , to be rolled up ; to wrap one's self up ; to embrace .
 Պլուր , see պուլուր .
 Պլորեմ or բոլորեմ , *a.* բաւորեմ , to round ; to crown .
 Պլպլալ , to glimmer (as a dying taper) ; to glisten (as the eye) .
 Պլալլալիւն , *t.* quail.
 Պլսմիշ *t.* ըլլալ , to be cloyed, sated .
 Պխտրմիշ *t.* ընել , to sate, cloy .
 Պղինձ , *a.* պղինձ , copper ; գեղին պղինձ , brass.
 Պճեղ , *a.* կճղակ , hoof .
 Պճեղ , *a.* պճեղն , bulb of garlic .
 Պճւրեմ , to ransack, to examine .
 Պճպճալ , *a.* պղպղեմ , to boil, to bubble up .
 Պնտանալ , to harden, (neut.)
 Պնտացընեմ , to harden (act.) , to consolidate .
 Պշլալ , *p.* to abominate .
 Պոյոճիկ , *p.* kidney ; gizzard .
 Պող , *t.* bundle .
 Պոշ , tail .
 Պոշատ , having the tail cut off .
 Պոշիկ , short tail .
 Պոռալ , to cry aloud ; to roar, to low, &c .
 Պոռացընեմ , to cause another to cry .
 Պորանի , *t.* food, prepared with a sauce of yoghhoort and garlic .
 Պուզ , *t.* ice .

- Պուգաղ , *t.* bullock, calf.
 Պուլմաճ , *t.* gruel.
 Պուլանրիս , *t.* turbid.
 Պուլանմիշ *t.* բլլալ , to be disturbed.
 Պուլաշիս , *t.* soiled ; contagious.
 Պուլաշմիշ *t.* բլլալ , to be compromised ; to catch (a disease).
 Պուլաշարմիշ *t.* ընել , to soil ; to communicate contagion.
 Պուլաշար , *t.* wheat boiled and then dried and broken or coarsely ground.
 Պուլուշմիշ *t.* բլլալ , to have an interview.
 Պուլուտ or պուլուծ , *t.* cloud.
 Պուխաւու , or պուխաւը , *t.* fetters.
 Պուխուր or պուհուր , *t.* incense ; aromatics.
 Պուխուրաւան , *t.* incense-box.
 Պուղ , *t.* vapour .
 Պուղա , *t.* bull.
 Պուղատա or պողատա , *t.* lye ; steeping of clothes in lye for washing.
 Պուճախ , *t.* corner.
 Պումպար , *t.* intestine used for sausages.
 Պոյնուղ , *t.* horn.
 Պոյուլմիշ *t.* ընել , to command.
 Պոյրուլթա , *t.* letters patent ; government order.
 Պոնալմիշ *t.* բլլալ , to become faint.
 Պոնալմիշ *t.* բլլալ , to dote, to be in one's dotage.
 Պուսղու , see պուրղու .
 Պուումա , see պուումա .
 Պուոնաղ or պուրնաղ , *t.* that has the nose cut off or deformed.
 Պուոնոթի or պուրնոթա , *t.* snuff ; պուոնոթի խմել , to take snuff.
 Պուոռն , *t.* a point of land, a cape.
 Պուռառնուղ or պուրուռսուղ , *t.* that has the nose cut off.
 Պուռառնալմիշ *t.* ընել , to pucker.
 Պուա , *t.* thigh ; haunch.
 Պուտախ , *t.* knot in wood.
 Պուտամիշ *t.* ընել , to prune.
 Պուրղու , *t.* auger, gimlet.
 Պուրճ , or պուռճ , *t.* wall ; turret ; constellation ; sign of the zodiac.
 Պաւրմա , *t.* cock, spout ; screw ; braid of hair.
 Պէղ , *t.* pruning knife ; broad knife ; sickle.
 Պպղիլ , *p.* see կկղիլ .

Պահ, *t.* refractory.
Պակուկ, lips.
Պաճուկ, *p.* tangled, confused.
Պաճքել, see **պճքել**.
Պալախիլ, to walk about.
Պալաքընել, to lead about.
Պառակ, *a.* պոյտն, earthen pot.
Պառաւ, *a.* պտոյտ, turn.
Պրծիլ, to be delivered.
Պօշ, *t.* ash-coloured, grey.
Պօշա, *t.* sort of ale.
Պօշարմիշ *t.* ըլլալ, to become pale.
Պօլ, *t.* ample, abundant.
Պօխճա, or **պօղչա**, *t.* bundle.
Պօղաղ, *t.* throat; neck (of a bottle, &c.); strait; channel.
Պօղաղ թօղլուղունա, *t.* serving for one's board, without wages.
Պօղաղ եսսըրը, *t.* gluttonous.
Պօղաչա, *t.* sort of pastry.
Պօղասի, *t.* sort of coarse cotton cloth.
Պօղմիշ *t.* ընել, to strangle, to suffocate; to close and tie up (a full bag).
Պօղուհ, *t.* joint (of reeds or grass).

Պօճուրղաւ, *t.* capstan:
Պօմպօշ, *t.* entirely empty.
Պօյ, *t.* stature; **պօյ քշել**, to grow tall; **պօյ քաշել**, to resist, to be obstinate.
Պօյա, *t.* colour.
Պօյախանա, *t.* dying establishment.
Պօյաճի, *t.* dyer.
Պօյամիշ or **պօյալամիշ** *t.* ընել, to dye, to colour.
Պօյլու or **պօյլու պօսլու**, *t.* tall; **օրթա պօյլու**, of middling stature.
Պօյունտուրուխ, *t.* yoke.
Պօյտաշ, *t.* equal in height.
Պօշ, *t.* empty; vain, worthless; **պօշ տեղը**, **պօշունա** or **պօշ պօշունա**, in vain, to no purpose; **պօշ լախըրտը**, *t.* or **պօշ խօսք**, idle talk; **պօշ պօղաղ**, *t.* idle, vain talker.
Պօշաթմիշ *t.* ընել, to empty.
Պօշամիշ *t.* ընել, to divorce.
Պօշանմիշ *t.* ըլլալ, to empty itself; to be divorced.
Պօպօղեկ, *p.* acute, pointed.

- Պօռա , *t.* nitre ; a tem-
pest.
Պօռալ , see պոռալ .
Պօռթկալ , to squirt .
Պօռու , *t.* trumpet ; pipe .
Պօստան , *t.* melon gar-
den ; vegetable garden .
Պօստան խօրխուլու , *t.*
scare-crow .
Պօտուռ , *t.* short, not tall .
Պօտուռում , *t.* cellar .
Պօրճ , *t.* debt ; duty .

Ջ

- Ջախջախ , knocker .
Ջաշտ , see ճաշտ .
Ջաշրա , *t.* distaff .
Ջաղացպան or ջաղջպան ,
miller .
Ջաղացք , mill .
Ջաղպ , *p.* litter, sedan .
Ջպլամ , *a.* ջպլամն ,
ostrich .
Ջատու , *p.* see ճատը .
Ջարդ , destruction ; ջարդ
ինկալ , a great des-
truction has taken
place ; ջարդ ձգել , to
slaughter .
Ջարդուբուրդ ընել , to cut
in pieces .
Ջերմ , *a.* ջերմն , fever ;
esp. fever and ague .
Ջլեբաց , *p.* low, worthless
fellow .
Ջլոս , nervous .
Ջխանել , to couple, to pair .
Ջկել , *p.* to separate .
Ջոջ , *p.* large .
Ջուլճա or ջուլճակ , *t.*
weaver .
Ջուխա or ջուխասկ ,
even ; a pair .
Ջուխա ու ֆարա խաղալ ,
p. to play at even or
odd .
Ջուր , as in *a.* water ; al-
so essence ; ջուր լծա-
լիել , to make water .
Ջրաման , water vessel .
Ջրել , to irrigate, to
water ; to refute, to
undo .
Ջրիկ , *p.* watery .
Ջրոս , well watered .
Ջրջրկած or ջրջրկոտ ,
turned to water, having
no substance .
Ջրվաթ , urine .

Ս

- Սաղախի տ. չափ, a choice kind of raisins.
 Սախտ, see ըռահտ.
 Սահաթ, տ. ըլլալ, "to be quiet", to be at rest.
 Սամառ, տ. gold flings.
 Սայա, see սայե.
 Սայե, տ. subject; esp. subject of the Turkish government, who is not a Mussulman.
 Սաստ, see ըռաստ.
 Սաֆ, see ըռաֆ.
 Սաֆատան, տ. a soft-boiled egg.
 Սեղե, see ըռեղե.
 Սեհան, see ըռահան.
 Սեհին, see ըռեհին.
 Սեյիզ, see ըռեյիզ.
 Սենկ, see ըռենկ.
 Սենչպեր, see ըռենչպեր.
 Սենտե, see ըռենտե.
 Սեչե, see ըռեչե.
 Սեմ, տ. i. q. ըռեսիմ; percentage.
 Սեվենտ, see ըռաւենտ.
 Սիետ, see ըռինտ.
 Սուհ, տ. distilled spirit.
 Սուպ, p. a. սուփ, syrup of grape juice.

Ս

- Սահաղ, տ. butter.
 Սաղ, տ. rush; a rude sort of guitar.
 Սաղան, տ. carp, a fish.
 Սաղել, տ. to adorn, to deck.
 Սաղենալ, տ. musician.
 Սաթաշիշ, տ. ըլլալ, to meddle with; to urge.
 Սաթրր or սաթուր, տ. chopping-knife, cleaver; executioner's knife.
 Սաթիճան, տ. pleurisy.
 Սաթրանճ, տ. square; chess, check.
 Սալ, p. a. սալ, wagon.
 Սալ, տ. raft, float.
 Սալաթա, տ. (Ital.) salad.
 Սալահանա, տ. slaughter-house.
 Սալամու or սալամուս, տ. (Ital.) brine.
 Սալեան, տ. annual tax.
 Սալեպ, տ. salep.
 Սալի, տ. տալ, to give information.

- Սլընճաթ, *t.* swing.
 Սլընմիշ *t.* ըլլալ, to strut.
 Սլիթ, *t.* only.
 Սլթանաթ, *t.* majesty, grandeur.
 Սլլամիշ *t.* ընել, to swing, to rock; to defer, to put off.
 Սլիւրմ, *t.* bunch of grapes.
 Սլիւրմ սաչախ, *t.* hanging in bunches or tufts, irregular.
 Սլմա, *t.* a kind of food made with small clams and rice.
 Սլմասէտիրթ *t.* երթալ, to rush heedlessly on.
 Սլմին, *p.* weaver's beam.
 Սլմիշ *t.* ընել, to rush forward.
 Սլոր, a plum.
 Սլորըմիշ *t.* ընել, to set on (as a dog).
 Սլա, *t.* water carrier.
 Սլա խուշի, *t.* goldfinch or linnet; cormorant.
 Սլաւա, *t.* crippled.
 Սլաւը, *t.* mastick; *pr.* n Scio.
 Սլաբն, *t.* take care!
 Սլաւնմիշ *t.* ըլլալ, to take care, to be ware.
 Սլիթիշան, *t.* dressed leather.
 Սլախ, *t.* vase, flower-pot.
 Սլաւել, *t.* to cripple.
 Սլաշաթ, *t.* hour; clock; watch.
 Սլաշաթի, *t.* watch-maker.
 Սլաշան, *t.* copper dish.
 Սլաշեցընել, to cause to slip.
 Սլահիշ, *t.* certain, sure.
 Սլահուտուկ, *p.* slippery.
 Սլաղ, *t.* alive; safe and sound; the right (side).
 Սլաղանախ, *t.* an abundant shower.
 Սլաղը, *t.* deaf; սաղըր ճամ *t.* dim glass, ground glass.
 Սլաղմիշ *t.* ընել, to save; to get rid of, to get off one's hands.
 Սլաղըխ, *t.* health; life:
 Սլաղմ, *a.* սաղմն, embryo.
 Սլաղնալ, *t.* to recover one's health.
 Սլաղ սէլիմ, *t.* safe and sound.
 Սլաղտան սաղա, *t.* very right, very correct.
 Սլաճ, *t.* round iron plate for baking pancakes.
 Սլաճ դեպրըզ, *t.* vitriol.
 Սլաճայախ or սաճայաղի *t.* tripod.
 Սլաման, *t.* straw.

- Սամնի, *t.* straw-colored.
 Սամի եէլի, *t.* samiel, hot wind.
 Սամուռ or սամուր, *t.* sable.
 Սամսար, *t.* a kind of weasel or ferret.
 Սամսուն, *t.* a bull-dog.
 Սայէ, *t.* protection, patronage.
 Սայրիւամիշ *t.* ընել, to dote, to rave; to talk in one's sleep.
 Սայի or սայլ, *t.* letter carrier; reckoning.
 Սայլանկոզ, *t.* snail.
 Սայմիշ *t.* ընել, to repute, to esteem.
 Սայքի, *t.* almost; as it were.
 Սանահար, *a.* սանահայր, father of a god-child.
 Սանամար, *a.* սանամայր, mother of a god-child.
 Սանթուռ, *t.* dulcimer.
 Սանձախ, *t.* flag, banner; a county.
 Սանճը or սանճի, *t.* colic; a pain.
 Սանտալ, *t.* boat, wherry.
 Սանտուխք or ս. սանտուխ, ladder; stairs.
 Սանքի, see սայքի.
 Սաչախ, *t.* fringe; edge; portion of a house jutting over the street.
 Սաչը, *t.* wedding-gift.
 Սաչիւրպրըզ, see սաճ զըպրըզ.
 Սաչմա, *t.* shot; incoherent talk.
 Սապահ հըլորզը, *t.* the morning star.
 Սապան, *t.* a plough.
 Սապան տէմիրի, *t.* plough-share.
 Սապո, *t.* ընել, to have patience.
 Սապոն or սապոն, *t.* soap.
 Սառ, *a.* սառն, ice.
 Սառաճ, *t.* saddler.
 Սառաֆ, see սարաֆ.
 Սառեցընել, to freeze, to congeal.
 Սառնիճ, *t.* cistern.
 Սառտէլա, *t.* a sort of anchovy.
 Սասկընալ, to become violent.
 Սալաշմիշ *t.* ըլալ, to contend.
 Սատէ, *t.* simple; mere; սատէ եաղ, *t.* butter.
 Սատէքեար, *t.* goldsmith who does preparatory work.
 Սատրի, *t.* faithful.
 Սատրխանէ, *t.* faithful; faithfully.
 Սատկեցընել or սատկըցընել, to destroy, to kill.
 Սատկիլ, *a.* սատակիլ, to

- perish ; (said of a beast) to die.
- Սարայ or սէրայ, *t.* palace.
- Սարայտար, *t.* attendant in a palace.
- Սարաֆ, *t.* banker.
- Սարը, *t.* yellow.
- Սարըլըխ, *t.* jaundice.
- Սարըխ, *t.* turban.
- Սարըճա or սարըմթրախ, *t.* yellowish.
- Սարմաշըխ, *t.* ivy.
- Սարմիշ, *t.* ընեւ, to shake.
- Սարսի, *t.* rugged, rough ; harsh
- Սարսիւնթրըխ, *t.* impediment ; annoyance.
- Սարֆ, *t.* ընեւ, to expend.
- Սաւախ, *t.* foolish.
- Սաւուշմիշ, *t.* ըլլալ, to escape.
- Սաւուրմիշ, *t.* ընեւ, to winnow ; to toss up.
- Սափա, *t.* retired, out of the way.
- Սափան, *t.* a sling.
- Սափլամիշ, *t.* ընեւ, to drive in, to thrust.
- Սափմիշ, *t.* ընեւ, to turn aside.
- Սաֆի, *t.* pure, unadulterated.
- Սաֆու, see զաֆու.
- Սաֆտէրուն, *t.* simple-minded, sincere.
- Սգլիւ, see սմբիւ.
- Սեխնոց, *a.* սեխնոց, melon bed.
- Սեկեմուկ, *p.* bat.
- Սեպեւ, to esteem ; to think.
- Սեպէ' թէ, suppose that ; almost.
- Սերտ ըլլալ or սերտեւ, to learn by heart.
- Սև, *a.* սևաւ, black ; սև ծով, Black sea ; սև մաղձ, melancholy.
- Սևաչուի, that has black eyes.
- Սևերես, abashed, confounded.
- Սևկեկ or սևուկ, blackish, dark.
- Սևնալ, to be or become black.
- Սևցընեւ, to blacken.
- Սիփ սև, very black.
- Սէղեկ, *t.* mark, token, indication.
- Սէղմիշ, *t.* ընեւ, to perceive.
- Սէթ, *t.* high seat, bench.
- Սէթճասէ, *t.* rug.
- Սէլ, *t.* torrent, freshet.
- Սէլամէթ, *t.* safety ; as an *adv.* safely, happily.
- Սէլամլըխ or սէլամլըք, *t.* saloon, parlour ; portion of a house not included in the harem.
- Սէլեան, *t.* sardonys.

- Ալէ , *t.* broad flat basket.
 Ալվի , *t.* cypress ; սէլվի
 պօլու , *t.* tall and pos-
 sessed of a noble figure.
 Աճճատէ , see սէթճատէ.
 Աէթը , *t.* pack-saddle.
 Աէթ , *t.* side, quarter.
 Աէթիզ , *t.* fat.
 Աէթիզ օթու , *t.* purslain.
 Աէթիս , *t.* groom , ostler.
 Աէթիս , *t.* observation ;
 spectacle, show ; սէթիս
 ընել , to visit, to go
 light-seeing.
 Աէթիկ or սէթիկ , *t.* o-
 pen, not close together ;
adv. seldom.
 Աէթիշ , *t.* ընել , to choose ;
 to distinguish ; to sepa-
 rate.
 Աէպէպ , *t.* cause, motive.
 Աէս սէլէնի , *t.* noise, ru-
 mor.
 Աէլինիշ *t.* ըլսու , to be
 joyful .
 Աէվի , see սէլվի .
 Աէվտա , *t.* melancholy ; in-
 clination.
 Աէտէֆ , *t.* mother of
 pearl ; rue (the plant).
 Աէտիս , *t.* mattress ; sofa.
 Աէրասկէր , *t.* generalissi-
 mo.
 Աէրէ , *t.* shorter span,
 measure between the
 thumb and fore finger .
 Աէրէն or սէրէն տիրէթի ,
t. mast of a ship.
 Աէրթ , *t.* hard, stiff ; *met.*
 churlish ; *adv.* stiffly, &c.
 Աէրթիիս , *t.* stiffness,
 churlishness.
 Աէրթնալ or սէրթընալ , *t.*
 to become hard, to stif-
 fen ; (of the sea) to be-
 come rough.
 Աէրիս , *t.* fresh, cool.
 Աէրմայէ , *t.* capital in
 business.
 Աէրչէ , *t.* sparrow.
 Աէրպէստ , *t.* frank ; *adv.*
 freely.
 Աէրսէմ , *t.* stupified ; dull.
 Աէրսէմալ , *t.* to be stu-
 pified .
 Աէրսէմընել , *t.* to stupify
 Աէրփինթի , *t.* sprinkling,
 gentle rain .
 Աէրփիշ *t.* ընել , to
 sprinkle ; to shed.
 Աէփէթ , *t.* basket.
 Աէօզ սահապը , *t.* com-
 mander, director.
 Աէջիւտ , *t.* willow, osier.
 Աէֆա *t.* ընել , to take
 pleasure .
 Աէֆէր , *t.* war ; expe-
 dition ; turn, trip.
 Աէֆիլ , *t.* miserable, pit-
 iable.
 Աէֆիշ , *t.* rascally, kna-
 vish.

- Արզը , *t.* acute pain.
 Արզըլթը , *t.* teasing, importunity.
 Արզընթը , *t.* juice, expressed juice.
 Արզլամիշ *t.* ընել , to give acute pain.
 Արզմիշ *t.* ընել , to distil, to drip.
 Արթմա or սթմա , *t.* fever and ague.
 Արխ , *t.* close, thick ; frequent ; *adv.* frequently.
 Արիւր , *t.* compact, close.
 Արիւէթ , *t.* trouble ; hurry ; heat of a fever ; սրիւէթ ընել , to urge, to hurry ; սրիւէթով , in a hurry ; with trouble.
 Արիւմել , *t.* to squeeze ; to hold firmly .
 Արխնալ , *t.* to become close, compact ; to become intimate.
 Արիւցընել , *t.* to thicken ; to make familiar ; to do often.
 Արշ , *t.* shallow, not deep.
 Արիւնմիշ *t.* ըլլալ , to take refuge.
 Արմարամիշ *t.* ընել , to commit, to commission.
 Արյրմիշ *t.* ընել ; to tear off, to scrape.
 Արյրմիշ *t.* ըլլալ , *t.* to slide, to slip ; to fall ; to slip away, to escape ; to be scraped.
 Արյրիւ , *t.* impudent, immodest.
 Արնամիշ *t.* ընել , to try, to prove.
 Արնը , *t.* bound, limit.
 Արնաւ օթու , *t.* arsenic.
 Արն , *t.* secret ; glazing of an earthen vessel ; coating of mercury on a mirror.
 Արիւ , *t.* glazed.
 Արնաւ , *t.* confidant.
 Արսիւ , *t.* splenetic ; dropsical ; consumptive.
 Արվա , *t.* plastering ; whitewashing.
 Արախ , *t.* trust, confidence.
 Արրա , *t.* order, row ; խըյը սրրա , *t.* close along the shore ; սրրա վարալ , *t.* in order.
 Արրըթմիշ *t.* ընել , to grin.
 Արւի , սրւիկայ or սրւիկակ , *v.* this.
 Արփա , *t.* ass' colt ; tressel.
 Արփղըն or զըփղըն , *t.* trident , three-forked pole or harpoon .
 Արֆըն or սֆըն , *t.* zero .
 Արսսէթ , *t.* trouble, affliction.
 Արթէմ *t.* տալ , to reproach, to blame.
 Արթիլ , *t.* barber's water-

- pot ; a kind of copper dish for food.
- Սիլա , *t.* native country, distant home.
- Սիլահ , *t.* arms .
- Սիլահաւորութիւն *t.* ընել , to arm .
- Սիլահի , *t.* one who is returning to his native country.
- Սիլհհատար , *t.* armour-bearer .
- Սիլհհ *t.* զարնել , to slap, to cuff .
- Սիլմէ , *t.* even full .
- Սիհիրպաղ , *t.* wizard .
- Սիհիլ , *t.* sentence, decision :
- Սիհիւր , *t.* pack-thread, twine .
- Սիւր , *t.* brass tinsel .
- Սիւր սիւհ , *t.* very black .
- Սիւրիտ , *t.* a kind of cake .
- Սիւրիտ ունու , *t.* grits of wheat .
- Սիյիւր or սինյիւր , *t.* sinew .
- Սինադոս , *a.* սիւնհոդոս , synod, council .
- Սինամկքի , *t.* senna .
- Սինի , *t.* large copper salver ; low oriental dining table .
- Սինի պէղի , *t.* table-cloth .
- Սինիւն *t.* ըլլալ , to be pressed down ; to be abashed .
- Սինսիլէ , *t.* race, genealogy, ancestry .
- Սինսիրմիւն *t.* ընել , to impress ; to press down ; to digest .
- Սիսեռ , *a.* սիսեռն , chick-peas .
- Սիվիլհիլ or սիվիլհիլ , *t.* pimple .
- Սիվիւնիւն *t.* ըլլալ , to slip away .
- Սիվրի , *t.* pointed .
- Սիւրի սինէկ , *t.* musketo .
- Սիւրի զոռու , *t.* strangury .
- Սիւրեցընել or սիւրեցընել , to gain one's love .
- Սիրտ տալ , to encourage ; սիրտը առնել , to calm, soothe, pacify ; (of food) to cloy ; սիրտը բանալ , to give pleasure, to divert ; to open one's heart ; սիրտը ետ դալ , to vomit ; սիրտը դող ելնել , to begin to tremble ; սիրտը էրած , in trouble .
- Սիւզկէճ , *t.* strainer .
- Սիւզմէ , *t.* strained .
- Սիւզմիւն *t.* ընել , to strain .
- Սիւլիւկ , *t.* leech .
- Սիւլիւմէն , *t.* arsenic .
- Սիւլիւքիւ , *t.* snail .
- Սիւնկէր , *t.* sponge .
- Սիւննէթ , *t.* circumcision .
- Սիւպիէ , *t.* orgeat .

Սկաւ , *t.* milk.

Սկաւ մալիւի , *t.* sky blue.

Սկամանաւ , *t.* wet-nurse, foster-mother

Սկալած , or սկալիւ աշ , *t.* rice-milk.

Սկաւաճի *t.* conical.

Սկալթիւկ , *t.* idle worthless fellow.

Սկալիւ , *t.* company; flock; drove.

Սկալիւմիշ *t.* ըլլալ , to be in demand, (spoken of merchandise).

Սկալիւմիշ *t.* ըլլալ , to creep; to rub one's self; hang about as a dependent.

Սկալիւքլէմիշ *t.* ընել , to drag on the ground.

Սկալիւ , *t.* bolt, bar.

Սկալիւն *t.* ընել , to exile, to banish.

Սկալմէ , *t.* prepared anti-mony; *i.* *q.* սկալիւ.

Սկալմիշ *t.* ընել , see սկալիւն ընել .

Սկալսալ *t.* ընել , to assail.

Սկիւհէր , *t.* refuge, shelter.

Սկիւհէրէնմիշ *t.* ըլլալ , to take shelter.

Սկքէ , *t.* die for coin; impression on a coin; hat of a dervish.

Սկֆտաւ , *t.* first money

received by a shop-keeper in the morning; first experiment of any thing; *adv.* in the first place.

Սլնկ սլնկ ժուռ գալ , to walk slothfully, to gad about.

Սլըմա , *t.* constraint, discomfort.

Սլիւլմիշ *t.* ըլլալ , to be ashamed; to be troubled in mind; to be indignant.

Սխտոր , *a.* խտոր , garlick.

Սխտորգուշ , wooden mortar for crushing garlick.

Սկաւա , *t.* gridiron; grate.

Սկիզբ , *a.* սկիզբն , beginning.

Սկսիլ , *a.* սկսանիլ , to begin.

Սկոդել , to tear off; to cast off.

Սղամիշ *t.* ընել , to gather up (one's garments), to roll up (one's sleeves), as if preparing for work; to milk (a cow, &c.)

Սղանմիշ *t.* ըլլալ , to be prepared for any work by having rolled up the sleeves, &c.

Սղըր , *t.* ox.

Սղըրթմաճ , *t.* herdsman.

Սղըրճըխ , *t.* starling.

- (|)շմեցընել, to cram in.
 (|)շմիլ, *t.* to be contained.
 (|)շցընել, to make costly.
 (|)մառլամիշ *t.* ընել, see սլմառլամիշ ընել.
 (|)մասր, *t.* broker.
 (|)մքեցընել, to humble, to abase.
 (|)մքիլ, to be humbled, abased.
 (|)նսուկ, box, chest.
 (|)որեցընել, see սորվեցընել.
 (|)որիլ, see սորվիլ.
 (|)որվեցընել or սորվեցընել, to teach; to habituate.
 (|)որվիլ, to learn; to become accustomed.
 (|)ո՛ւ պաշը, *t.* superintendent of aqueducts; usually prefect of police.
 (|)ո՛ւ մէլէյի, *t.* mermaid, siren.
 (|)ո՛ւ փալիւզէսի, *t.* castles in the air.
 (|)ուզա *t.* կայնիլ, to stand up on the hind feet (spoken of a dog).
 (|)ուլամիշ *t.* ընել, to water.
 (|)ուլանմիշ *t.* ըլլալ, to be watered.
 (|)ուլու, *t.* watery.
 (|)ուլֆ *t.* ըլլալ, to have a settlement of accounts, to come to terms.
 (|)ուշ, dear, costly; սուշ նսաիլ, to cost dear.
 (|)ուճուխ, *t.* sausage.
 (|)ումախի, see սումախի.
 (|)ունթուրլու, *t.* splendid, expensive.
 (|)ունմիշ *t.* ընել, to present, to offer.
 (|)ուչ, *t.* fault.
 (|)ուչու, *t.* faulty.
 (|)ուչսուզ, *t.* faultless; սուչսուզ տեղը, unjustly, for no fault.
 (|)ո՛ւս, hush! սուս ըլլալ or կննալ, to be silent; to be quiet.
 (|)ուսամ, *t.* sesame.
 (|)ուսիկ, silent.
 (|)ուտ խուլ ըլլալ, to pretend not to hear, to play the deaf man.
 (|)ուտղըուց, liar.
 (|)ուտմընէ, in pretence.
 (|)ուտումուտ, false and futile.
 (|)ուրաթսրզ, *t.* deformed, disfigured, ugly.
 (|)ուրխա, *t. p.* see անկարեա.
 (|)ուֆա, *t.* Խալ, corridor.
 (|)ուֆուֆ, *t.* a medicine to be taken unmixed.
 (|)ուֆրա, *t.* table.
 (|)պաննախ, *t.* spinage.
 (|)պաննել, & սպաննել, to kill.

- Առթմիշ** *t.* **ընել** , see **սրբարթմիշ** **ընել** .
Առչա , *t.* glass cut to imitate a diamond ; **սռչա փարձաղը** , *t.* the little finger .
Ատակ , an asper, $\frac{1}{2}$ of a para ; money .
Ատին սուտը , utterly false .
Ատկել see **ըստրկել** .
Ատուգ , *a.* **ստոյգ** , certain, sure .
Արբացընել , to sanctify .
Արբուրթիւն առնել , to partake of the Lord's Supper .
Արդողիլ , to be angry .
Արդողցընել , to exasperate, to irritate .
Արըխ , *t.* a pole .
Արմա , *t.* gold wire .
Արմալը , *t.* interwoven with gold wire .
Արմաքէշ , *t.* gold wire drawer .
Արնալ , *p.* to become sharp .
Արոց քար , whetstone .
Արտանց , willingly, with all the heart .
Արամաշուք , inquietude of mind, anguish .
Արատոտ , courageous .
Արտոտնալ , to take courage .
Աթմել , to roll up the sleeves, &c. *i. q.* **սղամիշ** **ընել** .
Ալ *t.* **դին** , the left .
Ալախ , *t.* left handed ; body-guard .
Ալմիշ *t.* **ըլլալ** , to fade .
Ալուրխ *t.* **առնել** , to take breath .
Ալուղան , *t.* short-winded .
Ալուրմիշ *t.* **ըլլալ** , to pant ; to puff, to breathe with difficulty .
Աօխախ , *t.* street .
Աօխուրմիշ *t.* **ըլլալ** , to crowd one's self in .
Աօղուլճան or **սօղուլճան** , *t.* worm .
Աօմ , *t.* of one piece, entire ; a stuff wrought with gold .
Աօմաքի or **սօմախի մէռմէռ** , *t.* porphyritic marble .
Աօմուն , *t.* loaf of bread .
Աջ , *t.* family, descent ; sort ; **սոյ սօփ** , relatives, the whole circle of one's relations .
Այլաատէ , *t.* of a noble family .
Այլաւն *t.* **տալ** , to be despoiled .
Այմիշ *t.* **ընել** , to strip, to plunder ; to peel .
Աօն , *t.* end, extremity ; **սօն** **սօնուհետա** , at last, after all .

- Սնդրա or սոնրա *t.* after;
 նէտէն սոնդրա , *t.* tardily.
 Սրղուճ , *t.* crest, plume.
 Սփա , *t.* large stick, club.
 Սօֆ or զօֆ , *t.* goats' hair; Samlet ; woollen stuff.
 Սօֆու , *t.* devotee.
 Սօֆտա , *t.* Turkish theological student.

Վ

- Վալ *t.* գալ , to renounce ; to cease.
 Վաղել , *as in a.* to run ; also to drip ; to leak.
 Վալն 'ի վաղը , running, rapidly.
 Վալվաղել , *a.* վաղվաղել , to run backwards and forwards ; to leak in many places.
 Վալվաղընել , to drive here and there ; to make (a vessel) leaky.
 Վալվառել , to run in various directions.
 Վաղընել , to cause to run ; to pour, to let flow.
 Վաթել , to pour out.
 Վախտէ սուլթան , *t.* Queen mother
 Վախ , alas !
 Վախ , fear, timidity ; վախտալ , to use threats, to intimidate ; վախուռն դալ , to tremble for fear.
 Վախըֆ , *t.* charitable legacy ; glebe , property entailed to a pious or charitable use ; տուրք վախըֆ ըրելու է , he has devised his house to a charitable purpose .
 Վախիթ or վախտ , *t.* time.
 Վախոտ , timid, fearful.
 Վախալ , to fear.
 Վախընել , to frighten, to intimidate.
 Վաղը , tomorrow ; վաղը չէ մէկալ օր , the day after tomorrow .
 Վաղուց , formerly, long ago.
 Վաղփօք , *p.* in the morning.
 Վայել , *a.* վայելիլ , to be proper ; to enjoy .
 Վայն 'ի վրան բերել , to bring into trouble ; to overtask.
 Վայնաչար , *t.* involuntarily, in spite of one's self.

- Ա յնասուն , alarm, confusion.
 Ա շախ , *t.* lynx .
 Ա առեկ , *a.* վառեակ , chicken .
 Ա առվուռն , glistening, ardent.
 Ա ասիէթ or վասիյէթ , *t.* will, testament ; disposal .
 Ա աստակ , gain, profit.
 Ա աստրկիլ , to gain, to profit.
 Ա աստրկցընել , to cause another to profit.
 Ա ատ , *t.* promise ; վատ ընել , to promise .
 Ա ատէ , *t.* appointment, set time .
 Ա ատուժ , lean, thin .
 Ա ատուժնալ , to become thin, lean .
 Ա ար , *a.* 'ի վայր , down, below ; վար դնել , to put down ; to retain ; վար զարնել , to treat with contempt ; վար մնալ , to be inferior .
 Ա արագուր , *a.* վարագոյր , curtain .
 Ա արախ , *t.* gold or silver leaf .
 Ա արի , lower .
 Ա արիյէթ , *t.* wealth .
 Ա արիյէթլի , *t.* wealthy .
 Ա արիս , *t.* an heir .
 Ա արկում , reputation ; opinion .
 Ա արձուր , hired .
 Ա արձք , (pl. of *a.* վարձ) . reward, wages .
 Ա արուիլ , to conduct ; to deal .
 Ա արշախ , see վաշախ .
 Ա արպետ , master of a trade ; skilful ; cunning .
 Ա արպետորդի , skilful ; wary, cunning .
 Ա արտանա , *p.* roller, cylinder .
 Ա արցաւ or վարցաւք , *p.* diarrhœa ; dysentery .
 Ա եր , *a.* 'ի վեր , above ; upon ; high ; վեր բռնել , to esteem highly ; վերի , upper .
 Ա եր'ի վերանց , superficially ,
 Ա երնալ , *a.* վերանալ , to be raised ; to mount up .
 Ա երուվար , high and low ; in confusion .
 Ա երջացընել , to finish, to terminate .
 Ա երջը , afterward, at last .
 Ա եր վեր ընկնիլ , to leap up and down .
 Ա երվերիչ , ring-leader, originator .
 Ա երցընել , to raise up, to take up .

- 1) զըռ զգրռ , *t.* whistling
 (as the wind) ; one
 after another ; inces-
 santly.
 1) զնոց , neck-lace, chain,
 collar.
 1) էղեր , *t.* Vizir, minister
 of state.
 1) էզնէ , *t.* small scales
 used for weighing gold,
 &c.
 1) էլաքին or վէլաքիմ , *t.*
 but yet.
 1) էլէտիզնա , *t.* bastard ;
 cunning.
 1) էլվէլէ , *t.* noise, con-
 fusion.
 1) էրա *t.* ընել , to sur-
 render.
 1) էրան or վէրանէ , *t.* ruin-
 ed, desolated ; ruins,
 rubbish.
 1) էրեմ , *t.* consumption,
 phthisis.
 1) էրէսիէ , *t.* credit ; *adv.*
 on credit.
 1) էրկի , *t.* giving ; duty ;
 tax.
 1) էրտիվէն , see մէրտիվէն .
 1) էքիլ , *t.* vicegerent,
 substitute ; agent.
 1) էլէքիլնարձ , *t.* steward.
 1) ընկզննկալ , *p.* to howl ;
 to groan.
 1) ըռվալ , to mutter,
 to prate.
 1) Իւայէթ , *t.* province.
 1) Իճակ ձգել , to cast lots,
 to ballot.
 1) Իւճիւտ , *t.* body, per-
 son.
 1) լալ or վաւալ , *v. a.*
 լոււաւալ , to wash .
 1) Խաալ , to leap about,
 to crawl .
 1) շտացընել , to afflict,
 to trouble .
 1) ռիսուֆ *t.* ըլլալ , to get
 information, to as-
 certain.
 1) ռընտել , to drive out,
 to put out .
 1) ղայ , *a.* 'ի վերայ ,
 above ; upon .
 1) ղայ դնել , to grow, to
 increase ; to rise in
 price .
 1) ղայի , upper.
 1) ղլթա , *t.* tack, turn of
 a ship ; also *i. q.* ղլթա .
 1) ջլվաաա or վջլվաաա *t.*
 governor .

Տ

- Տաշ** , *t.* bald.
- Տաթսրդ** , *t.* insipid, unsavoury.
- Տաթփրեա** , *t.* appeal, complaint.
- Տալ** , *t.* branch.
- Տալ պուտախ** , *t.* branches and leaves, foliage.
- Տալխ** , *t.* spleen ; dropsy.
- Տալղա** , *t.* wave, billow.
- Տալ ղըլըճ** , *t.* holding a drawn sword.
- Տաղաւուխ** , *t.* parasite.
- Տաղըճ** , *t.* diver.
- Տալմիշ** *t.* ըլլալ , to dive ; to be deeply engaged, to be in deep thought.
- Տալարմա** *t.* ընել or տալարմիշ *t.* ընել , to dip ; to cover branches of a vine with earth, so that they may take root ; to plant with slips from vines.
- Տակ** , under.
- Տակն 'ի վրայ** or **տակնու վրայ ընել** , to upset ; to put in confusion.
- Տաճա** , *t.* still, yet ; more, (forming the comparative degree of adjectives).
- Տաղարճրիս** , *t.* bag, pouch.
- Տաղըթմիշ** *t.* ընել , to scatter ; to distribute.
- Տաղլմիշ** *t.* ըլլալ , to be scattered, to spread.
- Տաղնրի** , *t.* scattered.
- Տաղը** , *t.* mountaineer.
- Տաղաղա** , *t.* occupation.
- Տաճկէվար** , in Turkish.
- Տամ** , *t.* flat roof, terrace ; shed.
- Տամա** , *t.* game of checkers.
- Տամալը** , *t.* plaid ; checkered.
- Տամախ** or **տամաք** , *t.* palate.
- Տամաճքեար** , see **Թամաճքեար**.
- Տամար** , *t.* vein.
- Տամիա** , *t.* drop, trickling ; apoplexy.
- Տամիաթմիշ** *t.* ընել , to drop, to let drop.
- Տամղա** , *t.* seal, [stamp, brand.
- Տամղալմիշ** *t.* ընել , to seal, to stamp, to mark.
- Տամպուռա** , see **Թամպուռա**.
- Տայաթարմիշ** *t.* ընել , to support, to prop up.
- Տայախ** , *t.* support, prop ; blow, beating.
- Տայանմիշ** *t.* ըլլալ , to lean upon ; to hold out, to last.

Տայի , *t.* uncle, mother's brother ; *adj.* haughty.

Տայիմա or **տայմա** , *t.* always.

Տայրէ , *t.* circle ; sort of timbrel.

Տան գլուխ , capital letter ; for each house.

Տանա , *t.* a calf.

Տանեւ , *a.* տանիւ , to carry .

Տանըմիշ *t.* ըլլալ , to consult, to take advice .

Տանըտէր , *a.* տանուտէր , house-owner, landlord.

Տանծ , *a.* տանձ , a pear.

Տանդալախ , *t.* coarse, awkward.

Տանորկին , *a.* տանտիկին , mistress.

Տանորն , *t.* dandling ; petted, effeminate .

Տաշերն , տաշերն or թաշերն , *t.* overflowing.

Տաշմիշ *t.* ըլլալ or թաշմիշ *t.* ըլլալ , to abound, to overflow.

Տաշուք , chips.

Տապաղա , see թապաղա .

Տապան , *t.* sole [of the foot ; floor.

Տապանճա or տապանչա , *t.* pistol.

Տապկեւ , *a.* տապակեւ , to fry.

Տապկոտակիւ , *p. a.* տապկոտա-

պիւ , to be anxious, to be troubled.

Տառ աղաճը , *t.* gibbet, gallows.

Տառ խուրթուրմիշ *t.* ըլլալ , to escape narrowly.

Տառը , *t.* millet ; maize.

Տառչին or թառչին , *t.* cinnamon.

Տառօս , *t.* blessing ; marriage blessing ; տառօսը գլո՛ւխդ , the same blessing upon you !

Տասը , *a.* տասն , ten.

Տա՛ստափակ , very flat, perfectly smooth .

Տալա , *t.* suit at law , prosecution.

Տալաճի , *t.* prosecutor.

Տալար , *t. a.* դուար , domestic animal.

Տալէթ , *t.* invitation .

Տալուկ , *t.* a drum.

Տալուանմիշ *t.* ըլլալ , to be prompt, active, to make haste.

Տատ , *t.* grand-father ; father .

Տատա , *t.* nurse.

Տատանմիշ *t.* ըլլալ , to be accustomed, to learn the way.

Տատանորմիշ *t.* ընեւ , to accustom.

Տարա , *t.* tare, weight of a box , &c.

Տարապխանէ, see **զարպխանէ**.

Տարիք, pl. of **տարի**, age.

Տարհալաթ, see **բուրդուպապուճ**.

Տարմատաղըն *t.* **ըլլալ**, to be dispersed, scattered here and there.

Տարուիլ, Pass. of **տանիլ**, to be carried.

Տարչին, *t.* see **տառչին**.

Տարտոնել, *t.* to disperse.

Տափաք or **տափակ** **գլուխ**, Frank, European.

Տափնել, *a.* **տափանել**, to harrow.

Տաքդեղ, *p.* pepper.

Տաքնալ, to become warm, to become hot; to be engaged or excited.

Տաքուկ, warm.

Տաքցընել, to heat.

Տգեղնալ, *a.* **ագեղանալ**, to grow ugly.

Տեղ, *a.* **տեղի**, place, room; *prep.* instead of; **տեղ տեղ**, in various places; **տեղաց յը**, from a place.

Տեղացի, belonging to the place, indigenous.

Տեղաւորել, to deposit, to set in order.

Տեղն 'ի տեղը, every thing in its place; minutely, particularly.

Տեղուանք, plur. of **տեղ**.

Տես երթալ, to go to see, to visit.

Տեսնել or **տեսնալ**, to see; to look; to look after, provide for.

Տեսնուիլ, to appear; to see one another, to enjoy a visit.

Տեսք, sight, view.

Տեսքով or **տեսքօք**, handsome.

Տջացընել, *v.* to buzz; to vex.

Տէ', *t.* come on! take care!

Տէ' իմոյի or **տէ' ինտի**, *t.* now then! come on!

Տէի or **տէյի**, *t.* (*lit.* saying), as, as though, on the supposition that...;
չես ուզեր տէի' ուրիշին տուալ, supposing that you did not wish it, he gave it to some one else.

Տէլի խանը, *t.* young man.

Տէլիճէ, *t.* darnel, tares;
a.lj. hair-brained.

Տէլի տօլու, *t.* foolish, half-witted, eccentric.

Տէլաք or **թէլաք**, *t.* attendant in a bath.

Տէ'հա, *t.* there it is.

Տէճթ, *t.* bunch; tuft; nosegay.

Տէճին, *t.* a little while ago.

Տեփր, *t.* iron.

Տէյ, *t.* until.

Տէյնէկ, *t.* staff, rod.

Տէյի, see **տէի**.

Տէյիշ or **տէյիշ սոգուշ**,
exchange, barter.

Տէյիրմէն, *t.* mill.

Տէյիրմի or **տէիրմի**, *t.*
round; square.

Տէյմ, *t.* any one in ge-
neral; **տէյմ մարդու մի՛**
հաւատար, do not be-
lieve all men.

Տէյմ հալով, *t.* with
difficulty.

Տէյմտէ, *t.* scarcely;
doubtfully.

Տէնէփշ *t.* **ընել**, to try,
to prove.

Տէնիզ մէլէյի, see **սու մէ-**
լէյի.

Տէնկ, *t.* the half of a load
for the back of an ani-
mal, what is placed on
one side; counter-bal-
ance; **տէնկ կուգայ մի՛**,
does it balance?

Տէնկսիզ, *t.* who does not
weigh his words, rude,
impolite.

Տէպէլէնմիշ *t.* **ըլլալ**, to
roll, to tumble.

Տէպէշիւր, *t.* chalk.

Տէռ, breaking wind.

Տէստէ, see **թէստէ**.

Տէստէլէմիշ *t.* **ընել**, to
bind in bundles.

Տէստէկ, *t.* prop, support.

Տէստէրէ, see **թէստէրէ**.

Տէստի, see **թէստի**.

Տէստիմէլ, *t.* a sort of
handkerchief.

Տէվէ, *t.* camel.

Տէվէ գուշու or **տէվէ շուշի**,
t. ostrich.

Տէվէճի, *t.* camel-driver.

Տէվր *t.* **ընել**, to turn, to
revolve; to transfer.

Տէվրիշ or **տէրվիշ**, *t.* der-
vish; simple.

Տէտէ, *t.* grand-father.

Տէտիրկին *t.* **ըլլալ**, to be
moving about, to wan-
der about.

Տէր **կլել** or **տէր կանգնիլ**,
to defend, to protect.

Տէրտէր, priest.

Տէրէ, *t.* valley, ravine.

Տէրէճէ or **թէրէճէ**, *t.* step,
grade; degree; pattern;
a refiner's pot.

Տէրընտաս, Candlemas.

Տէրի, *t.* skin, hide;
տէրին իւզմիւշ *t.* **ընել**,
to flay.

Տէրին, *t.* deep.

Տէրման, *t.* strength,
force.

Տէրո, *t.* pain; trouble;
chronic disease.

Տէրուէշփշ *t.* **ըլլալ**, to
communicate one's
troubles, to talk over
each other's troubles.

Տէրպի, *t.* painful; afflicted with a chronic disease.

Տէրպետէր, *t.* pauper, vagabond.

Տէօլլէթ, (*t.* աէլլէթ,) good fortune, wealth.

Տէօլիւշիւշ *t.* ըլլալ, to quarrel.

Տէօնիւմ, *t.* a measure of land, about one third of an acre.

Տէօնկէլ, *t.* medlar.

Տէօշ, *t.* breast (of an animal); shoulder (of meat).

Տէօշէկ, *t.* bed, mattress.

Տէօշէմէ, *t.* pavement; floor; carpets, mats, &c. with which a room is spread.

Տէօրտումէ *t.* վազել, to canter.

Տէօրփիւ, *t.* a rasp.

Տէօքիւնտիւ, *t.* refuse, worthless.

Տէօքմէ, *t.* cast, molten.

Տէօքմէճի, *t.* founder.

Տէֆ *t.* ըլլալ, to be got rid of; to be dissipated.

Տէֆ *t.* ընել, to dissipate; to get rid of, to send away.

Տէֆիգամ or **տէֆիքամ**, *t.* dissipation, amusement.

Տէֆիգամ սոյու, *t.* wine and other liquors.

Տէֆտէր or **թէֆտէր** *t.* an account-book; a note-book or any similar manuscript.

Տէֆտէրտար, *t.* treasurer, collector of the revenue.

Տըզ, *t.* buzz, hum.

Տըզման, *t.* fat, corpulent.

Տըզտըզ, *t.* tardy.

Տըզտըզ պէօճէյի, *t.* the cicada.

Տիդի, *t.* order; string.

Տիդկին, *t.* bridle; **տիդկին ընել**, to run (a horse).

Տիդմիշ *t.* ընել, to arrange; to string (as beads).

Տիլ ալթը, *t.* the pip, a disease of the tongue.

Տիլ եարտըմը, *t.* speaking in one's favor, aid with the tongue.

Տիլ պալըզ, *t.* the sole, a fish.

Տիլէնճի, *t.* beggar.

Տիլիմ, *t.* slice, piece.

Տիլպազ, *t.* fluent.

Տիլպէր, *t.* agreeable; handsome.

Տիլսիլ, *t.* dumb.

Տիլաթ *t.* ընել, to pay attention, to take care.

Տիյտապան, *t.* guard, inspector.

- Տիեկիլ**, *t.* axle-tree, axis.
Տիւճ, *t.* vigorous, brisk.
Տիշի, *t.* female.
Տիւյ, *t.* bottom; fundament.
Տիւյա, *t.* gold stuff.
Տիւյաճէ, *t.* preface; origin, root.
Տիւյէկ or **տիւյէք**, *t.* large mortar.
Տիւ տիրի, *t.* in perfect health.
Տիվան, *t.* tribunal, court, council.
Տիվանխանա, *t.* chancery, court room; hall.
Տիվիթ, *t.* ink-stand, ink-horn.
Տիտիկ *t.* ընեւ, to sit still, (spoken of a child).
Տիրամայր, *a.* տիրամայր, Mother of the Lord, the Virgin Mary; mother of a priest.
Տիրէկ, *t.* column; beam; mast.
Տիրի, *t.* alive; lively, vigorous.
Տիրութիւն ընեւ, to take the part of, to protect.
Տիրսէկ or **տիրսէք**, *t.* elbow.
Տիւզ, *t.* plain, level.
Տիւզէթմիշ *t.* ընեւ, to equalize, to level.
Տիւզէն, *t.* order, arrangement; ornaments, finery; toilet; tuning (a musical instrument).
Տիւզկիւն, *t.* smooth; arranged, furnished.
Տիւզմէ, *t.* fictitious, fabulous.
Տիւզմիւշ *t.* ընեւ, to invent, to feign; also *i.* q. տիւզէթմիշ ընեւ.
Տիւզնալ, *t.* to become smooth.
Տիւզցընեւ, *t.* to smoothen, to level.
Տիւլլէնա or **թիւլլէնա**, *t.* cambric muslin.
Տիւմն, *t.* helm, rudder.
Տիւմպէկէկ, *t.* kettle-drum.
Տիւմտիւզ, *t.* perfectly smooth.
Տիւյիւմ, *t.* knot, tie.
Տիւյմէ, *t.* button.
Տիւշէք, *t.* congruous, fitting.
Տիւշիւշ *t.* գտնեւ, to find opportunity; տիւշիւշ փնտրուեւ, to seek opportunity.
Տիւշման, *t.* enemy.
Տիւտիւկ, *t.* a small musical pipe or whistle.
Տիւրթմիւշ *t.* ընեւ, to goad, to incite.
Տիւրիւսա, *t.* true, faithful.

Տիւրկէր, *t.* house carpenter.

Տիւրպիւն or **տիւլպիւն**, *t.* spy-glass, telescope.

Տիք or **տիգ**, *t.* standing, erect; unyielding.

Տիք տիք *t.* նայիլ, to look at one with aversion or in a threatening manner.

Տիքիկ թաշ, *t.* obelisk.

Տլխիլ, see **Թլխիլ**.

Տխամիշ *t.* ընել, to cork, to close.

Տխնալ, *t.* fat, corpulent.

Տխնէֆէս, *t.* asthmatic.

Տկել, *p.* to get to the bottom, to finish.

Տկւոր, *v.* naked, destitute.

Տկոիլ, *p.* to swell; to be haughty.

Տղաբերք, child-birth.

Տղան անցընել or **տղան ձգել**, to miscarry, to have an abortion.

Տղակուց, from infancy.

Տղեկ, little child, poor little thing.

Տղըշը, see **Դժըշը**.

Տղոշ, *v.* stupid.

Տնալ *p.* ընել, to make sport of.

Տնաւեր, destroyer of his house, wasteful.

Տնեցի, belonging to the house.

Տնտընալ, to delay.

Տնուոր or **տնուոր**, having a family.

Տնիեսայ, son-in-law who resides in his father-in-law's house.

Տոճկել, *p.* to spoil in cooking.

Տուլախ, *t.* net, trap, snare.

Տուլաւ, *t.* salt-works.

Տուլ, *t.* widow; widower.

Տուճան, *t.* mist, fog; smoke; bloom (of plums, grapes, &c.)

Տուճանլանմիշ *t.* ըլլալ, to be foggy; (of the eye) to be dim; (of plums or grapes) to be covered with bloom.

Տուն տեղ ըլլալ, to establish one's self in a separate house; to marry.

Տուն տալ, to inspire, to suggest.

Տունուխ, *t.* obscure, dim.

Տուռու, *t.* pure, refined, clear.

Տուռուլմիշ *t.* ըլլալ, to become clear.

Տուլաւ, *t.* prayer.

Տուլարձի, *t.* a mason.

Տուտու, *t.* madam, lady.

Տուտու գուշու, *t.* a parrot.

- Տ^սե^լ** , to break wind.
- Տ^սլիք** *t.* **ընե^լ** , to be at peace, to live in peace.
- Տ^սնախ** or **թ^թնախ** *t.* nail (of the fingers or toes).
- Տ^սաբռալ** , to murmur, to mutter.
- Տրուիլ** , Pass. of **աալ** , to be given.
- Տրպա** , *p.* time, *i.* *q.* **հեղ** .
- Տրտեցընե^լ** , to grieve, to vex.
- Տրտնջալ** , to complain.
- Տքալ** , to groan.
- Տքաքալ** , to groan often.
- Տլախ** , *t. p.* strip of cloth worn instead of a stocking.
- Տլամա** , *t.* a fester, a whitlow.
- Տլայլ** , *t.* concerning.
- Տլանարմիշ** *t.* **ընե^լ** , to impose upon, to defraud.
- Տլաշըխ** , *t.* crooked, round about.
- Տլաշմիշ** *t.* **ըլլալ** , to take a turn ; to be wrapped about.
- Տլապ** , *t.* closet, cupboard ; large wheel for raising water from a well or cistern ; wheel over which boys swing suspended in boxes ; trick.
- Տլմա** , *t.* stuffing ; squash stuffed with minced meat, rice, &c. **առլմա պատ** , wall built of mud trodden in a mould.
- Տլու** , *t.* full ; *subt.* hail.
- Տփսան** or **աօքսան** , *t.* ninety.
- Տօղրամաճի** , *t.* a joiner.
- Տօմպալա** *t.* **ընե^լ** , see **թախլա դառնալ** .
- Տօմպալախ** , see **թօմպալախ** .
- Տօյում** , *t.* fulness ; **աօյում չգիտեր** , he does not know when he has enough.
- Տօնաթմիշ** *t.* **ընե^լ** , to adorn, to deck ; (ironically) to cover with reproaches.
- Տօնանմա** , *t.* great festival ; illumination ; fleet, navy.
- Տօնմիշ** *t.* **ըլլալ** , to be congealed, to be frozen.
- Տօնտուրմա** , *t.* frost ; ice-cream.
- Տօնուխ** , see **տուռնուխ** .
- Տօպրակ** , a bag.
- Տօռու** , *t.* sorrel, (colour of a horse).
- Տօսաօղրու** , *t.* exactly right.
- Տօստ** , *t.* a friend.
- Տօրթու** , see **թօրթու** .
- Տօխաօղու** , *t.* brim full.

Բ

Բախամ , *t.* arithmetic ; arithmetical figures.

Բախի , *t.* a kind of brandy distilled from the juice of grapes, raisins, or dates.

Բահտ or Բախտ , see Եռահտ .

Բաղակթ , *t.* respect, veneration.

Բախութալը , *t.* orderly, well arranged.

Բախութասըղ , *t.* in dis-

order, ill arranged.

Բէղակթ , *t.* disgrace.

Բէղիլ , *t.* disgraceful, shameful.

Բէմ , *t.* divination ; Բէմ թափիլ , to use divination .

Բէմալ , *t.* a diviner.

Բէֆիք , *t.* companion.

Բիճա , see Իրիճա .

Բուպար *t.* Ընիլ , to compare .

Յ

Յաթիլ or ցաթիլ , to dawn, to begin to appear.

Յաթկիլ , to leap .

Յաթկեցընիլ , to cause to leap.

Յաթկտիլ or ցաթկտիլ , to jump or hop about, to leap (as for joy).

Յաթկտուք , an eruption.

Յած , as in *a.* low ; *also.* churlish, rude.

Յածկիլ , rather low.

Յածնալ , to be humbled ; to be in a low condition ; *v.* to become rude or churlish .

Յածցընիլ , to lower, to abase.

Յամքեցընիլ , to dry up, *act.*

Յամքիլ , *a.* ցամաքիլ , to dry up, *neut.*

Յաւեցընիլ or ցաւցընիլ , to afflict, to cause sorrow.

Յեխ , mud ; mortar .

Յեխտ , muddy, miry.

Յեխտիլ , to besmear with mud.

Յխորիլ , *p.* to wear out, to use up ; to crush.

Յկնիլ or *v.* ցըժնիլ , *a.* ցնկնիլ , to bring forth,

- to litter, (said of dogs).
 Հնծղայ, *a.* ծնծղայ, cym-
 bal.
 Հնծուս, rejoicing.
 Հոյց տալ, to shew.
 Հորեկ, *a.* ցերեկ, day-
 time; ցորեկն ի՛րուն, all
 day long.
 Հորեկուընէ, during the
 day, by day.
 Հորեն, *a.* ցորեն, wheat.
 Հորենուկ, *p.* measles.
 Հուրտ առնել, to take cold.
 Հուցընել, *a.* ցուցանել,
 to shew, to point out.
 Հւել, to have the bowels
 relaxed.
 Հրտնալ, *a.* ցրտանալ, to
 grow cold, to cool.
 Հրցընքնել or ցրցընքնել,
 to sprinkle; to shed.
 Հցընել, see ցուցընել.
 Հողել or ցողլել, to
 rinse.

Փ

- Փաղարըխ, see պաղարըխ.
 Փաթ, *t.* clash; clatter;
 crackling.
 Փաթ փաթ *t.* զարնել, to
 tap, to stamp with the
 foot, &c.
 Փաթըռ քիւթիւռ, *t.*
 stamping, clattering.
 Փաթըռոյ or փաթըռոյ,
t. clash, clatter, noise.
 Փաթթել, to envelope, to
 fold.
 Փաթէնթա, *t.* (*Ital.*) a
 diploma.
 Փաթթոյ or փաթոյ, en-
 velope; fillet, band.
 Փաթթուիլ, to be enve-
 loped; to wrap one's
 self up; to embrace.
 Փաթիսթա, *t.* (*Ital.*) cam-
 bric.
 Փաթլաթփշ *t.* ընել, to
 burst, *act.*
 Փաթլաթիշ *t.* ըլլալ, to
 burst, *neut.*
 Փաթլանդըճ, *t.* pop-gun.
 Փաթլիճան, *t.* the egg-
 plant.
 Փաթտել, see փաթթել.
 Փալա, *t.* sabre.
 Փալաղ, *t.* young of fowls.
 Փալամուտ, *t.* acorn.
 Փալան, *t.* a kind of saddle,
 broad and flat at the
 top.
 Փալաւոա, *t.* (*Span.*) 'idle
 talk, declamation, pa-
 laver.
 Փալասկա, *t.* leather hol-
 ster attached to the
 girdle, worn by irregu-
 lar soldiers.

Փայլուղէ , *t.* jelly .

Փայլիլալ , to shine, to glitter .

Փախլաւա or փախլավա , *t.* a sort of pastry .

Փախուկ , foolish .

Փախտիլ , to avoid, to retire, to fly .

Փախցընել , to cause to flee ; to aid in escaping ; to let go .

Փածեղ or փայծեղ , *p.* spleen .

Փակչիլ or փակիլ , to be glued ; to stick fast .

Փակցընել , to sodder ; to glue ; to attach .

Փաճ , see պաճ .

Փայ , *t.* part, piece ; փայընել or փայ բաժինընել , to apportion .

Փայէ , *t.* order, rank ; respect, honour .

Փայիթախթ , *t.* capital, metropolis .

Փայլակ , *a.* փայլակն , lighting, flash .

Փայլաշմիշ *t.* ըլլալ , to divide among themselves .

Փայլեցընել , *a.* փայլեցուցանել , to make bright, to polish .

Փայտօս or փայտօստ , *t.* intermission, vacation .

Փանայիր , *t.* fair ; great assembly .

Փանդէշիր , *t.* antidote .

Փաշա , *t.* a Pasha .

Փաշա , *t.* feet of animals used for food ; վարտիքի փաշա , lower tie of drawers, about the ankles .

Փաշառըղ , *t.* difficult, toilsome .

Փաշաւոա or փաշաովա , *t.* dish-cloth , house-cloth .

Փապուճ , see բապուճ .

Փառալամիշ *t.* ընել or փառա փառա *t.* ընել , to tear or cut in pieces .

Փառըլ փառըլ *t.* վառիլ , to glisten .

Փառլախ or փարլախ , *t.* clear, bright .]

Փառլամիշ *t.* ըլլալ , to shine, to glitter .

Փառչ , see փարչ .

Փաս , *t.* rust .

Փասըղ *t.* rusty, tarnished

Փաստաւ or փաստաֆ , *t.* piece, (of cloth, &c.)

Փատ , *a.* փայտ , wood ; փատ կտրիլ , to become like wood ; to become stiff (as with the cold) ; to be overcome with astonishment ; փատի կտոր (մարդ) , block-head .

Փատնալ , *i.* *q.* փատ

- կտրիլ** . See under *փատ* .
Փատողիլ , a bed-bug .
Փարա , *t.* a para ; money .
Փարչ , a mug .
Փարտել , to swing (the arms in walking) .
Փափաթիա , *t.* camomile .
Փափառա or **փափարա** ,
t. reprimand ; punish-
 ment .
Փափուկնալ , to become
 tender .
Փաք , *t.* pure, clean .
Փաֆ փուֆ *t.* **ընել** , to
 bully, to bluster .
Փեթթել , *a.* **փետել** , to
 pluck off (feathers or
 hair) .
Փեռատել , *p.* to cut, to
 hack .
Փեսաղբար , *p.* grooms-
 man .
Փեսայ , as in *a.* bride-
 groom ; son-in-law ; also
 brother-in-law, sister's
 husband .
Փեսայացընել , to receive
 into the relation of a
 son-in-law, to give one's
 daughter in marriage
 to .
Փետատ , *p.* *a.* **փայտատ** , a
 mattock .
Փերփեր , purslain .
Փեժմիւրակ , *t.* pallid ;
 wretched, vagabond .
Փելթէ , *t.* jelly .
Փելթէկ , *t.* stammerer .
Փելին , *t.* wormwood .
Փելիա or **փելիթ** , *t.* acorn ;
 oak .
Փելուզա , see **փալուզէ** .
Փէ՛՛՛ փէ՛՛՛ , *t.* oh ! how
 fine !
Փէ՛՛՛ or **փէյ** , *t.* earnest
 money ; pledge ; **անոր**
խօսքը փէյ չունի , his
 word is not to be trust-
 ed .
Փէ՛՛՛իւան , *t.* wrestler,
 athlete ; brave gallant
 person .
Փէյտա՛՛՛ *t.* **ընել** , to invent,
 to contrive .
Փէնճիրէ , *t.* window .
Փէնչէ , *t.* claw .
Փէշ , *t.* skirt .
Փէշէքէր , *t.* skilful, inge-
 nious .
Փէշին , *t.* in advance,
 beforehand .
Փէշկէշ , *t.* present, gift .
Փէշկիր , *t.* napkin, towel .
Փէշտախտա , *t.* counter .
Փէշտըմալ , *t.* an apron
 which passes quite
 round the body .
Փէչէ , *t.* a stiff horse-hair
 veil used by Turkish
 women .
Փէչէթա , *t.* napkin .

Փէռչին or փերչին , *t.* fastening, clinching.

Փէռչինէմիշ *t.* ընել to fasten, to clinch.

Փէսիփայէ , *t.* plebeian.

Փէստիլ , *t.* a preparation of apricots, prunes, &c. made in the shape and with the consistency of thick brown paper.

Փէտառվա or փէտավա , *t.* thin strip of wood, lath.

Փէրէնտէն *t.* նետել , to play a trick.

Փէրէքէնտէ , *t.* scattered, thrown here and there ; remnants.

Փէրթաֆսրղ , *t.* sun-glass ; microscope.

Փէրի , *t.* fairy.

Փէրիշան or փէրուշան , *t.* scattered ; wasted ; wanderer.

Փէրիւղէ , *t.* ligure, a precious stone.

Փէրկէլ , *t.* compass, dividers.

Փէրուքա , *t.* (Ital.) a wig.

Փէրչէմ , *t.* head of hair.

Փէրսէնք , *t.* balance, counterpoise ; an episode.

Փէրվա , *t.* fear ; bashfulness.

Փէրվաղ . *t.* border.

Փէրվէրտէ , *t.* former pupil, alumnus.

Փէրտաչ , *t.* ընել or տալ , to polish, to smoothen.

Փէրտէ , *t.* curtain ; tone in music.

Փէփէ *t.* ընելով խօսիլ , to speak stammeringly.

Փէք , *t.* very ; *adj.* hard.

Փէքէ , *t.* settle, seat.

Փէքմէղ , see պէքմէղ .

Փէքսիմէտ , see պէքսիմէտ .

Փէօտէքի , *t.* sheep-skin.

Փիաղ or փիյաղ , *t.* minced onions and parsley ; *met.* adulation, flattery.

Փիաթա , *t.* (Ital.) plate, dish.

Փիանքօ , *t.* (Ital.) lottery.

Փիլաւ or փիլաֆ , *t.* pilaf, rice cooked with butter.

Փիլիճ , *t.* pullet.

Փիճ , *t.* bastard ; small and worthless.

Փինէղ , *t.* the pinna, a shell-fish.

Փինթարի , *t.* delicate ; cleanly, neat.

Փիշկին , *t.* well cooked ; easy to be cooked ; possessing experience.

Փիս , *t.* impure ; փիս բերան , foul-mouthed.

Փիսսի պալըղ , *t.* a flounder.

Փիսլէմիշ *t.* ընել , to soil.

Փիտէ , *t.* a kind of soft bread-cake.

Փիր , *t.* aged person, el-

- der ; leader ; inventor, originator ; *փիր իւթի-յար* , *t.* very aged ; *փի՛ր օլ* , *t.* long life to you ! well done ! (used also ironically).
- Փիրէ* , *t.* a flea.
- Փիրինճ* , *t.* brass ; rice .
- Փիրիփաք* , *t.* very pure ; very well, entirely cured.
- Փիրսիզ* , *t.* uninstructed, unrestrained, mischievous.
- Փիրփիրի* , *t.* plebeian, vulgar.
- Փիւշման* *t.* *ըլլալ* , to repent, to be sorry.
- Փիւսկիւլ* , *t.* fringe ; tassel.
- Փիւսկիւլլիւ պէլա* , *t.* complicated difficulty .
- Փիւսկիւրմիշ* *t.* *ընել* , to sprinkle water with the mouth.
- Փիւրիւզ* , *t.* refuse silk ; complication, difficulty .
- Փիւրիւզլիւ* , *t.* tangled, complicated.
- Փիւրսիլաճ* , *t.* completely armed.
- Փիւֆ* , *t.* (puff, blowing ; *int.*) fie !
- Փլած* , in ruins.
- Փլէիլ* , to crumble, to go to ruin .
- Փլցընել* , to ruin, to tear down, to destroy .
- Փլիկիլ* , to fall to ruin, to fall into decay .
- Փճանալ* , to go to nothing, to be lost, to vanish .
- Փնկի* , *t.* filthy .
- Փնարուել* or *փնարել* , to seek .
- Փշաքաղել* , to have one's hair rise on end, to be horror-struck .
- Փշոտ* , thorny, prickly .
- Փշոր* , *pl.* *փշուռք* or *փշառք* , crumb, scrap .
- Փոթ* , wrinkle ; *փոթ փոթ* *ըլլալ* , to be wrinkled, to be rumped .
- Փոթոցընել* , *v.* to exaggerate .
- Փոնն 'ի փոխը* , alternately, interchangeably .
- Փոխորդ* , change (of garments) .
- Փռիման* , see *փիւշման* .
- Փոցընել* , to make hollow.
- Փորփշարկել* , to dig here and there .
- Փորքշուք* , looseness, diarrhea .
- Փուքալ* , *t.* bottle .
- Փութիէրէզ* , *t.* idolater .
- Փուլ* , *t.* an asper ; a spangle ; scale (of fish) ; a wafer .
- Փուս սիրտ* , tender-hearted .
- Փուճ* , vain, useless .

Փռւճռւմռւճ , vain, good
for nothing.

Փռւշ փռւշ ըլլալ (*խրթնել*).
see փշաքաղել .

Փռւռ , i. q. a. փռւռն , o-
ven ; also furnace ; kiln.

Փռւս , t. fog, mist.

Փռւսատ , t. instrument ;
weapon.

Փռւսեալ , t. sad.

Փռւսուռ , t. ambush .

Փռւսուլա , t. (*Ital.*) mari-
ner's compass ; billet,
note.

Փռւք , bellows.

Փռել , to spread.

Փռալալ , t. leek.

Փռնգտալ or փռըտալ ,
a. փռնգալ , to sneeze .

Փռոց , a. սփռոց , table-
cloth, spread.

Փսըռոց , whisper .

Փսխեցընել , a. փսխեցու-
ցանել , to make to
vomit.

Փսխունք , vomit, spew-
ings.

Փսոր , see փշուր .

Փսորել , a. փշրել , to
break, to pound.

Փստորել , to slip away
privately.

Փսփրս , փսփրոց or փսփր-
սուք , see փսրոց .

Փսփրսալ , to whisper.

Փստած , rotten.

Փտտեցընել , to cause to
rot.

Փտտիլ , a. փտիլ , to rot .

Փրթիլ , to be detached,
to be taken away .

Փրշել , a. փշրել , to break
in pieces, to pound.

Փրցընել , to detach, to
break off ; to pull up.

Փրփրած , frothy ; foaming
with rage.

Փրփրիլ , as in a. to froth ;
also, to foam with rage ;
to suffer extreme thirst .

Փրփրցընել , to cause to
froth.

Փքիլ , p. a. փքանալ , to
swell ; to be elated.

Փօթալ , see բօթակ .

Փօթուռ , t. alarm, war-
cry ; disturbance.

Փօլատ , t. steel ; a tray, a
salver.

Փօլեցա or բօլեցա , t. (*Ital.*)
bill of exchange.

Փօճ փօճ t. ընել , to ca-
ress, to cajole.

Փօճալամիշ t. ընել , to
steer (a ship) in the
direction of the wind.

Փօմիշ , t. pumice-stone.

Փշրալ , see փորեալ .

Փշուռ or փշի , t. silk tur-
ban ; silk shawl.

Փօստ , t. skin, hide ; post,

courier ; post of honor,
rank.

Փօստա , *t.* (*Ital.*) post, mail.

Փօստաւ , *t.* sandal ; im-

modest woman.

Փօրեալ , *t.* north ; the
north wind.

Փօրթոսաւ , *t.* orange.

Ր

Րա' ho ! halloo ! *address-*
ed to a female.

Րաթայ , see գաթայ .

Րաւել , to walk.

Րաւեցընել , to cause to
walk.

Րաւուկ , having a rapid
gait, nimble.

Րակուք , thing loosened
or taken to pieces.

Րաղքըցի , citizen.

Րամահընել , *a.* քամահել ,
to despise ; to revile.

Րայն or գայն , *t.* brother-
in-law.

Րայնաթա or խայնաթա ,
t. father-in-law.

Րայնանա , *t.* mother-in-
law.

Րանարիա , *t.* canary-bird.

Րանի՞ մէկ , until when ?

Րանի՞ որ , as long as,
while.

Րանի՛ քանի մարդիկ , how
many men !

Րանց , *v. a.* քան զ , more
than.

Րաշ , weight ; an oke ;
adv. slowly .

Րաշել , to draw ; to
suffer ; to sketch, to
paint.

Քաշկոսել , to pull on all
sides.

Քաշուած , drawn up, con-
tracted .

Քաշուածք , drawing,
sketch.

Քաշուիլ , to withdraw ;
to be contracted, to
shrink, to dry up, as the
water of a well ; to be
ashamed.

Քաշքշել , see քաշկոսել .
Քառսուն , *a.* քառասուն ,
forty .

Քար կտրիլ , to be petri-
fied ; քար նետել , to
throw stones ; to touch
by words .

Քարապինա , *t.* (*Ital.*) a
carbine .

Քարէ քար զարնել , to
strike from rock to
rock ; (սէսել) to wear
one's self out with care
and effort .

- Քարհանք**, *a. քարահանք*, quarry.
Քարոտ, *a. քարոտ*, full of stones.
Քարոտել, to stone.
Քացիկ, to become sour, to become like vinegar.
Քափուծ or **քափուտ**, *t.* a coarse overcoat with a hood.
Քաքում, *t.* ermine.
Քեաթիկ, *t.* writer, clerk.
Քեահի, *t.* sort of pastry.
Քեահիա, *t.* superintendent; deputy, agent.
Քեամիլ, *t.* complete, perfect; of full age; good, reputable.
Քեապէ, *t.* the Caaba.
Քեասէ, *t.* a bowl.
Քեար, *t.* profit, gain.
Քեաւկիր or **քեաւկիր պիւնա**, *t.* building of stone.
Քեափիր, *t.* infidel, atheistical; impious.
Քեափիրի, *t.* camphor.
Քերթել, (*comp. a. քերել*.) to scrape off, to smoothen.
Քեօր or **քեօռ**, *t.* blind.
Քեօր քեօրունա or **քեօռ քեօռունա**, *t.* blindly, gropingly.
Քեօրնալ or **քեօռնալ**, *t.* to become blind.
Քէզապ սուլու, *t.* aqua regia.
Քէթէն, *t.* flax; hemp.
Քէթէրիզ պաշք, *t.* opportunity, suitable occasion.
Քէլ, *t.* scalled, scurfy; bald.
Քէլէշ, *t.* bold, gallant.
Քէլէփիր, *t.* booty, plunder; that which costs nothing compared with its value.
Քէլէփէ or **քէլէպճէ**, *t.* gag; manacles.
Քէլլափօշ, *t. i. q. արախճին*.
Քէլլէ, *t.* head.
Քէլիկթիս, *t.* pincers.
Քէխիա, see **քեահիա**.
Քէհրպար, *t.* amber.
Քէմ, *t.* bad, wicked.
Քէման or **քէմանէ**, *t.* a bow; a violin.
Քէմէն, *t.* a noose.
Քէմէր, *t.* vault, arch; a sort of girdle.
Քէնար, *t.* edge, shore, margin.
Քէնէվիր, *t.* hemp-seed.
Քէննայի *t. խօսիլ*, to insinuate, to allude; (*esp. in an ironical manner*).
Քէնտիր, *t.* hemp.
Քէշիկ or **քէշիէմ**, *t.* would that!
Քէշիէկ, *t.* sort of porridge, made of wheat

- boiled in meat broth and beaten.
- Քէչէ , *t.* felt ; քէչէ կտրիլ or քէչէլէնսիշ *t.* ըլլալ , to become sleepy, to doze.
- Քէշի , *t.* goat ; she-goat.
- Քէշի պոչնուղու , *t.* the carob bean.
- Քէպապ , *t.* roast meat ; քէպապ ընել , to roast.
- Քէպէ , *t.* sort of coarse hair-cloth.
- Քէռթէնքէլէ , *t.* a lizard.
- Քէռթիկ քէռթիկ *t.* ընել , to cut, to hack.
- Քէռաւէլի , *t.* magnificent, glorious.
- Քէս *t.* մնալ or իշխալ , to be put to shame, abashed.
- Քէստտ or քէստտըլի , *t.* dullness of trade.
- Քէսէ , *t.* a purse ; a purse of money, 500 piastres.
- Քէսէկ , *t.* clod of earth.
- Քէսէր , *t.* an adze.
- Քէսիմ , *t.* cut, figure ; fashionable appearance ; toilet.
- Քէսկին , *t.* sharp .
- Քէստանէ , *t.* a chestnut.
- Քէվիի , *t.* a cullender.
- Քէլրան or քէրվան , *t.* caravan .
- Քէրաքէ , *t.* over-coat, cloak .
- Քէրէմ , *t.* grace, favour .
- Քէրէստէ , *t.* lumber.
- Քէրէվիզ , *t.* celery .
- Քէրիսանա , *t.* manufactory.
- Քէրկզաւ , to hiccough .
- Քէրկէֆ , *t.* frame for needle-work ; քէրկէֆ բանիլ , to embroider.
- Քէրփիճ , *t.* brick dried in the sun .
- Քէփաղէ , *t.* disreputable .
- Քէփէնէկ , *t.* butterfly ; stiff felt over-coat without sleeves, worn by camel-drivers .
- Քէփէնկ or քէփէնք , *t.* trap-door ; shutter which swings on hinges at the top .
- Քէփճէ , *t.* a ladle ; a skimmer .
- Քէքիկ , *t.* pennyroyal.
- Քէքլիկ or քէքլիք , *t.* partridge .
- Քէքլիկ օթու , *t.* wild thyme ; marjoram .
- Քէօզ , *t.* a burning coal.
- Քէօթէկ , *t.* beating ; քէօթէկ ուտել , to be beaten .
- Քէօթրիւմ , *t.* paralytic .
- Քէօլէ , *t.* a slave .
- ՔէօՏլան , *t.* a courser, (horse) .
- Քէօճիւ or քիւճիւ , *t.* list of cloth .

Քէօմէ, see ըլւմէ.

Քէօմիւր, *t.* coal.

Քէօյլիւ, *t.* rustic.

Քէօշէ, *t.* angle; Քէօշէ
պուճախ, *t.* in holes and
corners.

Քէօշէլի, *t.* angular; չորս

Քէօշէլի, square; վեց

Քէօշէլի, hexagonal; Քէօ.

շէլի խօսք, apt speech.

Քէօշք, *t.* a kiosk.

Քէօշէկ, *t.* dancing-boy.

Քէօսէ, *t.* that has a nat-
urally imperfect beard.

Քէօսէլէ, *t.* sole-leather.

Քէօսսէկ, *t.* fetters; a
watch-chain.

Քէօսսէպէկ, *t.* mole.

Քէօրիւկ, *t.* bellows.

Քէօրկէ, *t.* shadow.

Քէօրիկէ, *t.* fresh, tender.

Քէօրֆէղ, *t.* (*vulg. Gr.*
κόρφος,) a gulf.

Քէօրիկէ պալըղը, *t.* sea-
dog; shark.

Քէօրիւկ, *t.* froth, foam,
slaver.

Քէօրիւրմիւշ *t.* ըլլալ, to
foam, to froth.

Քէօրրիւ, *t.* bridge.

Քէօք, *t.* root; stump.

Քէօքլէնիշ *t.* ըլլալ, to
take root.

Քէօք պոյա, *t.* madder.

Քէօֆտէ or Քէօֆտիւ, *t.*
ball of minced meat; a

confection of grapejuice
and starch or flour
dried.

Քէֆ, *t.* scum.

Քէֆ, (*t.* Քէյֆ), exhilara-
tion; pleasure; state of
health; Քէֆ չունիմ, I
am not well; Քէֆը տե-
ղը ըլլալ, to be in good
spirits; Քէֆը աւրել, to
be indisposed; Քէֆին
կէօրէ, *t.* according to
his mind; Քէֆ չաթմիշ
t. ընել, to amuse one's
self.

Քէֆ, *t. adj.* exhilarated
with wine.

Քէֆալ, *t.* (*Gr.*) the
mullet, a kind of fish.

Քէֆիլ, *t.* bail, surety.

Քէֆսիղ, *t.* indisposed,
unwell.

Քթան, linen.

Քթառիչ, snuffers.

Քթըռ քթըռ ուտել, to
craunch.

Քի, *t.* that.

Քիթապխանա, *t.* library.

Քիթրէ, *t.* tragacanth.

Քիլ, *t.* clay.

Քիլէ, *t.* a measure of dry
things nearly equal to
a bushel.

Քիլէր, *t.* a pantry.

Քիլէրմէնի, *t.* Armenian
bole.

- Քիլիճ , *t.* a carpet, a rug.
 Քիլիւ , *t.* a lock.
 Քիմիաճի , *t.* chemist ; al-
 chymist ; impostor .
 Քինա or քինա քինա ,
 Peruvian bark.
 Քինէտ or քինէթ , *t.* junc-
 ture, attachment.
 Քինէտլէմիշ *t.* ընեւ , to
 join, to unite.
 Քինթ , *v. a.* քիթ , nose,
 snout.
 Քիշիգասէ , *t.* gentleman,
 nobleman.
 Քիշնէմիշ *t.* ընեւ , to
 neigh .
 Քիշնիշ , *t.* coriander .
 Քիչ , little ; few ; քիչ մը ,
 a little ; a little while ;
 քիչ մնաց որ , came
 within a little of . . .
 Քիչ քիչ , little by little .
 Քիչիկ or քչիկ , rather
 few .
 Քիշնաւ , to diminish .
 Քիչցընեւ , to make little .
 Քիչուոր , diminished, few .
 Քիպիր , *t.* arrogant,
 proud .
 Քիպրիթ , *t.* sulphur .
 Քիսս , *t.* profit, gain .
 Քիսվէթ , *t.* garb, costume ;
 appearance ; portrait .
 Քիրա , *t.* rent, hire ; քի-
 րայով բռնեւ , to hire .
 Քիրազ , *t.* a cherry .
 Քիրաճի , *t.* tenant, lod-
 ger ; one who keeps an
 animal to let .
 Քիրայել , *t.* to hire .
 Քիրէճ , *t.* lime .
 Քիրեմիւ , *t.* tile .
 Քիրեվէտ , *t.* bedstead .
 Քիրիշ , *t.* string, chord,
 of a violin, &c ; also *i.* q .
 քիրիշլամէ .
 Քիրիշլամէ , *t.* smaller
 beams placed upon lar-
 ger ones or on the heads
 of columns .
 Քիւթ քիւթ , *t.* thumping
 noise .
 Քիւթիւկ , *t.* a log of
 wood ; large book for
 records or accounts .
 Քիւթիւռտիւ , *t.* sound,
 detonation, crash .
 Քիւլաչ , *t.* a felt cap ; a
 trick .
 Քիւլ ըռէնկի , *t.* ash-col-
 oured, grey .
 Քիւլիւնկ , *t.* pickaxe .
 Քիւլիւչէ , *t.* ingot .
 Քիւլճան , *t.* furnace of a
 bath .
 Քիւլճանի , *t.* worthless,
 dissipated person .
 Քիւլլասաւր , *t.* broiled
 meat, steak .
 Քիւմէ , *t.* collection, mass .
 Քիւմէս or քէօմէս , *t.* hen-
 roost, hen-house .

քիւնկ , *t.* a pipe, a tube.
 քիւսկիւ , *t.* bar of a door.
 քիւրէկ , *t.* shovel ; oar ;
 galley ; shoulder-blade.
 քիւրք , *t.* fur ; robe lined
 with fur.
 քիւփ , *t.* large earthen
 vessel.
 քիւքիւրս , *t.* sulphur,
 brimstone.
 քիւֆ , *t.* mould .
 քիւֆէ , *t.* deep basket,
 hamper.
 քիւֆիւր or քիւֆր *t.* ընել ,
 to blaspheme.
 քիւֆիւրպաղ , *t.* blasphem-
 er.
 քիւֆէնմիշ *t.* ըլլալ , to
 mould , to become
 mouldy .
 քիւֆլիւ , *t.* mouldy.
 քիւփրի , *t.* hedge-hog,
 porcupine.
 քիւփրիկ , *t.* eyelash .
 քմծիծաղ ըլլալ or քմծուիլ ,
 to smile.
 քնանալ , to sleep .
 քնացընել , to put to sleep.
 քնել , *p.* see քնանալ .
 քնեւք , temple (side of
 the head.)
 քնչատ , wakeful, sleep-
 less.
 քնոս , sleeper.
 քշել , to push ; to drive
 out, to exile ; to last, to

endure ; փորը քշել , to
 have the bowels re-
 laxcd.
 քշպել , to reprehend, to
 blame.
 քով , side ; *prep.* by ;
 with ; in the employ-
 ment of ; քովէն վճարեց ,
 he paid out of his own
 pocket .
 քովէքով , quite close,
 next.
 քովընտի , oblique ; a-
 cross.
 քովիկ , see քով .
 քու , Gen. of դուն , thy .
 քուկդ or քուկիկդ , thine.
 քուռ , vile, worthless.
 քուռչ , rag .
 քուր , *a.* քոյր , sister.
 քուրուկ , sister (familiar-
 ly).
 քութել , to sew careless-
 ly and badly .
 քութիւթալ or քութ փութ
 ընել , to litter.
 քսել , to rub ; to anoint
 by rubbing .
 քսուիլ or քսուքսուիլ , to
 rub one's self ; to rub a-
 gainst, to graze ; to
 frequent, to attach one's
 self to ; to fawn upon .
 քսիսալ , see փսիսալ .
 քրիստոնէ , *a.* քրիստոնեայ ,
 christian .

- Քրտրնած , sweating . sweat .
 Քրտրնխաշ , broken out with a rash . Քրտինք , sweat .
 Քրտրնցընել , to cause to to curse .

()

- ()՛ , oh ! how fine ! ()խխապաղ , see օքքապաղ .
 ()դ , an arrow . ()խշամիշ *t.* ընել , to caress .
 ()գտել , to suffice . ()խոր , *v.* seven .
 ()գտեցընել , to render sufficient . ()ծել , *a.* օծանել , to anoint .
 ()թլանմիշ *t.* ըլլալ , to pasture , to feed . ()՛հ , oh ! ah !
 ()թլուխ , *t.* pasture , grass . ()հարսակ or օրհարսակ , *a.* օրհասարակ , noon .
 ()թուրախ , *t.* a pensioner ; the fundament ; a chamber-pot . ()դակ կոճակ , hook and eye ; loop and button .
 ()լաղան , *t.* possible . ()դեկ , see ողեկ .
 ()լանճա , *t.* what one has on hand , remnant . ()դախ , *t.* a kid .
 ()լթա , *t.* fish-hook ; *i.* գ. վօլթա , tack , turn ; օլթա զարնել , to take a turn , to take a walk . ()դմիշ *t.* ըլլալ , to be successful , to prosper .
 ()լուխ , *t.* gutter . ()դուռ ուշախ , *t.* children , young folks .
 ()լուր օլմալ , *t.* groundless , vain . ()դուլուխ , *t.* adopted child .
 ()խ , *t.* oh ! ()դրամիշ *t.* ըլլալ , to meet .
 ()խ , see օգ . ()ճախ , *t.* fire-place .
 ()խա , *t.* oke , weight of 2 $\frac{3}{4}$ pounds . chimney ; bed in a garden ; *met.* tribe , family .
 ()խամուր , *t.* the linden-tree . ()մուշ , *t.* shoulder .
 ()խլառու , *t.* small roller , cylinder . ()մպուէլա or օմպէլա , (*Ital.*) umbrella .
 ()յա , *t.* edging , a kind of needle-work .

- () յաւանդիչ *t.* ըլլալ, to delay, to play truant.
- () յին, *t.* play, game.
- () յմա, *t.* engraving, sculpture.
- () յմալը, *t.* engraved, sculptured.
- () յմիչ *t.* ընեւ, to engrave, to sculpture.
- () յնախ, *t.* a joint; *adj.* fickle.
- () յուխ, *t.* scarecrow.
- () յուն, see յին.
- () յունճախ, *t.* play-thing.
- () յունճու or ջունպազ, *t.* player, skilful in a play.
- () պա, *t.* tent such as is used by the nomades; nomadic tribe.
- () ջիւ, *v. a.* ոջիւ, a louse.
- () ոման, *t.* forest.
- () ոնալ, *v. a.* ոռնալ, to howl.
- () ոսալամիչ *t.* ընեւ, to steer close to the wind.
- () ոսա փօճա *t.* երթալ, to steer irregularly; to be irregular, to be fickle.
- () ոտու, *t.* camp; army.
- () ոսպի, *t.* a prostitute.
- () սանմիչ or ուսանմիչ *t.* ըլլալ, to be disgusted, wearied
- () սանտրմիչ or ուսանտրմիչ *t.* ընեւ, to weary, to disgust.
- () սկի, *v. a.* ոսկի, gold.
- () վա, *t.* a plain.
- () տա, *t.* a room.
- () տալար, *t.* a house the rooms of which are let to different individuals.
- () տալիս, *t.* a concubine.
- () տաշիս, *t.* a room-mate.
- () տապաշի, *t.* person who has charge of the rooms in a khan; agent of a military commander.
- () տունճու or օտունճի, *t.* wood-cutter, wood-seller.
- () րախ, *t.* a sickle.
- () րեւ, to rock; to swing.
- () րթա, *t.* the middle; օրթայէն վերցո՛ւր, take it out of the way; destroy it.
- () րթա եօլու or օրթա պապէթ, *t.* middling; middle.
- () րթալիս, *t.* the midst; the community, the public; օրթալիսը ի՞նչ կայ, what is going on? օրթալիսը խաբապ *t.* է, matters are in a bad way.
- () րթախ *t.* ըլլալ, to ac-

- company ; to be associated .
 () ը մանճա , *t.* middle .
 () ը հասրակ , see օ հարսակ .
 () ը նենք , *a.* օ ը նու թիւն ,
 benediction, blessing .
 () ը օցք , cradle .
 () ը քապաղ , *t.* juggler .
 () Ֆ , *t.* oh ! ah !
 () Ֆ ու ը միշ *t.* ը նեւ , to
 exaggerate .

Ֆ

- Ֆալ , *t.* fortune-telling ;
 Ֆալ բանալ , to tell fortunes .
 Ֆալախ , *t.* stocks to bind
 the feet for inflicting
 the bastinado .
 Ֆալան or Ֆիլան , *t.* such a
 one, this or that ; Ֆալան
 Ֆիլան , *t.* this , that and
 the other .
 Ֆախիր , *t.* poor, miserable .
 Ֆայրզ or Ֆայիզ , *t.* inte-
 rest (of money) .
 Ֆայտա , *t.* gain, profit .
 Ֆանէլա , (*Ital.*) flannel .
 Ֆառաշ or Ֆարաշ , *t.* dust-
 pan .
 Ֆառֆառա , *t.* boaster .
 Ֆառֆուրի , *t.* porcelain .
 Ֆասլ *t.* ը նեւ , to slander .
 Ֆասլա , *t.* a piece, a frag-
 ment .
 Ֆասուլիա , (*Gr.*) beans .
 Ֆարազի or Ֆարազա , *t.*
 although ; suppose that .
 Ֆարզ , *t.* duty, obligation ;
 obligatory .
 Ֆարրմիշ *t.* ը լալ , to be-
 come feeble with age or
 disease .
 Ֆարի or Ֆարդ *t.* ը նեւ , to
 distinguish ; to be
 distinguished .
 Ֆարխսրզ , *t.* not different,
 alike .
 Ֆէթվա , *t.* legal opinion
 of a Mohammedan ju-
 rist, decision (by the
 Sheikh-ul-Islam or a
 Mollah) of a case
 proposed hypothetically .
 Ֆէլաքէթ , *t.* misfortune .
 Ֆէլէկ or Ֆէլէք , *t.* orb ;
 world ; the visible
 heavens .
 Ֆէնէն , *t.* (*Gr.*) lantern ;
 light-house .
 Ֆէնտ , *t.* contrivance .
 Ֆէնտպաղ , *t.* ingenious,
 cunning .
 Ֆէռահ , *t.* refreshing,
 agreeable .
 Ֆէռահլանմիշ *t.* ը լալ , to

- be joyful, to be refreshed.
- Ֆէս, *t.* oriental red wool-len cap.
- Ֆէսստ, *t.* corruption ; wickedness ; disturbance, uproar .
- Ֆէսլիյէն, *t.* sweet basil.
- Ֆէսֆէսէ or ֆէսվէսէ, *t.* doubt, anxiety, hesitation .
- Ֆէրահաթ *t.* ընել, to abandon ; to relinquish ; to cede.
- Ֆէրահէ, *t.* long outer garment.
- Ֆէրասէթ, *t.* intelligence, sagacity.
- Ֆէրզանտ, *t.* dexterous, cunning.
- Ֆէրման, *t.* firman, royal order.
- Ֆընտըխ, *t.* hazel-nut, filbert.
- Ֆըշեր, *t.* dung.
- Ֆըշերբիշ *t.* ընել, to bud ; to gush out.
- Ֆըշի, *t.* barrel, cask .
- Ֆըռլտախ, *t.* whirligig.
- Ֆըռլլ Ֆըռլլ *t.* պտըտիլ, to whirl, to make a circuit.
- Ֆըսըլթը, *t.* a whispering noise.
- Ֆըստըխ, *t.* pistachio.
- Ֆըրչա, *t.* a brush.
- Ֆըրսանտ, *t.* opportunity, occasion .
- Ֆիթ *t.* աալ, to incite, to instigate.
- Ֆիթիլ, *t.* wick ; match ; Ֆիթիլ աալ, to instigate.
- Ֆիթնէ, *t.* sedition ; villai-ny ; as an *adj.* seditious ; mischievous .
- Ֆիթնէի ֆիւճիւռ, *t.* mis-chief-maker, troubler.
- Ֆիլ, *t.* elephant .
- Ֆիլան, see Փալան .
- Ֆիլառ, *t.* a sort of slipper.
- Ֆիլիզ, *t.* sucker, young branch .
- Ֆիլիլէնիշ *t.* ըլլալ, to bud, to shoot .
- Ֆիլ հալ, *t.* instantly .
- Ֆիլճան, *t.* coffee-cup.
- Ֆիլիգա, *t.* (*Ital.*) long-boat.
- Ֆիլ տիշի, *t.* ivory.
- Ֆիղան, *t.* lamentation, complaint ; cry.
- Ֆիյաթ or ֆիյէթ, *t.* price.
- Ֆիւս, *t.* lap-dog .
- Ֆիշէնկ, *t.* rocket.
- Ֆիշնէ, *t.* a species of sour cherry.
- Ֆիսկէ, *t.* a snap, a fillip.
- Ֆիսկիէ, *t.* fountain, jet d'eau.

- Ֆիստան** or **Ֆըստան** , *t.* gown, ladies' dress.
Ֆիտան , *t.* a plant ; a young tree transplanted.
Ֆիրասէթ , see **Ֆէրասէթ** .
Ֆիրեատ , *t.* appeal for assistance; also, i. q. **Ֆիղան** .
Ֆիօրին , *t.* florin.
Ֆիւրրտալ or **Ֆիւրոտալ** , to simmer, to bubble.
Ֆիշալ , to hiss ; to whistle.
Ֆուխարէ , *t.* poor.
Ֆուռթունա or **Ֆուրթունա** , *t.* storm, tempest.
Ֆուռուռն or **Ֆուրուռն** , *t.* oven ; furnace.
Ֆրէնկ or **Ֆրէնկ** , *t.* Frank, European.
Ֆրէնկ իւղիւմիւ , *t.* currants.
Ֆրէնկիստան or **Ֆրէնկիստան** , *t.* Europe .
Ֆուլածմիշ or **Ֆուլածմիշ** , *t.* **ընկ** , to cast, to hurl.
Ֆուլախ or **Ֆուլախ** , see **Ֆուրլտախ** .
Ֆուլանմիշ , *t.* **ըլալ** , to rush, to fly about.
Ֆուխա or **Ֆուխա** , *t.* discord, disunion ; party.
Ֆուչա , see **Ֆուրչա** .
Ֆուսանտ , see **Ֆուրսանտ** .
Ֆրանճէլա , *t.* (*Ital.*) roll of wheat bread.
Ֆօլ , (*Gr.*) nest-egg.
Ֆօլա , *t.* metallic plate used as a basis for setting precious stones.
Ֆօրոլ , *t.* proud, arrogant.
Ֆօտուլա , *t.* a sort of bread-cake.
Ֆօֆօ ընկ , to stammer.

ERRATA.

Page.	Col.	Line.		
8	b	22	for արգելու	read արգելու
14	a	27	" գլխէ , ելլել	" գլխէ ելլել
17	b	25	" unbecomming	" unbecoming
19	a	21	" a .	" or
20	b	33	" այրեցել	" այրեցեալ
23	a	20	" seize	" to seize
32	a	20	" լծարկըտալ	" լծարկը տալ
38	a	11	" քնել	" լծքնել
62	a	1	" suckl ;	" suck,
67	b	35	" v .	" v . a .
74	a	17	" համալսօր	" հարամսօր
83	b	17	" ճոճոց	" ճոճալ
84	b	3	" bombatic	" bombastic
"	"	14	" word	" ward
85	b	2	" charp	" charm
97	a	2	" t .	" a .
103	b	10	erase the whole line.	
111	b	32	after a . add ծիծփիլ .	
112	a	13	erase to .	
113	a	14	for Պաղամի	read Պաղամի
119	b	31	" te	" to
121	a	14	" Պողղղուր	" Պողղղուր
128	b	4	" stffliy	" stiffly
137	a	2	" Տաղ	" Տաղ
141	b	21	erase a .	
150	b	5	for լնկի	" լնթի
151	a	28	" փշուր	" փշոր
152	a	10	" Վալեցընել	" Վալեցընել

A t. should have been appended to the following words ; բուխտան , թանէ , թէօհմէթ , լաճիվէրտ , խամզել , խասիտ , խարարմիշ , հալ , համարաթուրիւն , համալաճի , հաշարի , and տէյիշ or տէյիշ տօգուշ .

2.6

2.6

3 2044 020 403 036

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

WIDENER

DEC 28 1998

DEC 20 '51

CANCELLED

MAY 27 '52

405-2913

MAR 16 '72 H

MAY 24 '60 H

AUG 25 1971 ALL

3435 636

CANCELLED

WIDENER

SEP 10 1993

BOOK DUE

WIDENER

MAR 06 1998

BOOK DUE

